

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SERVICIUL FISCAL DE STAT

MINISTRY OF FINANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
STATE TAX SERVICE

Nr. 26-12/1-08-142262

3 octombrie 2023

Ministerul Finanțelor

E-mail: cancelaria@mf.gov.md

Serviciul Fiscal de Stat a recepționat scrisoarea nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023 (nr. de înregistrare la Serviciul Fiscal de Stat 1800-MF din 27.09.2023) cu privire la avizarea repetată a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), și, luând în considerare că propunerea formulată anterior a fost acceptată prin completarea art. 6 alin. (1) din proiect cu lit. h), informează despre lipsa de obiecții și propuneri suplimentare.

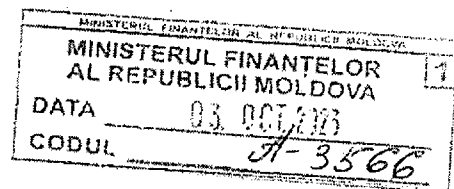
Director adjunct

Digitally signed by Griciuc Petru
Date: 2023.10.03 09:38:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Petru GRICIUC

Executor: Irina Moraru
Tel.: 0 (22) 82-33-97

Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova

Sediul: MD 2004, Republica Moldova, municipiul Chișinău, strada Toma Ciorbă, nr. 18
Site: www.uaam.md, tel.: + 373 69255640, +373 79514541, email: officeuaam@gmail.com

23.08.2023

Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova
(cancelaria@mf.gov.md)

Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
(cancelaria@gov.md)

Aviz la proiectul de hotărâre
cu privire la aprobarea proiectului de lege
privind efectuarea decontărilor în numerar
(număr unic 695/MF/2023)

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	2
DATA 06.08.2023	
CODUL A-3582	

Prin prezenta Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova informează, că în corespundere cu dispoziția art. 10 alin. (2) lit. a) și b) din Legea cu privire la administratorii autorizați, a examinat *Proiectul de lege cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar*. Cu referire la cele expuse Uniunea califică lipsite de tangență practică și neconvingătoare raționamentele invocate la respingerea propunerilor formulate. În acest sens Uniunea reiterează poziția expusă în propunerile formulate anterior și prezentate în cadrul procesului de elaborare.

În sensul celor expuse propunem completarea art. 7 alin. (1) din *Proiectul de lege* cu subpunctele în redacția ce urmează:

(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:

...

f) la restituirea acontului către ofertantul persoană fizică care nu a fost desemnat câștigător a licitației desfășurate în cadrul unei proceduri de insolvabilitate. Propunerea formulată anterior era și este justificată de situația când pentru a participa la o licitație desfășurată în cadrul unei proceduri de insolvabilitate, ofertantul persoană fizică depune acontul de participant la licitație direct pe contul de acumulare a administratorului insolvabilității/lichidatorului. În cazul când ofertantul persoană fizică nu a fost desemnat câștigător a licitației survine obligația administratorului insolvabilității/lichidatorului de a restitui acontul depus, iar persoana fizică nu dispune de cont. Anume acest moment nu a fost luat în vizor de autorii proiectului, când au respins propunerile cu justificarea, că odată ce persoana fizică – participant la licitație - a transferat acontul de participare la licitație, atunci administratorul insolvabilității/lichidatorul poate să restituie acontul prin transfer. La caz persoana fizică pentru a participa la licitație merge la instituția financiară și depune banii fizic pe contul de acumulare a administratorului/lichidatorului, nu îi transferă. Suntem în situația când administratorul insolvabilității/lichidatorul nu poate refuza primirea acontului de participare pe contul de acumulare, deoarece faptul ar fi echivalent cu îngrădirea dreptului de a participa la licitație, iar la restituirea acontului administratorul insolvabilității/lichidatorul, pe de o parte nu poate face transferul deoarece **persoana fizică nu dispune de cont**, pe de altă parte nu poate restitui banii în numerar prin efectul normei juridice din proiectul de Lege propus. Considerăm, că situația urmează a fi reglementată per-ansamblu – ori urmează a fi instituită obligația pentru persoana fizică, că dacă dorește să participe la licitație urmează să-și deschidă cont la instituția financiară, ori să se permită administratorului/lichidatorului să restituie acontul în numerar.

g) în cazul distribuirilor efectuate în cadrul procedurilor de insolvabilitate/executare a planului procedurii de restructurare/restructurare accelerată către persoane fizice a căror

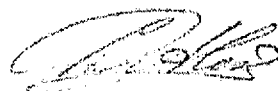
creanțe au fost validate de instanța de judecată. Problema este generată de aceeași situație când persoana fizică, în acest caz în calitate de creditor al procedurii, validat prin hotărârea instanței de insolvabilitate, definitivă și irevocabilă, nu dispune de cont. Am formulat această propunere reieșind din faptul, că dreptul persoanei fizice izvorăște din hotărâre judecătorească, definitivă și irevocabilă, iar marja de deviere de la norma legală este extrem de limitată. Sub acest aspect am formulat propunerea ca în aceste cazuri, să fie acceptată achitarea în numerar. Propunerea nu a fost acceptată cu argumentarea, că *în cazul raporturilor de muncă se vor aplica prevederile art. 7 alin. (1) lit. a).*

Atragem atenția, că o asemenea abordare este îngustă și incompletă, și nu ține cont de ingerința *Proiectului de lege* asupra altor drepturi, inclusiv constituționale, garantate de alte legi. În primul rând nu toate creanțele, validate de instanța de insolvabilitate prin hotărâre definitivă și irevocabilă, izvorăsc din raporturile de muncă. În rândul secund se instituie un impediment de valorificare a creanței pentru persoana fizică, chiar dacă creanța i-a fost validată prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. La caz, pentru a evita incertitudinile evidențiate, se impune:

- Ori urmează a fi instituită obligația ca toți creditorii din cadrul procesului de insolvabilitate să dispună de conturi în instituțiile financiare și atunci administratorii/lichidatorii vor putea face distribuirea prin transfer;
- Ori, utilizând justificarea autorilor *Proiectului de lege*, urmează a stipula expres, că în **cazul distribuirilor efectuate în cadrul procedurilor de insolvabilitate/executare a planului procedurii de restructurare/restructurare accelerată către persoane fizice a căror creanțe au fost validate de instanța de judecată se va proceda ca în cazul raporturilor de muncă și se vor aplica prevederile art. 7 alin. (1) lit. a);**
- Ori să fie acceptată achitarea în numerar.

Propunerile formulate au fost înaintate în intenția de a evita impedimentele în activitatea practică a administratorilor/lichidatorilor și în intenția de a nu genera ingerințe în exercitarea drepturilor altor titulari.

*Președintele Uniunii Administratorilor
Autorizați din Moldova*

Dorin Ciobanu

Digitally signed by Ciobanu Dorin
Date: 2023.10.03 20:58:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CAMERA NOTARIALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. București 90, of. 16

www.cnm.md; camera.notariala@cnm.md, (022) 000 701, (022) 000 702, 061077753

Nr. 483 din 03 octombrie 2023

la nr. 14-03/155/1402 din 26 septembrie 2023

la f/nr. din 29 septembrie 2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

mun. Chișinău, str. C. Tănase, nr. 7

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

e-mail: secretariat@justice.gov.md,

cristina.rusu@justice.gov.md

Camera Notarială a examinat *proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)*, autor – Ministerul Finanțelor remis spre avizare repetată, și comunică următoarele.

Este regretabil faptul că principalele obiecții și aspecte problematice, ce vizează activitatea notarială în mod direct, prevăzute în proiectul de lege remis spre consultare, expuse în avizul precedent al organului profesional al notarilor, nu au fost luate în considerare. În acest context, atragem atenția în mod repetat că noile obligații ce vor naște din prevederile legii privind efectuarea decontărilor în numerar în cazul aprobării acesteia pot afecta calitatea serviciilor notariale, având în vedere că notarul va fi nevoit să efectueze acțiuni de monitorizare permanentă a decontărilor în numerar și a acțiunilor suplimentare în sensul respectării prevederilor legale impuse, ceea ce nu corespunde rolului principal al acestuia în structura de stat și societate. Totodată, subliniem că executarea noii legi va genera pentru notari cheltuieli nejustificate de timp și resurse în detrimentul acordării asistenței notariale de calitate și bine pregătite, iar reglementările propuse în vederea trecerii la efectuarea decontărilor prin virament vor favoriza în mod cert un cerc de interese restrâns. Într-un final, atât persoanele specificate în proiectul de lege (în special notarii), cât și cetățeanul de rând vor avea de suferit.

În contextul celor expuse, având ca temei art. 25 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, opinăm că trebuie luat în considerare impactul implementării prevederilor vizate asupra activității notarului care activează pe cont propriu, nefiind finanțat de către stat sau realizarea unui studiu pentru a analiza acest impact și consecințele ce pot rezulta.

Reiterăm că urmează a se ține cont de faptul că plafonarea plăților în numerar achitate pentru serviciile liber profesioniștilor va implica inconveniențe și măsuri suplimentare din partea solicitanților actelor notariale, care vor fi puși în situația de a deschide conturi bancare sau de a

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	03. OCT. 2023	
CODUL	A-3580	

identifica alte mijloace bancare pentru achitarea plăților pentru serviciile notariale în sumă excedentă plafonului. Plafonarea plăților în numerar în cadrul unor tranzacții se impune și se justifică între persoanele fizice, dar nu și pentru achitarea serviciilor liber profesioniștilor, la caz notarilor.

Deși statistic circulația online a banilor pe țară este cu un nivel ridicat, aceasta se datorează faptului concentrării operațiunilor bancare electronice în mare parte în mun. Chișinău și mun. Bălți. În acest fel, prin adoptarea legii privind efectuarea decontărilor în numerar, va fi pusă sub risc posibilitatea de a beneficia de serviciile notariale de către seniori, populația vârstnică, având în vedere reticența acesteia față de folosirea mijloacelor electronice la achitarea oricăror tipuri de servicii.

La fel, având în vedere scopul și raționamentele ce au stat la baza elaborării proiectului de lege remis spre avizare, în special, efectele pozitive asupra dezvoltării economice și asigurarea dezvoltării economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților, ceea ce ar însemna simplificarea procesului de efectuare a plăților pentru cetățeni, subliniem că propunerile legale în varianta actuală ce țin de activitatea notarială **nu simplifică, dar sporesc volumul de acțiuni pe care trebuie să le întreprindă atât notarul, cât și solicitanții, îngreunând întreg procesul de îndeplinire a actelor și procedurilor notariale.**

În ceea ce privește completarea Notei informative la proiectul de lege remis, făcându-se referire la Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare), Vă comunicăm că, în repetate rânduri, Camera Notarială s-a expus în privința includerii acestei măsuri și a opinat că aceasta impune nu numai necesitatea elaborării cadrului normativ *corespunzător*, dar și a unui mecanism eficient de implementare.

În acest sens, s-a comunicat că potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor, notarul este în drept să încaseze plăți notariale în condițiile legii; astfel conform prevederilor art. 38 a legii citate, mărimea plății notariale este stabilită de lege, iar mărimea plății pentru îndeplinirea actelor notariale și a spezelor procedurilor notariale, se stabilesc de Guvern.

Totodată, ținem să subliniem și faptul că în prezent în cadrul Ministerului Justiției își desfășoară activitatea grupul de lucru pentru elaborarea cadrului normativ privind plățile pentru serviciile prestate de notari, din care fac parte și membrii Camerei Notariale. Astfel, modul de tinere de către notari a evidenței plăților încasate pentru actele notariale îndeplinite este unul absolut transparent și bine organizat, care este ușor de verificat și nu impune instituirea unor măsuri suplimentare de plafonare.

Suplimentar reliefăm că evidența și raportarea plăților în numerar se asigură inclusiv prin reglementările din segmentul fiscal și cel al prevenirii și combaterii spălării banilor. În acest sens notarii anual prezintă Serviciului Fiscal de Stat informația privind contractele autentificate notarial pe parcursul unui an fiscal, conform prevederilor Codului fiscal (în special art. 92 și art. 226¹¹), iar Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor conform art. 11 din Legea nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, raportul activităților sau a tranzacțiilor care cad sub incidența legii menționate.

În cazul în care mecanismele existente de supraveghere a circulației numerarului în scopuri fiscale, fie în scop de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului nu sunt suficiente, acest fapt trebuie supus unei analize și identificate instrumente administrative, legale

sau de alt ordin care presupun cea mai mică ingerință în drepturile și libertățile omului, astfel încât să fie respectat principiul *proporționalității măsurilor adoptate cu scopul legal urmărit*.

În ceea ce ține de instituirea unui mecanism de verificare aleatorie în legătură cu plafonarea plăților, reținem aplicabilitatea prevederilor art. 61-63 din Legea nr. 69/2016, care reflectă tipurile și modalitățile de control al activității notarului. Suplimentar, Regulamentul privind modalitatea de constituire a Comisiei de control și procedura de control profesional administrativ al activității notarului, aprobat prin OMJ nr. 756 din 18.09.2017, reglementează modalitatea de constituire și competența Comisiei de control, tipurile și procedura de control profesional administrativ al activității notarului.

În concluzie, reiterăm că Camera Notarială își menține poziția expusă în avizul inițial (nr. 380 din 18.08.2023), susține tendința de digitalizare și utilizare a serviciilor electronice în efectuarea plăților, însă reglementările ce vizează acest domeniu necesită a fi analizate prin prisma reflecției acestora asupra drepturilor, libertăților cetățenilor, inclusiv a posibilităților și stării de fapt a lucrurilor la zi. Pentru a spori încrederea cetățenilor în instrumentele și serviciile digitale, statul trebuie să se adapteze treptat la noviațiile ce apar, nu doar armonizând legislația în vigoare cerințelor noi, ci și asigurând și protejând cetățenii săi sub toate aspectele posibile.

Urmare a celor expuse *solicităm luarea în considerare a opiniei Camerei Notariale expusă în ambele avize* la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar.

Președintele Camerei Notariale

Digitally signed by Chirtoacă Lilia
Date: 2023.10.03 16:07:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

LILIA CHIRTOACĂ

Ex.: Anton J.

Tel.: (022) 000 701 / (022) 000 701

ASOCIAȚIA CONTABILILOR ȘI AUDITORILOR
PROFESIONIȘTI DIN REPUBLICA MOLDOVA
ACAP RM

ASOCIAȚIA CONTABILILOR ȘI AUDITORILOR PROFESIONIȘTI
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Membri cu drepturi depline al Federației Internaționale a Contabililor

ACAP RM, Str. Mitropoli, Varlaam, 65, of. 434, Chișinău, MD-2012, Republica Moldova, tel./fax: (+373)22-541-495; (+373)22-541-412; E-mail: info@acap.md, www.acap.md

Nr. 086 din 03.10.2023

La nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023

Referitor la proiectul cu nr. unic 695/MF/2023

Dnei Olga GOLBAN
Secretar de Stat
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău, MD-2005

AVIZ

**asupra proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar**

AO Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (AO ACAP RM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar și prezintă Sinteza comentariilor propuse de membrii AO ACAP RM (Anexa nr.1 – 3 file).

Dr. Natalia ZLATINA
Director executiv AO ACAP RM

REPUBLICA MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	03.10.2023
CODUL	A-3578

Sinteza propunerilor membrilor ACAP RM asupra proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar (examinare repetata)

Art.	Conținutul articolului	Redacția propusă	Comentarii
Art.5.	<p>Norme privind necesarul minim de numerar în cadrul entității</p> <p>(1) Persoanele stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) sunt obligate să stabilească necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare, care să acopere cheltuielile pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar care nu sunt limitate prin prezenta lege sau efectuarea tranzacțiilor în numerar în limita permisă. Necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare este valabil până la următoarea modificare a cuantumului acestuia.</p> <p>(2) Numerarul ce depășește necesarul minim stabilit la alin. (1) se depune într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată în moneda respectivului cont de plăți, cu excepțiile specificate la art. 7 alin. (1).</p>	De exclus.	Prevederile articolului dat pot cauza întârzieri de eliberare a numerarului din simplul motiv că trebuie îndeplinite mai întâi condițiile de modificare a necesarului minim (stabilire, ordin de aprobare, preluare de numerar din contul de plăți). Pe de altă parte utilitatea publică a cerințelor stabilite de articol nu este clară.
Art. 6	Limite de efectuare a decontărilor în numerar	De specificat anumite situații	Potrivit art. 543 alin. (1) din Codul civil: Proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari. În același sens, conform art. art. 544 alin. (1) din Codul civil: Proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote/părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie). Reieșind din articolul propus, ar rezulta că dobândirea dreptului de proprietate comună, urmare a încheierii unui contract de vânzare cumpărare ar presupune posibilitatea achitării a sumei în numerar în valoare de 300 mii lei*nr. de

Art.	Conținutul articolului	Redacția propusă	Comentarii
			coproprietari sau în cazul procurării mijloacelor de transport se indică, de obicei, doar un cumpărător, chiar dacă acesta se află în relație de căsătorie.
Art.8	Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității	De exclus	Prevederile articolului restricționează persoana în termenele de eliberare a numerarului (o problemă care ține exclusiv de considerentele interne ale companiei) și stabilește termene obligatorii de restituire a numerarului în casierie (din nou, fiind vorba despre mijloacele bănești ale companiei și intrarea lor în casieria privată a companiei, impunerea termenelor de restituire și, deci forțarea companiei să întreprindă acțiuni de restituire reprezintă o ingerință în afacerile private).
Art.8. alin. (4)	(4) Eliberarea de numerar spre decontare aceleiași persoane se efectuează numai cu condiția prezentării dării de seamă complete asupra sumelor eliberate anterior spre decontare.	De exclus	Prevederile date restricționează nerezonabil dreptul întreprinderilor de a elibera suplimentar numerar persoanelor cărora li s-a eliberat anterior numerar, în lipsa dării de seamă pentru prima sumă primită. Situațiile în care poate apărea nevoia de a elibera numerar unei persoane înainte de primirea dării de seamă pentru sumele eliberate anterior sunt normale și limitarea lor prin norme legale nu se justifică în nici un fel.
Art.9 alin. (2)	Sanctiunile aplicabile (2) Pentru nerestituirea, restituirea cu întârziere a numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de la 0,1% până la 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 35% din suma nerestituită/restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat.	De exclus	Prevederile menționate penalizează persoana care a eliberat numerar pentru omisiunile persoanei care nu a restituit sau a întârziat să restituie numerarul (adică, în mare parte, compania este penalizată pentru omisiunile propriilor angajați). Astfel, se aplică penalități pentru fapte pe care persoana penalizată nu le comite, asupra cărora nu are control efectiv și pentru remedierea cărora nu are alte mijloace decât urmărirea în instanța de judecată a persoanelor care nu restituie numerarul (în plus, la momentul executării hotărârii judecătorești, termenele pentru restituire vor fi expirat demult, iar penalitățile vor fi fost deja aplicate și achitate). Suplimentar limitelor privind decontările în numerar, art. 5 , art. 8 și art. 9 pct. (2). stabilesc cerințe privind

Art.	Conținutul articolului	Redacția propusă	Comentarii
			<p>gestionarea numerarului pentru tranzacțiile în numerar premise, precum și penalități pentru nerespectarea acestor cerințe. Aceste norme reprezintă un exces de reglementare și intervin nejustificat în activitatea internă a întreprinderii. Necesitățile de numerar diferă în funcție de activitatea fiecărei companii și necesarul zilnic ar putea fluctua (de exemplu, dacă într-o perioadă au fost angajați mai mulți salariați, carora, temporar salariul li se achita în numerar).</p> <p>Atât timp cât o companie respectă limitele de stabilite a decontărilor cu numerar, stabilirea nivelului de numerar gestionat și alte aspecte de gestionare a numerarului în limitele operațiunilor premise trebuie să fie la discreția companiei. Obligația de a aproba necesarul minim, formalitățile legate de stabilirea și modificarea lui, obligația de a depune excedentul de numerar la propriul cont de plăți, și stabilirea termenilor de restituire a numerarului în propria casierie impun obligații, proceduri și acțiuni care nu-și găsesc justificare din perspectiva interesului public. Prin urmare, normele menționate încalcă principiul proporționalității în raporturile dintre stat și întreprinzător, stabilit în art. 4 al Legii 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Conform art. 15 al aceleiași legi, autoritățile administrației publice nu vor întreprinde acțiuni în exces necesităților atingerii scopurilor societății. Legea nr. 100/2017 privind actele normative stabilește cerința respectării principiilor stabilite în Legea 235/2006 la elaborarea actelor normative care reglementează activitatea de întreprinzător. Întrucât normele menționate (art. 5, 8 și 9(2)) încalcă aceste principii, trebuie excluse pentru a se asigura corespunderea proiectului de lege cerințelor înaintate față de actele normative.</p>

www.unej.md
e-mail: unejmoldova@gmail.com
Republica Moldova, MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev 3a, et.3
mob.: (+373) 68 401 240

03.10.2023 Nr. 1255

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
email: cancelaria@mf.gov.md,

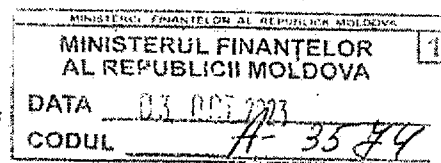
Urmare a examinării proiectului de lege a Hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)* și a Sintezelor obiecțiilor și propunerilor la proiectul vizat, comunicăm că recomandările înaintate de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești nu au fost înscrise în tabelul de Sinteza respectiv.

Prin urmare, reiterăm că UNEJ, în limita atribuțiilor funcționale semnalează următoarele:

- Prevederile art. 11 din proiect, care instituie limitării pentru cuantumul comisionului bancar se referă doar la tranzacțiile între persoane fizice. O atare limitare se impune și în privința persoanelor juridice. Neaplicarea acestei limitări și pentru persoanele juridice va crește costurile de executare.
- În sensul obiecției expuse supra, vom menționa că proiectul de lege este unul vădit favorabil prestatorilor serviciilor de plată prin încasarea comisioanelor pentru depunerea și retragerea numerarului de pe conturile bancare curente. Totodată, proiectul de lege nu stabilește restricții privind mărimea comisionului bancar persoanele fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției, ceea ce înseamnă că cuantumul acestora va depinde de politica fiecărei bănci. Se pare că autorii proiectului valorifică cu precădere interesul comunității bancare în detrimentul altor activități profesionale de interes public, precum ar fi activitatea profesională a executorilor judecătorești, avocaților, notarilor.
- Cu titlu de remarcă generală, proiectul nu conține o argumentare coerentă a necesității acestor modificări și a limitărilor impuse (remarcăm că pe alocuri suma de 100 000 lei este limită per lună, iar în alte cazuri per an), fără a fi oferită nici o justificare sau explicație.
- Totodată, menționăm că excepțiile prevăzute la art. 7 ar putea avea ca efect eludarea urmăririi sumelor bănești – or, plățile făcute în numerar nu pot fi urmărite nici de executorii judecătorești, nici de organul fiscal, nici de organul de urmărire penală, iar în unele situații – evitarea executării silite a unor creanțe de ordin prioritar celor enumerate în articol (de ex. plățile aferente raporturilor de muncă, pensii de întreținere, plăți ce acoperă prejudiciul cauzat prin vătămarea sănătății etc. – a se vedea art. 145 CE).

Cu respect,

Digitally signed by Talmaci Roman
Date: 2023.10.03 14:48:57 MSK
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Președinte

TALMACI Roman

Către: Petru ROTARU
Ministru al Finanțelor

Nr. 93 din 02.10.2023

Ref.: Avizare repetată proiect de lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Stimate domnule Ministru,

Vă salutăm din numele Camerei de Comerț Americane din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare transmitem comentariile și propunerile comunității AmCham Moldova la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023) prezentat de Ministerul Finanțelor pentru examinare repetată.

Întâi de toate, apreciem pozitiv deschiderea Ministerului Finanțelor și acceptarea, pe această cale, a mai multor propuneri la proiectul de lege transmise prin scrisoarea AmCham nr. 81 din 25 august 2023 și includerea acestora în text.

Totodată, în sinteza obiecțiilor și propunerilor (la art. 7), este acceptată propunerea AmCham de completare a art. 7 „Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat” cu o excepție și pentru OCN-uri așa cum este prevăzut și pentru bănci, în calitate de instituții care pot efectua decontări în numerar nelimitat, cu concretizarea că decontările cu numerar la OCN-uri pot fi efectuate nelimitat, atât pentru onorarea obligațiilor clienților față de OCN-uri cât și debursarea creditelor în numerar clienților OCN-urilor indiferent de statutul juridic al clienților (persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător, persoane fizice care practică activitate de întreprinzător, persoane juridice).

Totuși, în textul transmis pentru avizare repetată, art. 7, p. 1, lit. b) prevede că prin derogare de la prevederile art. 3 și 6 alin. (1) lit. b)-e) al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să utilizeze numerar nelimitat în următoarele cazuri: b) onorarea obligațiilor față de bănci, organizații de creditare nebanară și asociații de economii și împrumut, care decurg din activitatea de creditare și depunere a depozitelor.

Deci, este prevăzut dreptul de a încasa nelimitat sume aferente contractelor de credit în numerar de la clienții săi persoane fizice și persoane juridice dar nu și dreptul nelimitat de acordare.

În același timp, pentru a nu defavoriza OCN-urile față de băncile comerciale și AEÎ-uri, solicităm specificarea expres în același art. 7, p. 1, lit. b) că OCN-urile au dreptul și la acordarea creditelor în numerar nelimitat la persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), așa cum a fost solicitat și acceptat de MF la etapa avizării inițiale și expunerea art. 7 p. 1, lit. b) în următoarea redacție: „b) onorarea obligațiilor față de bănci, organizații de creditare nebanară și asociații de economii și împrumut, care decurg din activitatea de creditare și depunere a depozitelor cât și acordarea de către acestea a creditelor în numerar nelimitat la persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f);”.

În textul proiectului de lege, la art. 9 (Sanțiunile aplicabile), pct. 3 dublează pct. 1.

(1) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-f), care efectuează decontări / încasează numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% din suma decontată/ încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://nsign.gov.md>.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	2
DATA 03 OCT 2023	
CODUL 12836-A	

(3) Persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. f), care încasează numerar în sumă ce depășește limitele stabilite de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% din suma încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite.

Respectiv, considerăm necesară excluderea pct. 3 întrucât pct. 1 acoperă ambele potențiale situații.

AmCham Moldova întotdeauna a promovat reducerea numerarului în circuitul economic în scopul asigurării creșterii transparenței și securității tranzacțiilor prin sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a evaziunii fiscale și concurenței neloiale. Totodată, în proiectul de lege supus avizării au fost identificate, inclusiv la etapa inițială de examinare, potențiale disproporții în ceea ce privește cerințele și costurile impuse asupra companiilor. Aceste disproporții ar putea să afecteze mai grav întreprinderile mici și mijlocii, limitându-le capacitatea de a opera într-un mediu competitiv. În efortul de a promova dezvoltarea durabilă, este crucial să se evite orice măsuri care ar putea să creeze dezavantaje nedorite pentru anumite sectoare.

Suntem dedicați promovării unui climat investițional sănătos și a dezvoltării durabile, iar speranța noastră este că aceste preocupări vor fi luate în considerare pentru a îmbunătăți proiectul de lege înainte de implementare.

Vă rog să îl considerați pe Mihai Burunciuc, Policy Manager (mihaiburunciuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-10441

Chișinău

„2” octombrie 2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 14-03/155/1402 din 26 septembrie 2023/număr unic 695/MF/2023

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar, a notei informative și sintezei la proiect, în limita competențelor sale funcționale, comunică despre menținerea recomandărilor expuse prin Avizul de compatibilitate nr. 31/02-69-9472 din 6 septembrie 2023.

În context, reieșind din considerentul că proiectul național, în principal, urmărește să limiteze utilizarea unor sume disproporționate de numerar pentru plăți individuale pentru a preveni spălarea banilor și infracțiunile predicate conexe sau finanțarea terorismului, precum și din impactul acestor reglementări asupra subiecților enumerați în art. 2 al proiectului național, considerăm oportună examinarea suplimentară a proiectului național, inclusiv prin prisma principiului confidențialității datelor financiare, a principiului independenței și neutralității tehnologice, precum și a principiului proporționalității, astfel încât, propunerea legislativă să nu depășească ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului propus și să afecteze principiul fundamental al liberei circulații a capitalului.

/Semnat electronic/
Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.10.02 16:38:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	02.10.2023
CODUL	2011-C

Ex. R. Marcinschi, 250-414

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

str. Tighina 49/3, of. 44, MD-2001, mun. Chisinau, Republica Moldova,
telex (+373 22) 88 80 63; tel. (+373 22) 88 82 94
E-mail: info@abm.md

nr. 02-07/201
din 11 septembrie 2023

Re: Proiect de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Ministerul Finanțelor

În calitate de entitate reprezentativă a băncilor licențiate din Republica Moldova, salutăm efortul Ministerului Finanțelor de a promova un cadru normativ ce are ca obiectiv realizarea unei economii fără numerar care să contribuie la dezvoltarea transparentă și durabilă a activităților economice.

În contextul demarării consultărilor publice a proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar Asociația Băncilor din Moldova (ABM), comunică următoarele.

Mențiuni generale

În opinia ABM proiectul de lege trebuie să fie bazat pe următoarele principii:

- abordare complexă care să vizeze toate tipurile de activități economice (atât plățile cât și încasările);
- să nu îngreuneze activitatea agenților economici în asigurarea implementării legii, în special ce ține de monitorizarea plafoanelor.

În această ordine de idei, merită atenție analiza experienței României pentru a prelua cele mai bune practici de limitare a utilizării numerarului.

Astfel, Legea României nr. 70 din 2 aprilie 2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, are la bază următoarele elemente:

1. Legea prevede ca principiu general efectuarea plăților și încasărilor între agenții economici numai prin instrumente de plată fără numerar, cu introducerea unor excepții;
2. Se reglementează plata și încasarea fragmentată;
3. Mărimea plafoanelor exceptate este stabilită ca fiind una zilnică (nu una cumulativă lunară sau anuală), ceea ce nu împovărează agenții economici privind evidența cumulativă pe o perioadă mai îndelungată de timp;
4. Sunt exceptate de la lege: băncile, instituțiile financiare, prestatorii serviciilor de plată pentru operațiunile specifice activității pentru care acestea au fost autorizate, inclusiv depunerile de numerar ale persoanelor juridice și fizice în conturile deschise la acestea;
5. Asemenea practicii UE, în România se limitează doar mărimea comisioanelor interbancare.

Mențiuni specifice

În contextul celor menționate supra, ABM înaintează următoarele propuneri la proiectul de lege:

1. Reglementarea unor limite la încasarea (recepționarea) numerarului, analogic limitei care în prezent este stabilită la art.6 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, precum și în legislația României, și corespunzător introducerea sancțiunilor pentru nerespectarea acestora;

2. Proiectul de Lege abrogă limita de încasare de la cetățeni a numerarului de 100 mii MDL pentru fiecare tranzacție, care a fost stabilită la art.6 din Legea nr.845/1992. În contextul lipsei limitelor /interdicțiilor și a sancțiunilor pentru recepționarea numerarului, considerăm că scopul principal al Legii nu va putea fi atins, or persoanele fizice vor putea solicita eliberarea/recepționarea numerarului în sume semnificative pentru mărfurile vândute /serviciile prestate;

3. Proiectul de lege urmează să conțină definirea noțiunilor de bază utilizate pe text pentru a asigura aplicarea certă a normelor introduse;

4. Similar practicii României se propune exceptarea băncilor de la aplicarea prevederilor legii pentru activitățile autorizate de BNM, inclusiv exceptarea de la aplicarea art.5 al Legii, în partea ce ține de stabilirea necesarului de numerar pentru 3 zile lucrătoare și depunerea excedentului de numerar într-un cont de plăți, în moneda respectivului cont de plăți.

Propunerea derivă din rolul specific al băncilor în procesul de circulație a numerarului și necesitatea de a dispune permanent de numerar pentru a asigura cererea clienților, atât în monedă națională, cât și în diferite valute străine;

5. La fel, similar practicii României urmează a fi concretizată exceptarea de la aplicarea legii în cazul depunerilor de numerar în conturile deschise la bănci, inclusiv prin intermediul terminalelor /aparaturilor de încasări în numerar ale acestora;

6. La art.6 alin.(1) lit. a) din Lege se propune excluderea sintagmei „Limitarea sumei nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la prestatorii de servicii de plată.” deoarece punctul respectiv se referă la interacțiunea dintre persoane juridice și/sau persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau profesională, care dețin conturi la prestatorii serviciilor de plată, și nu se necesită excepție în cazul dat.

Respectiv, persoanele respective vor efectua aceste operațiuni prin virament utilizând-și conturile bancare sau conturile la alți prestatori de servicii de plată, fiind asigurat în acest sens scopului Legii - întărirea disciplinei financiare prin ordonarea operațiunilor în numerar, concomitent promovarea unei culturi fără numerar.

În cazul în care autorul consideră oportun menținerea excepției date pentru persoane fizice cetățeni (depunerea pe contul deschis la bănci sau la alt prestator de servicii de plată a vânzătorului), aceasta urmează a fi specificată expres și introdusă la un alt punct sau articol separat.

7. La art.6 alin. (1) lit. a) necesită să fie incluse clarificări dacă limita se aplică per client sau per total clienți.

8. La art.6 alin. (1) lit. f) se propune includerea formulei prevăzute în Dispoziția Comisiei Excepționale a Republicii Moldova nr. 75 din 19.07.2023, privind limitarea plății dividendelor în numerar. În cazul în care propunerea nu se va menține atunci urmează să fie incluse clarificări dacă limita se aplică per acționar/fondator sau fie per total acționari/fondatori.

9. La art. 6 (1) lit. c)-g) și art. 6 alin. (3), menționăm că băncile nu au posibilitatea implementării unor instrumente de monitorizare a limitelor care se impun, respectiv urmează să fie prevăzut clar că responsabilitatea revine subiecților parte a tranzacțiilor, iar băncile sau alți prestatori ai serviciilor de plată nu sunt pasibile sancțiunilor prevăzute de legea dată;

10. La art. 6 alin. (1) lit. g), necesită să fie incluse clarificări dacă limita se aplică per debitor sau per total debitori.

11. La art. 6, alin. (3) întrucât, sintagma “valoare de procurare” nu este definită, se propune fie definirea acesteia, fie substituirea prin sintagma “valoarea bunului procurat”.

12. La art. 8 alin. (1), solicităm să fie reformulat, astfel încât, să fie clar că termenul de 15 zile se referă la termenul maxim pentru care se eliberează numerarul în scopul cheltuielilor operaționale și

de gospodărie, și nu se referă la termenul în cât timp conducătorul urmează să elibereze numerar pentru decontare.

13. La art. 8 alin.(2) necesită să fie completat, astfel încât să fie clar că se aplică la expirarea termenului din alin.(1) art. 8.

14. Context în care se consideră că, redacția art. 8 alin. (5) din proiectul de lege vizează și persoanele juridice, se propune excluderea noțiunii "patronimicul" și indicarea inclusiv a "numărul de identificare de stat al persoanei fizice/", înainte de sintagma "codul fiscal al primitorului".

15. Analiza oportunității stabilirii plafoanelor zilnice similar experienței României – subiect ce urmează a fi consultat cu mediul de afaceri;

16. Se propune să fie inclusă că această Lege nu aduce derogări sau nu exonerează persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) de obligativitatea respectării/conformării cu cerințele altor Legi/cadrului legal (în speță Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.308/2017).

17. Deși, obiectivul principal al proiectului de Lege este limitarea/diminuarea achitărilor în numerar și a circulației numerarului la general, la art.11 din Lege este stabilită valoarea maximă a comisionului perceput de prestatorii serviciilor de plată din Republica Moldova, de 0,1% din suma tranzacționată prin virament, **inclusiv pentru extragerea de numerar.**

În context, considerăm necesar a menționa următoarele:

- i. comisionul băncilor pentru ridicarea numerarului de la BNM este mai mare de 0,1% din sumă, respectiv costurile asociate acestui serviciu fiind mult mai mari decât valoarea maximă specificată;
- ii. stabilirea valorii maxime a comisionului de 0,1% din sumă față de cel existent, va stimula ridicarea banilor în numerar de pe conturile deschise la bănci, ceea ce contravine obiectivul urmărit prin proiectul de lege;
- iii. sintagma "inclusiv pentru extragerea de numerar" impune sectorul bancar să implementeze mecanismele de evidență și monitorizare a sumelor ce reprezintă contravaloarea bunului imobil sau autovehiculului procurat/vândut. Aceste sisteme implică dezvoltări ale sistemelor IT, costuri adiționale substanțiale, care ar permite monitorizarea sumelor depuse / transferate pentru procurarea bunurilor menționate, astfel încât, la retragerea numerarului de către vânzător (care poate avea loc și peste ani de zile din momentul tranzacției) să nu fie aplicat comisionul de retragere a numerarului standard, adică delimitarea sumelor în cont ce reprezintă sursa – vânzarea bunului imobil sau a autovehiculului de la alte sume trecute în contul respectiv;
- iv. clientul are dreptul, de asemenea, să retragă banii prin intermediul ATM-urilor, în cadrul cărora nu este posibilă diferențierea tarifelor. În asemenea situații, precum și ținând cont de cele expuse la subp.iii, evidența separată în funcție de destinație este practic imposibilă;
- v. considerăm că valoarea maximă a comisioanelor aplicate de bănci la operațiunile de eliberare a numerarului din conturi, poate fi stabilită /limitată doar după efectuarea unei analize asociată costului acestor servicii;
- vi. similar practicii României, cadrul normativ al Republicii Moldova prevede deja limitarea comisioanelor interbancare (a se vedea Anexa nr. 1 la Hotărârea Comitetului executiv al BNM Nr. 180/ 2019 privind comisioanele aplicate pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător, comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare, comisioanele percepute de Banca Națională a Moldovei pentru plățile procesate în sistemul automatizat de plăți interbancare, precum și valoarea maximă a documentului de plată acceptat de sistemul de compensare cu decontare pe bază netă din partea participanților);
- vii. mai mult ca atât, cadrul normativ (Anexa nr.3 la Hotărârea menționată supra), prevede valorile maxime ale comisioanelor aplicate de prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare. Respectiv, cumpărătorul la transferul prețului pentru bunul sau serviciul prestat (indiferent de sumă) va achita 3.5 lei în

cazul sistemului de compensare cu decontare pe bază netă sau 20 de lei la utilizarea sistemului de decontare pe bază brută în timp real, ceea ce în majoritatea cazurilor este net inferior plafonului propus;

viii. având în vedere lipsa comisioanelor la depunerea numerarului în bănci, o tranzacție de cumpărare a unui bun sau serviciu mai mare de 300 000 lei, depunerea, și transferul banilor va costa cumpărătorul suma de 3.5 lei sau 20 lei. (pentru 300 000 lei – maxim 0.00117% - 0.00667% din sumă, pentru sume mai mari mărimea comisionului, în % raportat la suma transferată, va fi și mai mică).

ix. până în februarie 2024, Banca Națională a Moldovei planifică implementarea proiectului "plati instant", mărimea comisioanelor, la fel vor, fi reglementate de către regulator.

Având în vedere cele expuse supra se solicită excluderea pct.11 din proiectul de lege, care nu are aplicabilitate în cazul depunerii și transferului sumei, și afectează atingerea obiectivului în cazul retragerii numerarului.

Ținând cont de complexitatea proiectului de lege solicităm respectuos informarea asupra propunerilor acceptate, inclusiv organizarea unei noi runde de consultări publice.

Vă mulțumim anticipat pentru atenția acordată acestui subiect și suntem încrezători că prin eforturile comune vom contribui la promovarea unei economii transparente și sigure, astfel încât comunitatea să beneficieze într-o perioadă mai scurtă de timp de avantajele plăților fără numerar.

Rămânem la dispoziție pentru orice informații suplimentare sau discuții pe această temă și așteptăm cu interes răspunsul dumneavoastră.

Cu respect,

Digitally signed by Noroc Dorel
Date: 2023.09.11 15:51:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorel NOROC

Președinte

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ CENTRALĂ
A ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT**

MD-2069, Republica Moldova
mun. Chișinău, str. Ion Creangă 10/5
Tel: +373 22 59 54 30
www.aei.md

**NATIONAL CENTRAL ASSOCIATION
OF SAVINGS AND CREDIT ASSOCIATIONS**

MD 2069, Republic of Moldova
Chisinau, Ion Creangă street, 10/5
Phone: +373 22 59 54 30
www.aei.md

Nr. 19 din 11 septembrie 2023

La numărul unic 695/MF/2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Direcția reglementarea sectorului financiar

Urmare a consultării proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar, transmitem propunerea aferentă din partea Asociației Naționale Centrale a AEÎ (ANC).

Articolul 7, alineat 1, litera (b) de expus în următoarea redacție:

" b) efectuarea decontărilor cu băncile și asociațiile de economii și împrumut; "

Argumentele și datele statistice în favoarea propunerii noastre sunt prezentate mai jos.

ANC, prin activitatea sa, este abilitată să contribuie la dezvoltarea durabilă a sectorului financiar din zona rurală, susține creșterea și îmbunătățirea calității serviciilor financiare acordate de către asociații membrilor săi. Asociația Națională Centrală întrunește 220 de asociații de economii și împrumut care la rândul lor deservesc peste 35 mii membri activi - persoane fizice.

Asociațiile de economii și împrumut (AEÎ), conform prevederilor art. 7 al Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007, în funcție de categoria licenței pe care o deține, desfășoară activitate operațională de atragere a mijloacelor bănești sub formă de depuneri de economii de la membrii săi, precum și atrage alte mijloace financiare de la creditorii cu scopul acordării împrumuturilor către membrii săi.

De rând cu aceste operații, AEÎ mai prestează și servicii aferente împrumuturilor acordate (încasarea dobânzilor, comisioanelor de acordare și gestionare a contractelor de împrumut), servicii aferente depunerilor acceptate de la membri (plata dobânzilor la depuneri), servicii de intermediere în asigurări în calitate de agent bancassurance. În calitate de agenți de plată (AP) a prestatorilor de servicii de plată nebankari (PSP), asociațiile încasează mijloace bănești de la membrii săi pentru achitarea serviciilor comunale, serviciilor de telecomunicații, plăți aferente bugetului de stat și alte plăți pentru unele bunuri procurate și servicii.

La situația din 30 iunie 2023, în Republica Moldova activau în total 221 AEÎ, dintre care:

- ✓ 160 cu licența de tip A – operează doar cu împrumuturi,
- ✓ 60 cu licența B – operează cu depuneri de economii și împrumuturi,
- ✓ 1 cu licența asociației centrale – gestionează lichiditățile sistemului AEÎ.

La această dată numărul membrilor AEÎ constituia 140 mii membri, iar numărul beneficiarilor de împrumuturi a constituit circa 35.2 mii persoane. Numărul depunătorilor de economii a constituit 7 mii persoane.

Portofoliul de împrumuturi acordate constituie 1,151 milioane lei, iar depunerile de economii au atins cifra de 744 milioane lei.

La 30 iunie 2023, valoarea medie a unui împrumut per sistem a constituit 32.6 mii lei, iar valoarea medie a depunerilor de economii atrase de la membrii asociațiilor este de 106 mii lei.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	11 SEP 2023	
CODUL	A-3280	

În perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2023, fluxurile mijloacelor bănești generate de încasările din rambursarea împrumuturilor acordate au constituit 410 milioane lei, iar din dobânzile încasate la împrumuturile aferente - 120 milioane lei, plățile privind acordarea împrumuturilor membrilor AEÎ au constituit 455 milioane lei. Încasările din depunerile de economii ale membrilor AEÎ, în această perioadă au constituit 250 milioane lei, iar plățile privind rambursarea lor, respectiv 215 milioane lei.

Informațiile colectate de la AEÎ, confirmă faptul că circa 95% din aceste tranzacții sunt efectuate în numerar prin intermediul casieriiilor AEÎ.

Reieșind din aceste considerente, Asociația Națională Centrală a AEÎ propune să includeti modificarea articolului 7 în proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar.

Cu respect,

Director executiv

Efim LUPANCIUC

Digitally signed by Lupanciuc Efim
Date: 2023.09.11 13:40:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-9472

Chișinău

„6” septembrie 2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-8609 din 14 august 2023/număr unic 695/MF/2023

Centrul de armonizare a legislației, analizând proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar, promovat suplimentar măsurilor planificate prin PAG 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023, în limita competențelor sale funcționale, comunică următoarele.

Proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar urmărește instituirea unui cadru normativ care să reglementeze efectuarea tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective și proporționale în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului.

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate **Capitolului 4 Libera circulație a capitalului și Capitolului 9 Servicii financiare**.

În conformitate cu art. 26 (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), piața internă urmează să includă o zonă fără frontiere interne în care să fie asigurată libera circulație a bunurilor, persoanelor, serviciilor și capitalurilor. Totodată, principiul general al liberei circulații a capitalurilor consacrat la art. 63 din TFUE nu exclude ca statele membre UE și/sau UE să aibă un rol de monitorizare a mișcărilor de capital. Protecția cetățenilor împotriva activităților în scopul spălării banilor este necesară și a fost identificată ca una dintre excepțiile de la principiul liberei circulației a capitalurilor de către Curtea de Justiție a UE.

Astfel, pentru a consolida cadrul preventiv de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului în UE, prin eliminarea lacunelor actuale care le permit infractorilor să utilizeze în mod abuziv sistemul financiar al UE pentru a spăla veniturile lor ilicite sau permit finanțarea activităților teroriste, Comisia Europeană a prezentat o Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării

banilor sau finanțării terorismului¹. Evidențiem că, legislația UE privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului interacționează cu mai multe acte legislative ale UE din domeniul serviciilor financiare și al dreptului penal. Este vorba de actele legislative ale UE privind plățile și transferurile de fonduri (Directiva privind serviciile de plată², Directiva privind conturile de plăți³, Directiva privind moneda electronică⁴). Totodată, propunerea de Regulament UE are ca punct de plecare Directiva (UE) 2015/849 în vigoare, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/843.

În context, propunerea de Regulament UE menționată stabilește, printre altele, și măsurile necesare a fi întreprinse pentru atenuarea utilizării abuzive a instrumentelor la purtător, prin introducerea unei dispoziții care limitează utilizarea numerarului pentru tranzacțiile cu valoare mare.

Astfel, în prezent, la nivelul UE, nu există o limită pentru plățile în numerar. Comisia a propus să introducă o astfel de limită - de 10 000 EUR, permițând în același timp statelor membre să mențină plafoane mai mici în vigoare pentru tranzacțiile cu valoare mare în numerar. Totodată, pentru a se asigura că consumatorii fără acces la servicii bancare continuă să poată achiziționa bunuri sau servicii, propunerea Comisiei introduce o limitare a acestei limite pentru plățile efectuate la sediul instituțiilor de credit. În plus, pentru a asigura incluziunea financiară, consumatorilor rezidenți legal în UE (care poate include și alți resortisanți ai unor țări terțe care se află pe teritoriul statelor membre) li s-a asigurat dreptul la un cont de plăți cu caracteristici de bază, conform Directivei 2014/92/UE⁵. În context, evidențiem că, actele UE adoptate sau propuse în domeniul serviciilor financiare vin obligatoriu cu pachete legislative de stimulare suplimentare, precum: incluziunea financiară a populației; servicii îmbunătățite care să permită efectuarea tuturor operațiunilor necesare pentru deschiderea, gestionarea și închiderea unui cont de plăți; măsuri care asigură transparența comisioanelor aferente conturilor bancare, precum și procesul de schimbare a conturilor⁶ etc.

Consecutiv, reieșind din prevederile propunerii de Regulament UE examinate, menționăm că aceasta stabilește limita „sumei de 10 000 EUR sau a unei sume echivalente în moneda națională sau în valută, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele”, limită care **nu se aplică**: (a) plăților între persoane fizice care nu exercită o funcție profesională; (b) plăților sau depozitelor efectuate la sediile instituțiilor de credit. În astfel de cazuri, instituția de credit raportează unității de informații financiare plata sau depunerea care depășește limita.

¹ Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Bruxelles, 20.7.2021, COM(2021) 420 final, 2021/0239(COD)

² Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE

³ Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază

⁴ Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE

⁵ Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază

⁶ Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază

Astfel, cu referire la prevederile proiectului național privind stabilirea limitelor de efectuare a decontărilor în numerar (art. 6), a categoriilor de subiecți (art. 2), precum și sancțiunile aplicate (art. 9), menționăm că acestea urmează a fi evaluate și argumentate, reieșind din cadrul normativ existent în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Evidențiem că, actele normative în domeniul prevenirii și diminuării spălării banilor și finanțării terorismului, urmează a fi optimizate reieșind, inclusiv, din constatările rapoartelor de evaluare în domeniu (art. 6 al Legii nr. 308/2017).

Totodată, menționăm că, în contextul modificărilor propuse, propunerea de Regulament UE vine cu un set de noțiuni, care include și noțiunea de „numerar”⁷ utilizată în proiect.

În contextul celor expuse, reieșind din considerentul că cadrul UE, în prezent, nu reglementează aspectele juridice propuse prin proiectul național, care, în principal, urmărește să limiteze utilizarea unor sume disproporționate de numerar pentru plăți individuale pentru a preveni spălarea banilor și infracțiunile predicate conexe sau finanțarea terorismului, precum și din impactul acestor reglementări asupra subiecților enumerați în art. 2, considerăm oportună examinarea suplimentară a proiectului național, inclusiv prin prisma principiului confidențialității datelor financiare, a principiului independenței și neutralității tehnologice, precum și a principiului proporționalității, astfel încât, propunerea legislativă să nu depășească ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului propus și să afecteze principiul fundamental al liberei circulații a capitalului.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Rodica Marcinschi, consultant principal

Tel: 022-250-414/68872686

Email: rodica.marcinschi@gov.md

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.09.06 16:57:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

⁷ „numerar” - înseamnă valută, instrumente negociabile la purtător, mărfuri utilizate ca rezerve de valoare cu un grad ridicat de lichiditate și carduri preplătite, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) literele (c)-(f) din Regulamentul (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului

Banca Națională a Moldovei 09.2023

Ministerul Finanțelor
str. Constantin Tănase, 7
MD-2005, mun. Chișinău

Copie
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale, 1
MD-2033, mun. Chișinău

Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), remis spre examinare prin scrisoarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-8609 din 14.08.2023, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, Vă comunică următoarele.

La art. 1 din proiectul de lege:

Urmează a fi precizat obiectul de reglementare al proiectului de lege, având în vedere caracterul imprecis al noțiunilor utilizate în proiect. Observăm că textul proiectului de lege operează cu termeni diferiți cu o semnificație, aparent, similară (spre exemplu: efectuarea decontărilor, operațiunilor cu numerar, plăților în numerar; încasarea plăților în numerar; achitarea în numerar etc.). Astfel, propunem precizarea termenului de decontare în numerar la art. 1 și uniformizarea terminologiei utilizate cu privire la această operațiune în proiectul de lege.

La art. 2 din proiectul de lege:

Considerăm necesară precizarea fără echivoc a categoriilor de subiecți care intră sub incidența legii, precum și a celor exceptate de la aplicarea acesteia. În acest context, menționăm că nu este clară aplicabilitatea legii autorităților publice - observăm la art. 2 alin. (1) lit. b) exceptarea expresă a instituțiilor bugetare, fără a fi inserată o prevedere similară pentru autoritățile publice. În aceeași ordine de idei, urmează a fi aduse precizări cu referire la faptul, dacă subiecții care nu sunt enumerați la art. 2 din proiectul de lege pot efectua decontări în numerar în mod nelimitat (de exemplu, dacă autoritățile publice sau instituțiile bugetare pot efectua plăți în numerar în favoarea persoanelor fizice fără restricții).

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova
Tel: (+373) 22 822 606, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	05. SEP. 2023	
CODUL	A-3070	

Cu referire la aplicarea prevederilor proiectului de lege persoanelor fizice, observăm că intenția autorului este ca legea să se aplice doar anumitor categorii de persoane, luând în considerare specificul unor activități desfășurate de acestea (activitatea de întreprinzător, activitatea profesională în sectorul justiției/în domeniul sănătății). În acest context, menționăm, că nu sunt clare raționamentele includerii doar a acestor categorii de persoane în cercul de subiecți ai legii. Astfel, recomandăm a se revedea lista subiecților care cad sub incidența prevederilor legii cu eventuala extindere a acesteia și asupra altor categorii de persoane (de exemplu: persoanelor fizice care desfășoară servicii profesionale indiferent de domeniul de activitate, prevăzute la art. 3 pct. 36-36³ din Codul Fiscal și art. 3 pct. 9) lit. b) din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară). Suplimentar, în vederea asigurării obiectivului de reducere a numerarului și orientarea spre efectuarea plăților prin virament, opinăm că urmează a fi examinate opțiunile pentru micșorarea tranzacțiilor în numerar a persoanelor fizice (de exemplu: la procurarea unor bunuri de lux, unor bunuri cu valoare mai mare de un anumit prag).

În continuare, propunem completarea proiectului de lege cu prevederi care să instituie un mecanism robust pentru asigurarea bunei funcționări și implementări a restricțiilor legale, prin stabilirea unui rol activ și a unor responsabilități precise ale subiecților care nu sunt parte a operațiunii de decontare în numerar, dar participă nemijlocit la efectuarea acestora (de exemplu, în cazul notarilor, obligativitatea verificării faptului că tranzacțiile autorizate de vânzare-cumpărare a bunului imobil/mobil vor fi realizate cu respectarea cerințelor de efectuare a plăților fără numerar și răspunderea în cazul neîndeplinirii acestei obligații).

Pe final, propunem revizuirea redacțională a alin. (1) art. 2 din proiectul de lege care prevede că legea se aplică persoanelor, în contextul în care nu toți subiecții legii se încadrează la categoria de persoane (de exemplu: reprezentanța permanentă). Observăm că, în conformitate cu art. 5 subpct. 15) din Codul Fiscal, reprezentanța permanentă este: *"loc fix de afaceri prin care nerezidentul desfășoară, integral sau parțial, activitate de întreprinzător în Republica Moldova, fie direct, fie printr-un agent cu statut dependent [...]".* La fel, nu este clar în ce constă delimitarea dintre reprezentanța permanentă prevăzută la art. 2 alin. (1) lit. c) din proiectul de lege și reprezentanța entităților nerezidente prevăzută la același articol lit. d). Autorul urmează să precizeze cum se aplică prevederile proiectului de lege acestor categorii de subiecți.

La alin. (1) lit. f), propunem substituirea textului „în sectorul justiției/sănătății” cu textul „în sectorul justiției și în domeniul sănătății” așa cum prevede legislația fiscală.

La alin. (2), propunem următoarea redacție: *„În sensul prezentei legi, termenul de operațiune de plată are sensul definit la art. 3 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”.*

La art. 3 din proiectul de lege:

Observăm că deși titlul articolului se referă la decontări în numerar, conținutul acestui articol descrie efectuarea decontărilor de către subiecții stabiliți în lege prin virament. Înțelegem că urmează a fi revizuit titlul articolului. La fel, cu referire la alin. (1) care reglementează că: „Decontările de către persoanele stabilite la art. 2 se efectuează prin virament, cu excepțiile prevăzute de lege”, observăm că legea nu prevede careva excepții de la plățile prin virament, aceasta prevede la art. 6 - limitele de efectuare a decontărilor în numerar, iar la art. 7 - efectuarea decontărilor în numerar nelimitat. În acest context, opinăm că norma urmează a fi precizată, inclusiv prin reglementarea expresă a prevederii de la care aceasta derogă.

Suplimentar, la acest articol, propunem excluderea alin. (2) care prevede că „*Operațiunile cu numerar prin intermediul prestatorilor de servicii de plată din Republica Moldova se efectuează conform normelor stabilite de Banca Națională a Moldovei*”, care induce ideea obligativității reglementării de către Banca Națională a Moldovei a operațiunilor cu numerar. În acest context, menționăm că, în prezent, Banca Națională a Moldovei are anumite reglementări cu privire la efectuarea operațiunilor cu numerar în băncile din Republica Moldova, emise în temeiul mandatului atribuit Băncii Naționale a Moldovei prin Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei - a se vedea Regulamentul nr. 78/2018 cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova. Regulamentul detaliază unele aspecte privind efectuarea operațiunilor cu numerar, precum și modul de desfășurare a acestora în bănci, între bănci și în relația cu Banca Națională a Moldovei. Aceste reglementări urmează a fi respectate în virtutea caracterului obligatoriu pe care îl au actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, fără a fi necesară o normă adițională în proiectul de lege.

La art. 4 din proiectul de lege:

Observăm că art. 4 alin. (2) din proiectul de lege nu este suficient de clar cu privire la modul de aplicare concurentă a prevederilor prezentului proiect de lege și a celor din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (în continuare Legea nr. 62/2008). Semnalăm, că Legea nr. 62/2008 instituie norme privind utilizarea de către rezidenți și nerezidenți nu numai a numerarului în valută străină, dar și a numerarului în monedă națională în cadrul operațiunilor valutare. În acest context, menționăm că Legea nr. 62/2008 permite realizarea unor categorii de operațiuni valutare în numerar fără aplicarea vreunor plafoane (a se vedea art. 26 din Legea 62/2008). Pe de altă parte, aceleași categorii de operațiuni economice, atunci când nu nimeresc sub incidența noțiunii de „operațiune valutară” urmează a fi realizate doar prin virament, în virtutea proiectului de lege. Adițional, atenționăm că ambiguitatea semnalată poate conduce la incidența restricțiilor din proiect asupra unor genuri de activitate care în virtutea naturii acestora se desfășoară

doar în numerar (spre exemplu: activitatea de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice) – consecință, care înțelegem că nu este urmărită de autorii proiectului de lege. În sensul celor expuse, opinăm că urmează a fi revizuit proiectul de lege, inclusiv art. 4 alin. (2) în vederea reglementării clare a modului și măsurii în care proiectul de lege este aplicabil operațiunilor valutare.

La art. 5 din proiectul de lege:

Menționăm că este interpretabilă prevederea care reglementează obligativitatea de stabilire a necesarului minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare. Astfel, nu este clar cum va fi stabilit acest „necesar minim de numerar” de către subiecții stabiliți în proiectul de lege, cum se va acționa în cazul în care necesarul minim de numerar nu va fi suficient. La fel, nu este clară excepția aplicabilă acestei prevederi și anume derogarea prevăzută la art. 7 alin. (1) care stabilește efectuarea decontărilor în numerar nelimitat. Opinăm că unele situațiile prevăzute la art. 7 alin. (1), par a se încadra la posibilitatea de programare/stabilire a minimului necesar pentru efectuarea decontărilor în numerar (spre exemplu: achitarea obligațiilor fiscale, efectuarea decontărilor cu instituțiile și autoritățile publice, onorarea obligațiilor față de bănci, etc.). Propunem revizuirea normei de la art. 5 alin. (2) în acest context. Suplimentar, menționăm că nu este clar nici mecanismul prin care Serviciul Fiscal va stabili încălcarea de la acest articol și cum va aplica sancțiunea stabilită la art. 9 alin. (5) din proiectul de lege.

La art. 6 din proiectul de lege:

Observăm că nu a fost reglementată situația când subiecții stabiliți în proiectul de lege, încasează plăți în numerar de la persoane juridice sau persoane fizice care desfășoară sau nu activitate de întreprinzător sau cele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății. Urmează a fi evaluată oportunitatea completării proiectului de lege cu o astfel de prevedere.

Cu referire la limitele de efectuare a decontărilor în numerar, reglementate expres în acest articol, pe categorii de subiecți, înțelegem că justificarea cuantumului stabilit (suma ce nu depășește 100.000 mii lei la efectuarea plăților în numerar), periodicitatea de efectuare a plăților (lunar/anual/cumulativ lunar), precum și sancțiunile aplicate de Serviciul Fiscal de Stat (procentajul stabilit la aplicarea amenzilor), se va regăsi în analiza impactului de reglementare a proiectului de lege. Suplimentar opinăm că urmează a fi completată și nota informativă a proiectului de lege cu astfel de informații care justifică plafoanele stabilite în proiectul de lege.

Suplimentar, la art. 6, menționăm că prevederile alin. (1) lit. f), conform cărora persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a-f), sunt în drept să efectueze plăți sub formă de dividende către toți asociații/acționarii în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual, par să vină în contradicție cu prevederile pct. 1 din Dispoziția nr.75/2023 a Comisiei pentru

Situații Excepționale a Republicii Moldova, care prevede că profitul net/dividendele se plătește asociaților/acționarilor prin transfer bancar.

La alin. (1) lit. g), propunem ca textul „în numerar” să fie inclus imediat după cuvântul „plăți”.

La art. 7 alin. (1) din proiectul de lege:

Urmează a fi revizuită derogarea și anume, trimiterea la art. 3 din proiectul de lege, această trimitere pare să nu corespundă cu intenția autorului. Suplimentar, menționăm că urmează a fi revăzută această derogare având în vedere și faptul că acest articol conține două alineate, cel de al doilea alineat, fiind aplicabil în orice caz.

La art. 8 din proiectul de lege:

La alin. (1), cu referire la eliberarea numerarului spre decontare, în termene stabilite de conducătorii entității, dar nu mai mult de 15 zile, urmează a fi precizat de când se calculează acest termen de 15 zile. La fel, urmează a fi precizat ce reprezintă acest termen și ce acțiuni sunt necesare a fi îndeplinite de către subiecții stabiliți în proiectul de lege în interiorul acestui termen.

La alin. (5), opinăm că textul „întocmită în modul stabilit” urmează a fi precizat sau exclus. La fel, urmează a fi precizată sintagma „în textul dispoziției”, având în vedere că în art. 8 nu se regăsește reglementat o atare dispoziție.

La art. 9 din proiectul de lege:

Urmează a fi uniformizată terminologia utilizată în text, astfel, observăm că autorul face trimitere la alin. (1) al acestui articol la „plafonul stabilit de prevederile prezentei legi”, atenționăm, în acest context că, art. 6 din proiectul de lege utilizează termenul de „limite de efectuare a decontărilor în numerar”.

La alin. (4), nu este clar ce se are în vedere prin prevederea „suma depășește cumulativ plafonul stabilit”, observăm că acest alineat se referă la efectuarea de către subiecții stabiliți în lege, a plăților în numerar, în temeiul contractelor de împrumut, către toți debitorii, în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual, astfel urmează a fi precizat în ce constă depășirea cumulativă a plafonului stabilit.

La art. 11 din proiectul de lege:

Observăm că acesta nu reglementează toate comisioanele percepute de prestatorii de servicii de plată, limitându-se doar la comisioanele pentru efectuarea transferului și retragerile de numerar pentru persoanele fizice (de exemplu: comisioane pentru deschiderea conturilor, depunerea mijloacelor bănești în cont, nu sunt reglementate în

proiectul de lege). Totodată, propunem consultarea opiniei pieței (bănci, prestatori de servicii de plată nebankari) cu referire la acest subiect.

Adițional, propunem revizuirea, eventual, ajustarea art. 11 din proiectul de lege, luând în considerare faptul că art. 50 alin. (7) al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, stabilește că, comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare (sistem prin intermediul căruia se fac plăți interbancare în lei pe teritoriul Republicii Moldova), nu trebuie să depășească nivelul comisioanelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. În acest context, Banca Națională a Moldovei a emis Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 180/2019 privind comisioanele aplicate pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător, ale comisioanelor aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interbancare și ale comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei pentru plățile procesate în sistemul automatizat de plăți interbancare, care stabilește mărimea maximă a comisioanelor care pot fi percepute de către prestatorii de servicii de plată de la plătitori.

Alte propuneri la textul proiectului de lege:

Cu referire la sintagma „prestatori de servicii de plată” utilizată în textul proiectului de lege (de exemplu la: art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (1) lit. a), art. 11), menționăm că, art. 5 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, include în lista prestatorilor de servicii de plată atât băncile, societățile de plată, furnizorii de servicii poștale licențiați conform Legii nr. 114/2012, societățile emitente de monedă electronică, cât și Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor.

Propunem în tot conținutul proiectului de lege (de exemplu la: art. 3 alin. (1), art. 11), substituirea textului „prin virament” cu textul „prin intermediul instrumentelor de plată definite conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”.

Suplimentar propunerilor înaintate la proiectul de lege, recomandăm următoarele:

În vederea impulsivării plăților fără numerar, considerăm oportună adoptarea/promovarea unor măsuri suplimentare, cum ar fi măsuri pentru sporirea incluziunii financiare a populației, creșterea transparenței privind costurile la acceptarea plăților, etc. Menționăm că, conform practicii internaționale, susținerea/realizarea obiectivului de promovare a plăților fără numerar presupune atât măsuri restrictive, cât și aplicarea măsurilor de stimulare;

Propunem, în contextul modificării prin intermediul proiectului de lege a unor acte normative, evaluarea oportunității revizuirii și a art. 30 alin. (3) din Legea salarizării nr. 847/2002, care se referă la posibilitatea achitării salariilor prin „sisteme de plată licențiate

de Banca Națională a Moldovei". În acest context, propunem substituirea textului „sisteme de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei” cu textul „societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale licențiați de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”. Această propunere rezultă din necesitatea de ajustare a acestor prevederi, termenilor utilizați în legile speciale.

Totodată, dat fiind faptul că art. 880 alin. (1) din Codul Civil, vine în contradicție cu prevederile art. 7² din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, propunem completarea proiectului de lege, cu prevederi de ajustare corespunzătoare a art. 880 alin. (1) din Codul Civil, în sensul excluderii posibilității perceperii comisioanelor pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată și asigurării prețurilor egale indiferent de metoda de plată.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Digitally signed by Armașu Octavian
Date: 2023.09.04 17:56:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: I. Bivol
Tel: (022) 822-118

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova
Tel: (+373) 22 822 606, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova

Sediul: MD 2004, Republica Moldova, municipiul Chișinău, strada Toma Ciorbă, nr. 18
Site: www.uaam.md, tel.: + 373 69255640, +373 79514541, email: officeuaam@gmail.com

23.08.2023

Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova
(cancelaria@mf.gov.md)

Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
(cancelaria@gov.md)

Aviz la proiectul de hotărâre
*cu privire la aprobarea proiectului de lege
privind efectuarea decontărilor în numerar
(număr unic 695/MF/2023)*

Prin prezenta Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova informează, că în corespundere cu dispoziția art. 10 alin. (2) lit. a) și b) din Legea cu privire la administratorii autorizați, a examinat *Proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar* și cu referire la cele expuse Uniunea prezintă subiectul în consecutivitatea ce urmează.

În limitele obiectivului scontat de instituire a unui cadru normativ, care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective și proporționate în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului, Uniunea vine cu propuneri de completare a *Proiectului de lege* cu reglementări a situațiilor care își au originea în specificul raporturilor juridice de insolvabilitate.

În sensul celor expuse propunem completarea art. 7 alin. (1) din *Proiectul de lege* cu subpunctele în redacția ce urmează:

(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:

...

f) la restituirea acontului către ofertantul persoană fizică care nu a fost desemnat câștigător a licitației desfășurate în cadrul unei proceduri de insolvabilitate. Propunerea este justificată de situația când pentru a participa la o licitație desfășurată în cadrul unei proceduri de insolvabilitate, ofertantul persoană fizică depune acontul de participant la licitație direct pe contul de acumulare a administratorului insolvabilității/lichidatorului. În cazul când ofertantul persoană fizică nu a fost desemnat câștigător a licitației survine obligația administratorului insolvabilității/lichidatorului de a restitui acontul depus, iar persoana fizică nu dispune de cont.

g) în cazul distribuirilor efectuate în cadrul procedurilor de insolvabilitate/executare a planului procedurii de restructurare/restructurare accelerată către persoane fizice a căror creanțe au fost validate de instanța de judecată. Problema este generată de aceeași situație când persoana fizică, în acest caz în calitate de creditor al procedurii, validat prin hotărârea instanței de insolvabilitate, definitivă și irevocabilă, nu dispune de cont. Ținând cont, că dreptul persoanei fizice izvorăște din hotărâre judecătorească, considerăm oportun a propune, în aceste cazuri, să fie acceptată achitarea în numerar.

**Președintele Uniunii Administratorilor
Autorizați din Moldova**

Digitally signed by: Ciobănu Dorin
Date: 2023.09.01 21:47:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

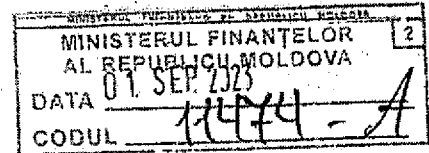
Dorin Ciobanu

Ministerul Finanțelor

MD 2005, mun. Chișinău
str. Constantin Tănase, 7

nr. 08/1-105 din 29.08.2023

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM) a examinat Proiectul de *Lege privind efectuarea decontărilor în numerar* și vine cu unele propuneri și recomandări.

- La art. 5 alin. (1) din proiect, "Persoanele stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) sunt obligate să stabilească necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare."

Care sunt criteriile, după care entitatea trebuie să-și stabilească aceste limite? Și de ce?

Astfel, norma dată obligă antreprenorul să se deplaseze la prestatorul de servicii de plată, de cel puțin 2 ori pe săptămână. Având în vedere că o atare deplasare implică timp, uneori până la o jumătate de zi pierdută la ghișeu.

Totodată, avem multe microîntreprinderi, întreprinzători individuali care dețin puncte de comercializare și în care își desfășoară activitatea de sine stătător, fără angajați.

- La art. 6 alin. (1) lit. f) din proiect, "să efectueze plăți sub formă de dividende către toți asociații/acționarii în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual".

Considerăm că limitarea respectivă este foarte mică – nu doar ca marime absolută, dar și ținând cont de faptul, că această limită se aplică anual, dar și pentru toți asociații în total. Astfel, agenții economici vor fi nevoiți să caute diferite modalități pentru a achita dividende, mai ales cei cu vârste înaintate sau din mediul rural care nu prea utilizează cardul bancar.

-La art. 6 alin. (3) din proiect, "Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. g) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat doar dacă valoarea de procurare nu depășește 300 000 lei, inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate".

Considerăm că la procurarea bunurilor, vor fi intenționat diminuată valoarea acestora, care va duce la pierderi din bugetul de stat, iar persoanele fizice vor fi mai puțin protejate de lege. (valabil și pentru art. 6 alin. (2) din proiect).

Totodată, sunt necesare precizări, în condițiile în care procurarea imobilului va avea loc până la punerea în aplicare a Legii respective, iar achitarea (totală sau parțială) va avea loc după intrarea în vigoare a acestei Legi.

-La art. 7 alin. (1) lit. a) din proiect, retribuirea muncii și altor plăți generate în temeiul relațiilor de muncă".

Considerăm că această normă necesită precizare – ce înseamnă aceste alte plăți. Spre exemplu plățile achitate angajaților pentru executarea obligațiilor de serviciu odată cu delegarea acestora? Sau altor plăți/compensatii prevazute de legislație – vor fi nelimitate sau nu?

-La art. 7 alin. (1) lit. b) din proiect, "onorarea obligațiilor față de bănci"

De ce doar pentru bănci? Pare o abordare selectivă: autorități+bănci...

-La art. 7 alin. (2) din proiect, " Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare, inclusiv ziua eliberării numerarului din conturile bancare/conturile de plăți."

Considerăm că norma dată nu este destul de argumentată, în condițiile, în care există alte restricții. În caz contrar restricțiile se dublează – și referitor la suma/destinație, și la termenul păstrării numerarului, dar și vis a vis de limita stabilită.

Totodată, în cazul în care un angajat nu-și ridică salariul în termen de 5 zile, indiferent de motiv, numerarul destinat acestuia trebuie depus în contul bancar/de plăți, deschis la prestatorii de servicii de plată, iar aceasta implică costuri (comision).

-La art. 8 alin. (1) din proiect, "Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) eliberează numerar spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire în termene, stabilite de conducătorii acestora, dar nu mai mult de 15 zile."

Nu se susțin prevederile acestui articol, deoarece acestea nu vor aduce beneficii statului în condițiile în care vor restricționa semnificativ activitatea agentului economic. În plus se utilizează noțiune neclară cum ar fi "cheltuieli operaționale și de gospodărire" – și de ce doar acestea? Sunt noțiuni vechi, care sunt depășite.

Totodată, considerăm că acest termen nu este suficient, dar ar fi necesar minim 30 de zile, plus la toate și personal suplimentar, dar și cheltuieli suplimentare. (valabil și pentru art. 8 alin. (2) din proiect).

-La art. 9 alin. (1) din proiect, "Persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. a)-f), care efectuează plăți în numerar în sumă ce depășește plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite."

Considerăm că mărimea sancțiunii este exagerată, are un caracter imperativ și executoriu, fără a ține cont de circumstanțele în care s-ar fi produs cazul supus sancționării sau gradul de vinovăție a persoanei implicate.

Această lege trebuie să discurdizeze utilizarea numerarului, dar nu să cauzeze costuri neargumentate pentru business. Deasemenea nu se susține existența unui interval pentru mărimea amenzii aplicate. Abordarea poate fi subiectivă.

-La art. 9 alin. (2) din proiect, "Pentru nerestituirea, restituirea cu întârziere a numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de la 0,1% până la 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 35% din suma nerestituită/restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat."

Considerăm că mărimea sancțiunii este foarte mare și neargumentată, are un caracter imperativ și executoriu, fără a ține cont de circumstanțele în care s-ar fi produs cazul supus sancționării sau gradul de vinovăție a persoanei implicate. Propunem, ca mărimea acesteia se fie nu mai mare de 10%. Corespunzător de micșorat amenda pentru fiecare zi.

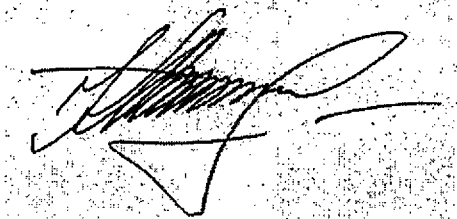
-La art. 9 alin. (3) din proiect, "Persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. f), care încasează plăți în numerar în sumă ce depășește plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% din suma încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite."

Este foarte discutabilă sancțiunea dată, deoarece: 1) dublează sancțiunea deja aplicată față de persoana care face achitarea; 2) alin. (3) face referire la limitele de la art. 6, unde sunt prevăzute doar pentru compania plătitoare; și 3) mărimea acesteia este destul de semnificativă.

E de menționat că, proiectul de lege propus subminează prevederile Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care la art. 6, liniuța 15, garantează întreprinderii dreptul de a dispune liber de beneficiul (venitul) obținut de pe urma activității de antreprenoriat, care rămâne după achitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii.

Totodată menționăm că, potrivit legislației Republicii Moldova, agentul economic calculează și achită impozite statului indiferent dacă a încasat sau nu banii de la clienți pentru serviciile sau produsele comercializate.

Proiectul de lege propus se implică în gestionarea finanțelor proprii și a banului deja impozitat al antreprenorului, astfel, intră în conflict cu prevederile legale în vigoare, ceea ce nu poate fi susținut de membrii CNPM.

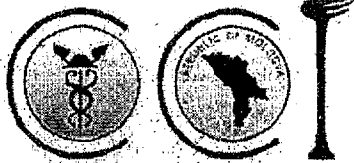

Vladislav Caminschi

Director executiv CNPM

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Maria Cebotari 16, MD-2012, IDNO: 1010620006044
BC Moldindconbank SA, Sucursala RENAȘTERE, MOLDM2X312, IBAN: MD85ML000000222402900344

30.08.23 nr. 650-03/01

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) vă asigură de înaltă sa considerație și, în baza prevederilor referitoare la reprezentarea intereselor agenților economici în relațiile cu autoritățile publice din Legea 393-XIV din 13.05.1999 cu privire la Camera de comerț și Industrie, urmare consultării opiniei membrilor săi, comunică susținerea Proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar, cu luarea în considerație a următoarelor propuneri.

- Se solicită excluderea lit. a) din alineatul (1), art. 7 și completarea art.6 cu lit. h) cu următorul conținut: „să efectueze plăți pentru retribuirea muncii și altor plăți generate în temeiul relațiilor de muncă, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ lunar”.

Această măsură are drept scop asigurarea transparenței și eficienței la efectuarea decontărilor financiare și reducerea riscurilor asociate manipulării și transportului de numerar.

- Se propune substituirea conținutului alin. (2) al art. 7, cu: „Persoanele specificate în art.2 alin. (1) lit. a-f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) până la utilizarea acesteia în totalitate”.

Conform prevederilor actuale, pentru fiecare retragere de numerar se percepe comision. În cazul efectuării plăților urgente, în lipsa directorului/administratorului, este dificil să fie efectuate plățile în timp real. Respectiv, modificarea propusă permite folosirea numerarului din casieria unității economice în cazul plăților în regim de urgență la momentul necesar.

- În articolul 8, alin. (1), se propune substituirea sintagmei „nu mai mult de 15 zile” cu „nu mai mult de 30 zile”

În opinia agenților economici extinderea termenului ar oferi persoanelor specificate în art.2 alin. (1) lit. a-f) o flexibilitate mai mare în gestionarea cheltuielilor operaționale și de gospodărire, iar în unele cazuri, activitățile de contabilitate și

ROMANIA - REPUBLICA MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	30.08.2023
CODUL	11456 - A

Certificat nr. 11150 ISO 9001

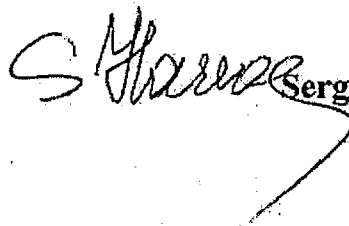
autorizarea cheltuielilor pot implica un proces mai complex, care necesită timp suplimentar.

- De completat art.11 cu următorul text: „... dar nu mai mult de 100 de lei”. Această specificare va restricționa băncile în aplicarea comisioanelor la tranzacțiile între persoanele fizice.

Totodată, agenții economici consideră că sancțiunile aplicabile, stipulate în art.9 instituie penalități excesive pentru abateri minore, impunând astfel un control abuziv asupra activității economice.

Ne exprimăm convingerea în faptul ca relațiile de colaborare dintre instituțiile noastre se vor intensifica pentru dezvoltarea și îmbunătățirea mediului de afaceri.

PREȘEDINTE

Serghei HAREA

Ex: Svetlana Petrascu
Tel: 02222498

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD-2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md, www.competition.md

Nr. DJ-06/ 456-1272 din 30 august 2023

Nr. 18-69-8609 din 14 august 2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
cancelaria@mf.gov.md

În copie: **Cancelaria de Stat a Republicii Moldova**
cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 30 august 2023, a examinat în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)* și, în limitele competenței sale, comunică faptul că, Consiliul Concurenței nu se poate expune pe marginea acestuia, ținând cont de lipsa unei Analize de Impact de Reglementare asupra proiectului, în lipsa căreia nu poate fi evaluat și impactul asupra mediului concurențial și mediului de afaceri.

Alexei Gherțescu
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2023.08.30 11:12:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Cristian SAVCA, Controlor de Stat
(022) 27-13-89

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	30. AUG. 2023	
CODUL	A-3112	

Nr.11 din 28 august 2023

Către: Veronica Sirețeanu
Ministru al Finanțelor

Ref.: Consultări publice asupra Proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii (în continuare „**AIM**”) vă salută cordial și cu titlu de prezentare, vă aducem la cunoștință că AIM este o asociație de afaceri neguvernamentală care are ca obiectiv contribuirea prin advocacy și alte mijloace la dezvoltarea un mediu antreprenorial-juridic clar și transparent, promovarea creșterii economice a întreprinderilor mici și mijlocii și a investițiilor în Republica Moldova.

AIM susține intențiile și inițiativa Ministerului Finanțelor de a stabili un cadru legal special care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar, cu orientare spre reducerea circulației numerarului în vederea transparenței circuitului bănesc și a combaterii evaziunii fiscale.

AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 202, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova
Tel: +373 699 27 000
nr. 7543, cod fiscal 1016620001867
liliana.busuioc@sme.md www.sme.md

În urma analizei proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar (în continuare „**Proiectul**”), considerăm oportun să venim cu unele comentarii și propuneri de modificare sau completare, care sperăm să fie utile regulatorului.

Nr.	Norma din proiectul de lege	Conținutul obiecției/ propunerii, argumentare:	Redacția propusă
1.	Articolul 5. Depunerea numerarului în conturile bancare/ conturi de plăți (1) Persoanele stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) sunt obligate să stabilească necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare. (2) Numerarul ce depășește necesarul minim stabilit la alin. (1) se depune într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată în moneda respectivului cont de plăți, cu excepțiile specificate la art. 7 alin. (1) din prezenta lege.	Stabilirea unui termen atât restrâns (3 zile) pentru stabilirea necesarului de numerar, necesită planificare financiară zilnică privind fluxul de numerar, ceea ce în special pentru IMM-uri implică alocarea de resurse suplimentare. Propunem extinderea termenului de la 3 zile lucrătoare la 30 zile calendaristice.	Articolul 5. Depunerea numerarului în conturile bancare/ conturi de plăți (1) Persoanele stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) sunt obligate să stabilească necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 30 zile calendaristice.
2.	Articolul 6. Limite de efectuare a decontărilor în numerar	În scopul facilitării controlului intern al companiei privind evidența	Articolul 6. Limite de efectuare a decontărilor în numerar

	(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), sunt în drept: g) să efectueze plăți în temeiul contractelor de împrumut către toți debitorii în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual.	împrumuturilor de la persoanele fizice și aplicării legii respective, precum și corelării cu raportarea la sursele indirecte conform articolului 226 ¹¹ Cod Fiscal, propunem limita de 100 000 lei lunar în raport pentru fiecare persoană fizică.	(1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), sunt în drept: g) să efectueze plăți în numerar în temeiul contractelor de împrumut în sumă ce nu depășește 100 000 lei pentru o persoană fizică.
3.	Lipsește	În vederea asigurării convergenței cu Legea nr.845 din 03.01.1992 (art.6), propunem instituirea dreptului de efectuare a plăților în temeiul contractelor de locațiune către o persoană fizică în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual.	A se completa Articolul 6 alin.(1) cu lit.h) în următoarea redacție: h) să efectueze plăți în temeiul contractelor de locațiune către o persoană fizică în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual.
	Articolul 6 alin.(3) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. g) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat doar dacă valoarea de procurare nu depășește 300 000 lei,	Propunem la art. 6 p. (3) majorarea plafonului pentru achitățile în numerar pentru bunuri imobile/mijloace de transport de la 300 000 lei la 1 000 000 lei în cazul demonstrării provenienței sursei - contractul de credit încheiat cu OCN sau bănci.	Articolul 6 alin.(3) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. g) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat doar dacă valoarea de procurare nu

	inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate.		depășește 1 000 000 lei, inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate.
	<p>Articolul 7 alin.(1)</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:</p> <p>b) onorarea obligațiilor față de bănci;</p>	<p>Dat fiind faptul că activitatea de bază a organizațiilor de creditare nebancaară (OCN) este creditarea, solicităm să fie introdusă posibilitatea efectuării decontărilor în numerar nelimitat și față de băncile.</p> <p>În caz contrar, se vor crea condiții inechitabile în activitatea OCN-urilor versus bănci.</p>	<p>Articolul 7 alin.(1)</p> <p>(1) Prin derogare de la prevederile art. 3 al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri:</p> <p>b) onorarea obligațiilor față de bănci și organizații de creditare nebancaară;</p>
	<p>Articolul 7 alin. (2) „Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare,</p>	<p>Termenul de 3 zile este extrem de restrâns pentru întreprinderile mici și mijlocii, în special pentru cele din localitățile rurale, fiind dificil și costisitor deplasarea până la cea mai</p>	<p>Articolul 7 alin. (2)</p> <p>Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare, inclusiv ziua eliberării numerarului</p>

	inclusiv ziua eliberării numerarului din conturile bancare/conturile de plăți.”	apropiată unitate a prestatorului de servicii de plată. Astfel de obligații dificil de îndeplinit vor favoriza nereflexarea vânzărilor oficiale și respectiv, va persista fenomenul economiei tenebre. Propunem majorarea acestui termen la 30 de zile.	din conturile bancare/conturile de plăți. Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) care își au sediul în afara municipiilor, sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) pe un termen de cel mult 30 de zile calendaristice”
4.	Articolul 8. Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității (1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) eliberează numerar spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire în termene, stabilite de conducătorii acestora, dar nu mai mult de 15 zile.	IMM- urile, în special cele micro și mici, sistematizează situația financiară cu aceeași periodicitate ca și cea fiscală – lunar. Respectiv, urmărirea termenul de eliberare a numerarului pentru cheltuieli operaționale, de gospodărie și întocmirea raportării privind utilizarea acestuia implică costuri și timp. Propunem extinderea termenului de la 15 zile la 30 zile calendaristice.	Articolul 8. Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității (1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) eliberează numerar spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire în termene, stabilite de conducătorii acestora, dar nu mai mult de 30 zile calendaristice.

Remarcăm că art.6 din Proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar conține unele prevederi și sintagme contradictorii sau diferite de prevederile care reglementează aceleași aspecte la art.6 Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845/1992. Spre de exemplu:

AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 202, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova
Tel: +373 699 27 000
nr. 7543, cod fiscal 1016620001867
liliana.busuioc@sme.md www.sme.md

<i>Legea cu privire la antreprenoriat si întreprinderi nr. 845/1992</i>	<i>Proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar</i>
<p>(...)</p> <p>să efectueze în raport cu întreprinderi plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei lunar</p>	<p>(...) să efectueze, în raport cu alte persoane juridice sau persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau profesională în sectorul justiției/sănătății, plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ lunar.</p>
-	<p>să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ lunar</p>
	<p>să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatelelor electrice uzate.</p>

	<i>să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la vânzarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată.</i>
<i>să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate</i>	<i>să încaseze plăți în numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual.</i>
<i>să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei lunar pentru achiziționarea deșeurilor de metale feroase și neferoase pe teritoriul Republicii Moldova</i>	<i>să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la predarea deșeurilor și rezidurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora.</i>

Este necesar de a asigura o convergență a prevederilor enunțate mai sus pentru a evita cazurile de interpretări eronate

În afară de aceasta, constatăm că Proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar nu conține noțiuni și definiții ca exemplu termen de plată, numerar, virament, decontare, decontare în numerar, operațiune.

Ca urmare a celor expuse, vă mulțumim pentru atenția cu care veți trata prezenta petiție și vă asigurăm disponibilitatea noastră pentru furnizarea oricăror informații, precum și pentru întreprinderi.

Cu respect,

Digitally signed by Garaz Elena
Date: 2023.08.29 13:58:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena Garaz
Consultant juridic al AIM

Date contact Elena Garaz:
(+373 69056695; elena.garaz@gmail.com)

AP Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 202, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova
Tel: +373 699 27 000
nr. 7543, cod fiscal 1016620001867
liliana.busuioc@sme.md www.sme.md

Către: **Veronica SIREȚEANU,**
Ministra Finanțelor,

Copie: **Direcția reglementarea sectorului financiar**

Nr. 66-23/SD din 28 august 2023

Ref.: **Proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar**

Stimată dna Veronica Sirețeanu,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a participa la procesul de consultare aferent proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar.

În lumina inițierii procesului dat, mediul de afaceri intervine cu unele ajustări referitoare la proiectul prezentat și anume:

1. Norma redată la art. 5 alin. (1) din proiectul de Lege, *privind specificarea obligației persoanelor stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) din același proiect, de a stabili necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare*, induce în eroare și creează dificultăți în activitatea operațională a agentului economic, în special în cazul în care acesta deține mai multe subdiviziuni (spre exemplu mai mult de 10).

Dificultatea e și de ordin procedural din motiv, că nu este indicată și procedura cum ar urma să fie identificat suma în numerar necesară **pentru 3 zile lucrătoare** (pentru fiecare subdiviziune sau fiecare casă în parte). Astfel, ținând cont de argumentele expuse, considerăm oportun excluderea normei date sau redarea art. 5 alin. (1) într-o redacție explicită și non-ofensivă activității operaționale.

2. Prevederea expusă la art. 6 alin. (1) lit. c), aferentă dreptului persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), de a efectua plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, **în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual** de la predarea deșeurilor și reziduurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora, urmează a fi exclusă din motiv că face dificil exercițiul de a monitoriza plățile efectuate în adresa fiecărei persoane fizice.

De asemenea, nu este indicat expres dacă obligativitatea dată se reflectă și aferentă plăților în adresa persoanelor fizice efectuate de către alți agenți economici din domeniul colectării deșeurilor și reziduurilor de metale feroase și neferoase, dacă interpretarea normei e pozitivă în cazul dat respectarea prevederii date va fi imposibilă din motiv că nu se va avea acces la datele contabile a altui agent economic ce e și firesc. Astfel, optăm pentru excluderea normei date ce iscă interpretări duale ale acesteia și respectiv a principiilor consacrate a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

3. Articolul 6 alin. (1), se consideră oportun de a completa cu o prevedere nouă, lit. h) cu următorul conținut:

„h) să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ lunar, în calitate de despăgubiri pentru prejudiciile produse de către persoanele specificate la art. 2 alin. (1) a- f) în desfășurarea activității lor de întreprinzător.”;

4. **Articolul 7 alin. (1)** din proiect, se consideră oportun de a completa cu o prevedere nouă, lit. c) cu următorul conținut, iar literele c), d) și e), devin respectiv literele d), e) și f):

„c) onorarea obligațiilor față de prestatorii de servicii de utilități publice în contextul îndeplinirii de către aceștia a obligațiilor de serviciu public;

Propunerile expuse la pct. 3 și pct. 4 a prezentei adresări, au scop de a oferi posibilitate persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) a- f), de a-și onora obligațiile față persoana fizică care nu deține un cont bancar și de a efectua în adresa acestuia o plată în sumă ce nu depășește 100 mii lei pentru despăgubirile cuvenite.

5. Cu referire la prevederile art. 11 din proiect, se necesită modificarea normei date prin specificarea expresă a tipurilor de tranzacții prin virament care vor fi taxate cu comisionul stabilit la art. 11 în contextul acestui articol, precum și menționarea apartenenței tranzacțiilor de la card la card (P2P) la norma respectivă. Modificările date vor da lumină asupra corectitudinii aplicării și respectării prevederilor art. 11.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

ASOCIAȚIA CONTABILILOR ȘI AUDITORILOR PROFESIONIȘTI
DIN REPUBLICA MOLDOVA

ASOCIAȚIA CONTABILILOR ȘI AUDITORILOR
PROFESIONIȘTI DIN REPUBLICA MOLDOVA
ACAP RM

Membru cu drepturi depline al Federației Internaționale a Contabililor

ACAP RM, str. Mitropolitei Varlaam 65, of. 434, Chișinău, MD-2012, Republica Moldova, tel./fax: (+373)22 541 495; (+373)22 541 412; E-mail: info@acap.md; www.acap.md

Nr. 080 din 28.08.2023

Dnei Veronica SIREȚEANU-VRAGALEVA
Ministru al finanțelor
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău, MD-2005

AVIZ
asupra proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar

AO Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (AO ACAP RM) a examinat Nota informativă și proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar și prezintă Sinteza comentariilor propuse de membrii AO ACAP RM (Anexa nr.1 – 7 file).

Dr. Natalia ZLATINA
Director executiv AO ACAP RM

Sinteza propunerilor membrilor ACAP RM asupra Notei Informative la proiectul de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Punct	Conținutul	Comentariul	Propuneri
Pct.2	Reducerea numerarului și orientarea spre efectuarea plăților prin virament reprezintă o acțiune cu efecte pozitive asupra dezvoltării economice, asigurând creșterea transparenței și securității prin sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a evaziunii fiscale, combaterea factorului negativ de generare a concurenței nelocale	Cu referință la „combaterea evaziunii fiscale”, menționăm că reieșind din conținutul acestui proiect de lege, costurile în această luptă cu evaziunea fiscală, iarăși, vor fi suportate de contribuabilii de bună credință, care vor fi lipsiți de un instrument de plată mai ieftin, mai accesibil și mai firesc de plată în cadrul tranzacțiilor cu persoanelor fizice cetățeni.	De propus aplicarea mai multor metode economice în lupta cu evaziunea fiscală și nu metode repressive, care știrbesc din libertatea antreprenorilor de a-și organiza afacerea. Contribuabilii urmează să fie cointeresați economic ca să-și îndeplinească onest obligațiile privind plata impozitelor în buget.
Pct.2	„În Republica Moldova există potențial pentru dezvoltarea plăților fără numerar, luând în considerație că tehnologiile avansate asigură dezvoltarea economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților”.	În înțelegerea noastră, în prezent în țara noastră, practic, unicul instrument de plată fără numerar viabil în tranzacțiile cu persoanele fizice cetățeni pentru o entitate este instalarea unui POS terminal de la o bancă comercială, care acordă astfel servicii de achitare în tranzacțiile cu persoanele fizice cetățeni prin card bancar. Însă, comisioanele acordate de bănci în acest caz sunt în diapazonul de 2%-3,5% din suma tranzacționată. Aceste costuri se transformă în 15% din adaosul comercial înregistrat de comerciant la realizarea mărfurilor (serviciilor) în cazul unei rentabilități a vânzărilor de 20%, de exemplu. Alte instrumente de plată fără numerar viabile pentru sectorul IMM în prezent pe piață nu sunt sau costurile sunt comparabile cu	

		<p>comisioanelor de achitare prin cardurile bancare.</p> <p>Astfel, în înțelegerea noastră, la elaborarea acestui proiect de lege nu s-a ținut cont de costurile mari suportate de întreprinderi aferente plăților în tranzacțiile cu persoanele fizice cetățeni prin intermediul instrumentelor existente fără numerar și lipsa unei diversificări de instrumente de plată fără numerar.</p>	
--	--	---	--

Sinteza propunerilor membrilor ACAP RM asupra proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Art.	Conținutul normei modificate	Redacția propusă	Comentarii
Art. 5 alin. (1)	Persoanele stabilite la art. (2) alin. (1) lit. a)-f) sunt obligate să stabilească necesarul de numerar minim pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare	De exclus	Nu este clar care ar fi argumentarea privind termenul de 3 zile lucrătoare pentru stabilirea necesarului minim de numerar pentru toți agenții economici, instituțiile organizațiile (fără excepții). O asemenea normă ar presupune aprobarea unei metodologii de determinare și aprobare a minimului respectiv. Or, în dependență de un număr imens de factori, acest necesar minim se poate schimba de la zi la zi pentru același agent economic (de exemplu, necesitatea plății salariului, achitării pentru achiziții de producție agricolă, eliberarea numerarului spre decontare titularilor de avans etc.). Existența unei asemenea norme în lege va conduce inevitabil la abordări formale din partea entităților prin aprobarea unei limite exagerate de necesitate de numerar, pentru a acoperi oricare necesități posibile în viitorul imprevizibil. Considerăm că funcționalitatea acestei norme este compromisorie.
Art. 6 alin. (1) lit. b)	să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei cumulativ lunar, cu excepțiile specificate la lit. f) și g) din prezentul alineat	De concretizat norma	Plățile în favoarea persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător pot include, de asemenea, plăți salariale, plăți în beneficiul titularilor de avans etc. În cazul în care se are în vedere persoana fizică care nu este angajat al entității, să se concretizeze acest lucru. Art. 7 alin. (1) face excepție de la art. 3, nu și de la art. 6 din proiectul de lege. De introdus excepție de la lit. c), d) și e) din prezentul alineat.
Art. 6 alin. (1) lit. c)	să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la predarea deșeurilor și rezidurilor de metale feroase și neferoase, a reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora	Norma dată se contrapune cu precedenta (art. 6 alin. (1) lit. b))	A se vedea comentariul de mai sus

Art.	Conținutul normei modificate	Redacția propusă	Comentarii
Art. 6 alin. (1) lit. d)	să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate	Norma dată se contrapune cu precedenta (art. 6 alin. (1) lit. b))	A se vedea comentariul de mai sus
Art. 6 alin. (1) lit. e)	să efectueze plăți în favoarea unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual de la vânzarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată	Norma dată se contrapune cu precedenta (art. 6 alin. (1) lit. b))	A se vedea comentariul de mai sus
Art. 6 alin. (1) lit. f)	să efectueze plăți sub formă de dividende către toți asociații/acționarii în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual	De exclus	Nu este clară necesitatea și argumentarea normei. În Nota informativă la proiectul de lege este menționat că se urmărește sporirea posibilităților de combatere a evaziunii fiscale. Menționăm că achitarea dividendelor, prin orice mijloace, este obiect al declarării în dări de seamă fiscale lunare și anuale, prin urmare riscul de evaziune fiscală este redus la minim în acest aspect. Norma poate fi limitată doar la asociații-persoane juridice.
Art. 6 alin. (3)	Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. g) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat doar dacă valoarea de procurare nu depășește 300 000 lei, inclusiv în situația în care achitarea are loc în rate.	De modificat după cum urmează: Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. g) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar pentru bunul imobil/mijlocul de transport procurat în sumă nu mai mare de 300 000 lei pentru fiecare bun imobil/mijloc de transport, inclusiv în situația	Considerăm că nu este echitabil de a face discriminare a tranzacțiilor de achiziție-achitare a bunurilor imobile/mijloace de transport în dependență de valoarea acestora. Este mai logic de limitat suma achitată pentru fiecare obiect procurat.

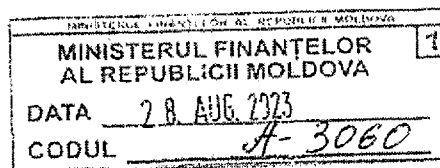
Art.	Conținutul normei modificate	Redacția propusă	Comentarii
		în care achitarea are loc în rate.	
Art. 7 alin. (1)	Prin derogare de la prevederile art. 3 al prezentei legi, persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat în următoarele cazuri: a) retribuirea muncii și altor plăți generate <u>în temeiul relațiilor de muncă</u> ;		în temeiul relațiilor de muncă - salariu, alte retribuiri, adaosuri, premii, ajutoare financiare etc., dar "pentru deplasări, delegări, angajatul este peste hotare la expoziții, târguri etc., și suportă costuri de amenajare, telefon, internet, hotel, transport de produse pe teritori străin, reparații auto, benzină, servicii de amenajare stand etc. ?
Art. 7 alin. (2)	Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare, inclusiv ziua eliberării numerarului din conturile bancare/conturile de plăți.	De exclus sau de majorat termenul de păstrare a numerarului	1. Norma contravine normei art. 5 alin. (1) – se stabilesc limite diferite pentru necesitatea de numerar. 2. Perioada de utilizare efectivă a numerarului este o problemă individuală a fiecărei entități. Entitatea nu întotdeauna poate gestiona asemenea aspecte precum perioada de utilizare a numerarului ridicat în anumite scopuri.
Art. 8	Condițiile de eliberare a numerarului din casieria entității (1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) eliberează numerar spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire în termene, stabilite de conducătorii acestora, dar nu mai mult de 15 zile. (2) Numerarul neutilizat, eliberat spre decontare, trebuie să fie restituit în casieria entității în termen de 5 zile lucrătoare după expirarea termenului pentru care a fost eliberat. (3) Persoanele care au primit numerar spre decontare sunt obligate să prezinte în contabilitatea entității o dare de seamă, cu anexarea actelor confirmative, privind sumele utilizate. (4) Eliberarea de numerar spre decontare aceleiași persoane se efectuează numai cu condiția prezentării dării de seamă complete asupra sumelor	De exclus. De înlocuit cu altă normă, care ar reglementa obligativitatea entității de a stabili reguli de eliberare/returnare a numerarului spre decontare, precum și prezentare a dărilor de seamă de către titularii de avans privind numerarul utilizat.	Considerăm că chestiunea eliberării-returnării numerarului spre decontare trebuie să fie reglementată prin norme interne ale entității, iar statul trebuie să aibă o invaziune minimă în activitatea de întreprinzător

Art.	Conținutul normei modificate	Redacția propusă	Comentarii
	<p>eliberate anterior spre decontare.</p> <p>(5) Persoana responsabilă eliberează banii numai persoanei indicate în documentul primar de plată. Dacă banii se eliberează printr-o procură, întocmită în modul stabilit, în textul dispoziției, după numele, prenumele, patronimicul și codul fiscal al primitorului, persoana responsabilă indică numele, prenumele, patronimicul și codul fiscal al persoanei care primește banii prin procură.</p>		
Art. 9 alin. (2)	<p>Pentru nerestituirea, restituirea cu întârziere a numerarului în casieria entității care a eliberat numerar, Serviciul Fiscal de Stat aplică persoanei care a eliberat numerar amendă în mărime de la 0,1% până la 0,3% pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 35% din suma nerestituită/restituită cu întârziere, pentru fiecare caz separat</p>	<p>De exclus.</p> <p>De înlocuit cu sancțiune disciplinară aplicată de entitate angajatului care a încălcat termenii de restituire a numerarului eliberat spre decontare și/sau prezentarea dării de seamă privind utilizarea numerarului</p>	<p>Considerăm că chestiunea eliberării-returnării numerarului spre decontare trebuie să fie reglementată prin norme interne ale entității, iar statul trebuie să aibă o invaziune minimă în activitatea de întreprinzător</p>
Art. 9 alin. (4)	<p>Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. g), pentru efectuarea achitării în numerar în sumă ce depășește cumulativ plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite</p>	<p>De exclus din proiectul de lege. Eventual de introdus în titlul V din Codul fiscal</p>	<p>Considerăm că aplicarea unei asemenea amenzi este posibilă doar ca rezultat al aplicării procedurii controlului fiscal inițiat persoanei fizice care nu practică activitate de întreprinzător</p>
Art. 9 alin. (5)	<p>Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-f), care nu respectă prevederile art. 5 sau ale art. 7 alin. (2) din prezenta lege, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 500 pînă la 5000 lei.</p>	<p>Propunem să fie abrogate aceste sancțiuni.</p>	
Art.11	<p>Comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 6 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din sumă</p>	<p>De modificat norma și de inclus limită la perceperea comisioanelor și altor plăți percepute de prestatorii de servicii de plată (PSP) pentru tranzacțiile cu persoanele</p>	<p>Statul intervine în activitatea de întreprinzător și manifestă o abordare discriminatorie privind limitarea comisioanelor și altor plăți ale PSP doar în relațiile cu persoanele fizice. Considerăm că, odată ce se introduc o gamă vastă de obligațiuni și limite privind utilizarea numerarului pentru persoanele</p>

Art.	Conținutul normei modificate	Redacția propusă	Comentarii
	tranzacționată prin virament, inclusiv pentru extragerea de numerar	juridice	juridice, ar fi echitabil de limitat comisioanele PSP și în relațiile cu persoanele juridice.
Art. 12 alin. (2)	<p>Odată cu intrarea în vigoare a prezentei legi:</p> <p>a) Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi:</p> <p>1) La articolul 6, textul: să efectueze în raport cu întreprinderi plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei lunar; să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate;" se exclude.</p>	<p>De completat:</p> <p>să încaseze de la cetățeni plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate;</p> <p>să efectueze în raport cu persoanele fizice plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei lunar pentru achiziționarea deșeurilor de metale feroase și neferoase pe teritoriul Republicii Moldova se exclude</p>	Modificarea propusă este incompletă

Considerăm amenzile propuse în proiectul de lege pentru încălcarea prevederilor acesteia exagerat de mari, luând în considerare că încălcările prin esența lor nu prejudiciază bugetul de stat, nu cauzează pericol pentru integritatea națională, precum și subminează stabilitatea economiei. Or, aceste încălcări sunt nesemnificative și țin mai mult de disciplina financiară a fiecărei entități luate individual.

Limitele aplicate în textul legii pentru diverse operațiuni cu numerarul sunt stabilite fără a lua în considerare dimensiunea entităților.

Nr.08/2-2614

din 25.08.2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

Copie: **Cancelariei de Stat**
cancelaria@gov.md

Cu referire la demersul Cancelariei de stat nr. 18-69-8609 din 14.08.2023 vizând examinarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Potrivit Notei informative, scopul proiectului este reducerea numerarului și orientarea spre efectuarea plăților prin virament, prin instituirea unui cadru normativ care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective și proporționale în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului.

Întru diminuarea caracterului ambiguu și restrictiv, cu titlul de recomandare propunem.

La art. 5 alin. (1) restricția de timp prevăzută la alin. (1) „pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare”, afectează activitatea economică a mediului de afaceri. În acest sens, urmează a fi redactată norma expusă în vederea extinderii acestui termen.

Obiecție valabilă și pentru normele expuse la art. 8 la alin. (1) „dar nu mai mult de 15 zile”, și la alin. (2) „termen de 5 zile”.

La art. 6 alin. (1) lit. g), este necesar de a specifica sintagma „toți debitorii”.

La art. 7.

Normele expuse urmează a fi revizuite, dat fiind faptul că norma expusă la alin. (1) nu stabilește nici un termen în cadrul căruia persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a) – f) sunt în drept să efectueze achitarea în numerar nelimitat, pe când norma de la alin. (2) prevede că persoanele în cauză sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților numai pe un termen de cel mult 5 zile lucrătoare.

La alin. (1), lit. a), considerăm oportun de a clarifica care „alte plăți generate în temeiul relațiilor de muncă” se vor achita în numerar.

Obiecție valabilă și pentru norma expusă la lit. d).

La art. 9, sancțiunile necesită a fi minimalizate considerabil și expuse în mod diferențiat pentru persoanele fizice și persoanele juridice, deoarece uzul normal al

numerarului, peste limita prevăzută de prezentul proiect de lege nu contravine cu art. 46 din Constituția Republicii Moldova și nu poate fi considerată o activitate ilegală.

Menționăm că, limitarea uzului de numerar este o restrângere a dreptului de a dispune asupra numerarului, care este o limitare a unui atribut al dreptului de proprietate asupra acestuia. Dreptul de proprietate, cu toate atributele sale: posesie, folosință și dispoziție, este garantat prin art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Atâta vreme cât prin lege se aduce o limitare a dreptului, limitarea trebuie să respecte cerințele constituționale cu privire la limitarea unor drepturi și libertăți (art.54).

Suplimentar, reliefăm că în conformitate cu art. 46 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, averea ca bun, deținută în numerar, și libertatea de circulație a acesteia sunt un drept dobândit, care se prezumă a fi licit. Averea se transformă dintr-o formă tangibilă într-o formă virtuală printr-o transformare a acesteia din numerar în diverse valute și intrări contabile virtuale. Potrivit proiectului de lege, acest caracter de liber schimb se prezumă a nu mai fi licit, iar prezumția de evaziune fiscală încalcă caracterul licit al proprietății deținerii de numerar.

Adițional, atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu proiectul de lege, se conturează o favorizare economică pentru instituțiile bancare, iar obligativitatea de a achita costuri suplimentare asupra circulației banilor este un aspect care intră în contradicție cu prevederile art. 58 din Constituția Republicii Moldova. Încasarea de comisioane de către instituțiile bancare pentru procesarea plăților și retragerile ulterioare de numerar va exercita o presiune semnificativă asupra economiei, cu atât mai mult cu cât în prima jumătate a acestui an, Republica Moldova a consemnat o scădere economică semnificativă. Situația fiind agravată în lumina conflictului armat din regiune, fapt ce face astfel de măsuri riscante și susceptibile să inhibe și mai mult activitatea economică. De asemenea, considerăm oportun de a lua în considerare, că această propunere va introduce costuri semnificative legate de timpul alocat de către plătitori și beneficiari pentru a interacționa cu instituțiile bancare, precum și costuri suportate pentru consultanță specializată necesară în gestionarea acestor tranzacții.

Cu titlu general invocăm că, proiectul inserează reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, astfel urmează ca acesta să fie conformat stipulărilor art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător și art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, privind obligativitatea elaborării și prezentării spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a Analizei impactului de reglementare, în care se va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător.

Subsidiar, menționăm că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are ca prioritate reducerea economiei informale. În acest context, suntem de opinie că acest proces ar trebui să fie realizat și implementat prin stabilirea unor condiții favorabile pentru decontările prin virament, atât pentru sectorul de afaceri, cât și pentru persoanele fizice.

Scopul respectiv poate fi atins doar printr-o revizuire și reducere considerabilă a comisioanelor impuse de către instituțiile bancare, dezvoltarea de programe de stimulare, desfășurarea unor campanii de informare a populației cu privire la simplitatea și eficiența utilizării plăților electronice precum și cu privire la măsurile de siguranță.

De asemenea, întru asigurarea unei infrastructuri capabile să acopere pe deplin necesitățile economiei este imperios dezvoltarea domeniului de soluții financiar-tehnologice (FinTech), astfel obținând o serie de avantaje a decontărilor prin virament.

În contextul celor expuse, considerăm oportună revizuirea proiectului prin prisma celor expuse și transmiterea spre avizare repetată.

Secretar de stat

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2023.08.25 17:15:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica ARPINTIN

Către: Veronica SIREȚEANU
Ministru al Finanțelor

Nr. 81 din 25.08.2023

Ref.: Avizare proiect de lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Stimată doamnă Ministru,

Vă salutăm din numele Camerei de Comerț Americane din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare transmitem comentariile și propunerile comunității AmCham Moldova la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar prezentat de Ministerul Finanțelor pentru consultare publică.

Asociația noastră de afaceri consideră cu seriozitate rolul său în promovarea dezvoltării durabile și a unui climat investițional favorabil în cadrul mediului de afaceri actual. În această lumină, ne-am concentrat asupra analizei atente a proiectului de lege propus, care se prezintă cu potențialul de a avea impact negativ asupra mediului de afaceri și a climatului investițional. În urma acestei analize, exprimăm îngrijorarea noastră în legătură cu anumite aspecte ale proiectului, care, în opinia noastră, ar putea să deterioreze sustenabilitatea și atractivitatea mediului de afaceri. Sperăm, astfel, că preocupările noastre vor fi luate în considerare pentru îmbunătățirea proiectului de lege înainte de a fi implementat.

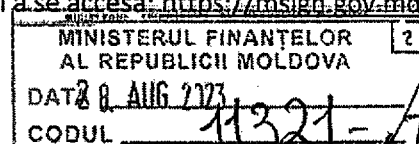
O componentă esențială a unui climat investițional sănătos este certitudinea juridică și stabilitatea reglementărilor. Ne preocupă introducerea unor măsuri care pot fi interpretate sau aplicate în mod arbitrar, fapt ce ar putea crea incertitudine pentru investitori. O astfel de incertitudine poate descuraja investițiile pe termen lung și ar putea să diminueze încrederea în mediul de afaceri.

AmCham întotdeauna a promovat reducerea numerarului în circuitul economic în scopul asigurării creșterii transparenței și securității tranzacțiilor prin sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a evaziunii fiscale și concurenței neloiale. Totodată, analizând proiectul de lege, au fost identificate potențiale disproporții în ceea ce privește cerințele și costurile impuse asupra companiilor. Aceste disproporții ar putea să afecteze mai grav întreprinderile mici și mijlocii, limitându-le capacitatea de a opera într-un mediu competitiv. În efortul de a promova dezvoltarea durabilă, este crucial să se evite orice măsuri care ar putea să creeze dezavantaje nedorite pentru anumite sectoare.

Urmare examinării prevederilor proiectului propus comunicăm următoarele.

1. În sensul prezentului proiect, se propune includerea unui articol separat pentru noțiunile utilizate în textul Legii (termen de plată, numerar, virament, decontare, decontare în numerar, operațiune, conturi de plăți, prestatori de servicii de plată, etc.) pentru o interpretare și aplicare corectă a prevederilor Legii, conform prevederilor art. 45 alin. (1), lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
2. Art. 2 conține lista persoanelor în privința cărora urmează a fi aplicată legea. Astfel, în proiect se operează cu noțiunile de „reprezentanțe permanente și filiale a entităților nerezidente”, precum și „reprezentanțele entităților nerezidente” fapt ce nu corespunde prevederilor legislației civile care operează cu noțiunea de „sucursală a persoanei juridice străine”. Cunoaștem că există diferențe între legislația fiscală și cea civilă,

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

inclusiv din perspectiva noțiunilor dar considerăm utilă clarificarea art. 2 din proiect, în scopul evitării interpretărilor dacă „sucursala unei persoane juridice nerezidente” cade sub acțiunea acestei legi, nefiind prevăzută expres în lista respectivă.

3. Art. 4 prevede moneda în care se efectuează decontările în numerar. Pe lângă valuta națională sunt prevăzute excepții pentru valută străină conform prevederilor Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. Art. 21, alin. (2), lit. h) al Legii 62/2008 admite efectuarea achitării în valută străină a cheltuielilor ce țin de deplasare, efectuate de persoanele juridice în favoarea salariaților lor detașați în străinătate, prevăzute desfășurat în Hotărârea Guvernului nr. 10/2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova. Astfel, urmează a fi luată în calcul aplicabilitatea proiectului de Lege și în aceste cazuri.

4. În sensul aplicării Art. 5 urmează a fi clarificate următoarele aspecte:

- cum se procedează în cazul în care entitatea are încasări mari în anumite zile și a depășit limita (de exemplu în perioadele de sărbători) și nu se reușește să depună banii la bancă;

- cum se procedează în cazul în care persoana ce duce banii la bancă s-a îmbolnăvit, ori din anumite motive nu se poate prezenta la serviciu;

- cum se procedează în cazul în care bancomatul din apropierea subdiviziunii nu lucrează (sunt entități care depun numerarul în bancomatele din apropierea subdiviziunilor și nu doar în municipiul Chișinău, și deseori sunt situații când acestea sunt defectate);

- cum se procedează în cazul în care pe teritoriul subdiviziunilor (sate, raioane, orașe etc.) nu sunt bancomate ale băncilor la care se deservește unitatea, ori în general nu sunt terminale și atunci, persoana responsabilă periodic (săptămânal, 15 zile, ori lunar) ridică numerarul și-l duce la bancă ori în casieria entității.

Respectiv, entitatea trebuie continuu să dețină personal de serviciu pentru a depune numerarul la bancă ori să solicite serviciul de încasare de la bănci, pentru a nu încălca limita și termenii. Pentru entitățile care au mai multe subdiviziuni, riscul de depășire a acestor limite și termene este și mai mare.

Tot aici, urmează a fi clarificat dar mai bine menționat faptul că depunerea numerarului pe conturi de card corporativ prin intermediul bancomatelor se încadrează în „conturi bancare/conturi de plăți”.

5. Propunem ca, pentru băncile licențiate, organizațiile de creditare nebanară, prestatorii serviciilor de plată să fie introdusă excepția de la aplicarea art. 5 al Legii, ce ține de stabilirea necesarului de numerar pentru 3 zile lucrătoare și depunerea excedentului de numerar într-un cont de plăți, în moneda respectivului cont de plăți.

Această propunere rezidă pe rolul specific al acestor sectoare în procesul de circulație a numerarului, și necesitatea de a avea numerarul atât în monedă națională, cât și în diferite valute străine, pentru a asigura cererea clienților.

6. Art. 6, alin. (1), lit. f), stabilește că persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), sunt în drept să efectueze plăți sub formă de dividende către toți asociații/acționarii în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 de lei anual, ceea ce este contrar pct. 1 al Dispoziției CSE a RM nr. 75 din 19.07.2023, care stabilește, că prin derogare de la [...] profitul net/dividendele se plătește asociaților/acționarilor prin transfer bancar. Potrivit pct. 6 din Dispoziția CSE indicată, această este obligatorie spre executare [...]. Astfel, propunem revizuirea redacției art. 6 alin. (1) lit. f) din proiectul de Lege, sau, odată cu adoptarea Legii este necesară inițierea abrogării pct. 1 din Dispoziția CSE a RM nr. 75/2023. Altfel, aceste două norme contradictorii pe parcursul stării excepționale vor crea mai multe confuzii pe parcursul contoarelor și anume în rândul IMM-urilor.

7. Art. 6, lit. g) prevede limitarea la 100 000 lei anual a sumei achitate în temeiul contractelor de împrumut către toți debitorii. Creditarea persoanelor fizice și juridice reprezintă activitatea de bază a organizațiilor de creditare nebanară cu posibilitatea de acordare a împrumuturilor în numerar în sumă mai mare de 100 000 lei. Respectiv, este necesară completarea art. 7 „Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat” cu o excepție și pentru OCN-uri așa cum este prevăzut și pentru bănci, în calitate de instituții care pot efectua decontări în numerar nelimitat, cu concretizarea că decontările cu numerar la OCN-uri pot fi efectuate nelimitat, atât pentru onorarea obligațiilor clienților față de OCN-uri cât și debursarea creditelor în numerar clienților OCN-urilor indiferent de statutul juridic al clienților (persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător, persoane

fizice care practică activitate de întreprinzător, persoane juridice). Astfel, prevederile art. 6 „Limitele de efectuare a decontărilor în numerar”, pct. (1) nu ar crea impedimente în deservirea clienților OCN-urilor, persoane fizice și persoane juridice. Începând cu data de 01 iulie 2023, activitatea OCN-urilor este reglementată și supravegheată de Banca Națională a Moldovei, de rând cu celelalte sectoare a serviciilor financiare, respectiv o tratare diferențiată a acestui sector va impune condiții de concurență neloială cu impedimente și restricții nejustificate pentru deservirea clienților. Suplimentar, notăm că art. 10 pct. 9 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi dispune: *„Limitarea sumei prevăzute la articolul 6 nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la bănci, asociații de economii și împrumut sau la prestatorii de servicii de plată care sunt autorizați de autoritatea competentă, inclusiv prin automatele de încasări în numerar.”* Pe de altă parte, prin art. 1 din Legea nr. 212/2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală), s-a amendat norma respectivă (art. 10 pct. 9 din Legea nr. 845/1992), în vigoare 01.01.2024. Astfel, legiuitorul a extins categoria entităților aferent cărora nu se va aplica restricțiile valorice stabilite la art. 6 din Legea nr. 845/1992, acestea fiind următoarele entități: bănci, organizații de creditare nebancaire, asociații de economii și împrumut sau la prestatorii de servicii de plată. În aceste condiții, constatăm că proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar va reintroduce restricțiile existențe pentru sectorul organizațiilor de creditare nebancaire, iar amendamentul din art. 10 pct. 9 va deveni desuet. Prin urmare, sectorul este îngrijorat că legiuitorul nu este consecvent în politicile sale, odată ce a stabilit recent excepțiile la operațiunile în numerar pe segmentul nebancaire.

8. La Art. 6, p. (3), se propune majorarea plafonului pentru achitățile în numerar pentru bunurile imobile/mijloace de transport procurate de la 300 000 lei la 1 000 000 lei cu condiția demonstrării provenienței sursei mijloacelor bănești, inclusiv contractul de credit. Tot aici, sintagma „valoare de procurare” nu este definită. Propunem definirea acesteia, ori substituția cu „valoarea bunului procurat”.

9. La Art. 7, p. (1), lit. a), se propune completarea cu achitățile pentru deplasări, delegări, participarea peste hotare la târguri și expoziții, etc. În cadrul acestor deplasări și delegări angajatul suportă costuri de amenajare, telefon, internet, hotel, transport de produse pe teritoriu străin, reparații auto, benzină, etc. respectiv, acestea urmează a fi prevăzute în proiect.

10. La Art.7 p. (1), lit. b), propunem să fie concretizat ce obligații față de bănci se permite a fi onorate în numerar, nelimitat: doar obligațiile debitorului privind achitarea plăților aferente creditelor acordate sau și oricare alte obligații – de exemplu, obligațiile din contractele de vânzare-cumpărare a bunurilor gajate, din contractele de depozit, etc.

Totodată, considerăm necesară stabilirea unor limite aferente acestei norme, cum ar fi:

- a) interdicția sau limitarea la o sumă analogică celor stabilite la art. 6 din Lege, a posibilității de a efectua achitarea în numerar a obligațiilor față de bănci, pentru persoane juridice (agenți economici);
- b) limitarea sumei de achitare în numerar a obligațiilor față de bănci, pentru persoane fizice.

11. Se propune corelarea termenului prevăzut la art. 7, p. (2) cu termenul prevăzut la art. 5, p. (1) și utilizarea în ambele cazuri a termenului de 30 zile.

De asemenea, urmează a fi clarificat dacă condiția de termen și sumă este aplicabilă pentru casieria entității ori per subdiviziune. Tot aici, urmează a fi stabilit modul de abordare a „numerarului în expediție” cont 245, versus „numerarului în casierie” cont 241, și care sold va fi analizat pentru raportare (ex. 241, 244, 245).

12. La Art. 8, p. (1), urmează a fi prevăzute și situațiile de aflare a persoanelor pe perioade îndelungate în deplasare. Situațiile neprevăzute care pot avea loc (accident rutier, defectare camion, amânare zbor, deces, etc.) pot rezulta în depășirea limitelor de timp. Tot aici, au fost prevăzute spre decontare cheltuielile operaționale și de gospodărire. Totuși pe lângă cheltuielile operaționale (711, 712, 713, 714), entitatea suportă cheltuieli neoperaționale (721, 722, 723), cheltuieli administrative, costuri, active, etc. De asemenea, la p. (2) urmează a fi prevăzute situațiile de deplasare îndelungată cât și cazurile în care pot fi pierdute/deteriorate documentele confirmative.

În temeiul celor menționate este necesară majorarea limitei de timp prevăzută în articol la 30 zile, cu excepția situației în care angajatul se află în deplasare, detașare pe perioade îndelungate, concediu de boala, deces,

etc., când persona nu poate transmite/prezenta darea de seamă în termenul de 30 de zile, ori este necesară obținerea anumitor documente în cazul decesului, accidentelor, etc.

La caz, există și situații când clienții solicită returnul mijloacelor bănești și nu se prezintă în termenul prevăzut de 5 zile pentru ridicarea acestora dar vin mai târziu.

În sensul aplicabilității p. (3), actualmente se întocmește decontul de avans iar reglementarea documentării este prevăzută de Legea contabilității.

13. Se presupune că redacția Art. 8, p. (5) vizează și persoanele juridice, ca persoane care recepționează mijloace bănești. Astfel, norma urmează a fi completată cu noțiunea „denumirea”. Totodată, propunem excluderea noțiunii „patronimicul” și indicarea inclusiv a „numărului de identificare de stat al persoanei fizice/”, înainte de sintagma „codul fiscal al primitorului”.

14. La Art. 9 „Sanțiunile aplicabile” alin. (1), (3), (4), propunem stabilirea valorii amenzii doar din suma depășirii și nu din toată suma achitată în numerar cu depășirea limitei:

(1) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. a)-f), care efectuează plăți în numerar în sumă ce depășește plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% ~~din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite.~~ *din suma depășirii limitei stabilite achitată în numerar.*

(3) Persoanelor specificate la art. 2 alin. (1) lit. f), care încasează plăți în numerar în sumă ce depășește plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% ~~din suma încasată în numerar cu depășirea limitei stabilite.~~ *din suma depășirii limitei stabilite încasată în numerar.*

(4) Persoanelor specificate la art.2 alin. (1) lit. g), pentru efectuarea achitării în numerar în sumă ce depășește cumulativ plafonul stabilit de prevederile prezentei legi, Serviciul Fiscal de Stat aplică amendă în mărime de la 7% până la 15% ~~din suma achitată în numerar cu depășirea limitei stabilite.~~ *din suma depășirii limitei stabilite achitată în numerar.*

15. La Art. 9 „Sanțiunile aplicabile” alin. (1), (2), (3), (4), (5), considerăm că stabilirea unui diapazon de aplicare a amenzii (așa cum este propus de la 7% până la 15%, de la 0,1% până la 0,3% și de la 500 până la 5000 lei) creează risc potențial de corupție, deoarece rămâne la latitudinea autorității fiscale ce amendă să aplice în cadrul acestor limite. Propunem stabilirea unei singure opțiuni, în cazul alin. (1), (3), (4) – 7%, în cazul alin. (2) – 0,1% iar în cazul alin. (5) – 500 lei. Suma de 5000 lei reprezintă o sancțiune disproporționat de mare pentru depășirea termenului de păstrare a numerarului în casierie, întrucât mijloacele bănești nu sunt utilizate ilegal, nu este adus prejudiciu nici bugetului și nici altui raport juridic.

16. La Art. 11 sunt prevăzute comisioanele aplicate pentru efectuarea decontărilor prin virament. Pe lângă tranzacțiile efectuate între persoane fizice, urmează a fi prevăzute și comisioanele pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice – persoane juridice, persoane juridice – persoane juridice, etc.

Cu toate că scopul principal al Legii este limitarea achitărilor în numerar și a circulației numerarului la general, aceasta stabilește valoarea maximă a comisionului perceput de prestatorii serviciilor de plată din RM, de 0,1% din suma tranzacționată prin virament, inclusiv pentru extragerea de numerar.

Cu referire la această normă, considerăm necesar de a menționa următoarele:

În primul rând, în prezent, comisionul băncilor pentru ridicarea numerarului din conturi este mai mare de 0,1% din sumă (la diferite bănci, acest comision variază, dar în mediu este de 1% din sumă). Astfel, stabilirea valorii maxime a comisionului de 0,1% din sumă față de cel existent de 1% din sumă, nu va putea menține scopul de a descuraja ridicarea numerarului din cont, ba chiar din contra – va putea stimula o cerere crescută de ridicare a numerarului.

Considerăm, de asemenea, limitările impuse la art. 11 ca fiind foarte intrusive, în special în lumina reglementărilor care au fost adoptate în ultimele luni, ceea ce afectează grav și activitatea societăților de plată și a societăților emitente de monedă electronică.

Astfel, recent a fost modificată:

a) Legea nr. 192/1998 privind CNPF, prin care a fost impusă societăților de plată și de emisie a monedei electronice o taxă de 0,1 la sută din valoarea anuală a venitului din prestarea serviciilor;

b) Legea nr. 114/2012, prin care a fost au fost exceptate sucursalele înființate în Republica Moldova de către societățile de plată licențiate în statele membre ale Uniunii Europene de îndeplinirea cerințelor de licențiere, capital reglementat etc., afectând mediul concurențial pe această piață.

c) Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, prin care au fost introduse obligații noi de identificare a clienților și micșorarea limitelor monetare sub cele prevăzute de Directivele UE.

Ținem să menționăm că pentru serviciile de încasare și transportare a numerarului se achită un comision de minim 0,3%.

Respectiv, din comisionul care legiuitorul intenționează să îl plafoneze la valoarea de 0,1%, societățile de plată și societățile emitente de monedă electronică urmează să achite serviciile de încasare și transportare a numerarului și taxa de 0,1% prevăzută de Legea nr. 192/1998 privind CNPF.

În plus, nu este clar din textul proiectului de lege cum se va verifica destinația plăților, care sunt actele confirmative pe care poate să le solicite un prestator de plată de la persoana fizică care solicită aplicarea comisionului de 0,1%.

Este necesar, de asemenea, de a stabili limitări în privința numărului de astfel de tranzacții (de câte ori într-o anumită perioadă de timp poate o persoană să profite de acest comision preferențial), întrucât nu este exclus că această reglementare va fi folosită abuziv pentru a executa operațiuni de plată cu aplicarea comisionului sub limita celor comerciale practicate de prestatorii de servicii de plată.

Având în vedere că subiectul acestei norme este persoana fizică care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport (art. 11 face referință la art.6, p.(3) care, la rândul său, face referința la art. 2 p. (1), lit. g) din Lege), norma art. 11 ar putea fi un temei suplimentar pentru cumpărătorii bunurilor respective, să achite pentru bunurile procurate cu numerar, ceea ce la rândul său creează premise pentru micșorarea prețului de vânzare ce duce, în consecință, la micșorarea impozitelor și taxelor de stat din acest tranzacții – ca rezultat având efect invers al scopului urmărit al acestei Legi.

Concomitent, considerăm că valoarea maximă a comisioanelor aplicate de bănci la operațiunile de eliberare a numerarului din conturi, poate fi stabilită /limitată doar după efectuarea unei analize privind sinecostul acestor servicii, care poate include costul numerarului în MDL procurat de bancă de la Banca Națională a Moldovei.

De asemenea, considerăm necesară modificarea textului art. 11 din proiect, pentru a concretiza ce „alte plăți percepute” se includ în valoarea maximă a comisionului (echivalentul DAE).

17. Considerăm necesar ca proiectul să prevadă modul de acționare în cazul plusurilor și/sau lipsurilor de numerar. Respectiv, normele prevăzute în proiect trebuie să corespundă procedurilor în vigoare de inventarierea, efectuate în conformitate cu Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 60 din 29.05.2012.

18. Dorim să menționăm, de asemenea, necesitatea de a fi stabilite unele limite la încasarea (recepționarea) numerarului, analogic limitei care în prezent este stabilită la art. 6 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Proiectul Legii în redacție propusă specifică limite, reguli și sancțiuni pentru nerespectarea acestora, pentru efectuarea plăților în numerar, nu și a încasărilor (a se vedea art. 2 p. (2), limitele stabilite la art. 6 p. (1) din Lege).

Totodată, prin proiectul propus de Lege, se abrogă limita de încasare de la cetățeni a numerarului, de 100 000 lei pentru fiecare tranzacție, care a fost stabilită la art. 6 din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

În situația de lipsă a limitelor /interdicțiilor și a sancțiunilor pentru recepționarea numerarului, considerăm că scopul principal al Legii nu va putea fi atins, deoarece persoanele fizice vor putea cere recepționarea numerarului în sume semnificative pentru mărfurile vândute /serviciile prestate.

19. În sensul prezentului proiect de lege, este necesară analiza localităților unde nu există bancomate cu posibilitate de a depune numerarul entității și analiza localităților unde nu sunt bănci (toate băncile licențiate).

Având în vedere importanța consultării și colaborării cu sectorul privat în dezvoltarea reglementărilor care îi afectează, în opinia noastră, procesul de elaborare a proiectului de lege nu a implicat suficient dialog cu mediul de afaceri, ceea ce ar fi putut duce la o înțelegere mai profundă a impactului potențial. O consultare mai amplă și mai transparentă ar putea să ducă la reglementări mai bine fundamentate și mai echitabile.

În concluzie, AmCham Moldova nu susține proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar în varianta propusă, în temeiul preocupărilor menționate mai sus. Suntem dedicați promovării unui climat investițional sănătos și a dezvoltării durabile, iar speranța noastră este că aceste preocupări vor fi luate în considerare pentru a îmbunătăți proiectul de lege înainte de implementare.

În scopul elaborării unui document lucrativ, solicităm respectuos organizarea în timpul apropiat a unei ședințe de lucru cu autorii proiectului în vederea elucidării tuturor neclarităților.

Vă rog să îl considerați pe Mihai Burunciuc, Policy Manager (mihaiburunciuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова

Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152

email: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/555/2023 din 16.08.2023

La nr. 18-69-8609 din 14.08.2023

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

secretariat@justice.gov.md

cristina.rusu@justice.gov.md

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor

cancelaria@mf.gov.md

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	18. AUG. 2023	
CODUL	A-2901	

Urmare examinării proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic **695/MF/2023**), comunicăm următoarele.

Sub aspect conceptual, proiectul nu are la bază o analiză serioasă ex-ante și de impact cu privire la problemele soluționate prin proiect și cauzele ce au generat problemele care se propun a fi soluționate prin intermediul proiectului de lege elaborat și supus avizării.

Mai mult, plățile în numerar în sine nu reprezintă un risc în măsura în care este asigurată evidența corectă și raportarea acestora, care țin de domeniul administrării fiscale și prevenirii și combaterii spălării banilor. În privința celor din urmă există deja legislație care conține instrumente specifice, iar avocații, entități raportoare, sunt subiecți ai Legii nr. 308/2017, precum și sunt obligați să asigure evidența contabilă și să execute toate obligațiile fiscale la care sunt supuși.

Pe de altă parte, atunci când se decide limitarea plăților în numerar pentru anumite categorii de liber profesioniști și exceptarea altor categorii de liber-profesioniști care activează în alte domenii de activitate decât cele din sfera justiției și a sănătății, nota informativă a proiectului trebuie să prezinte argumente serioase care să justifice o asemenea soluție selectivă, or nu este clar de ce anume reprezentanții profesiilor libere din sectorul justiției sunt vizați de aceste limitări.

În același context, considerăm drept nejustificat și discriminatoriu modul în care proiectul de lege permite anumitor categorii de persoane plăți, implicit încasări contragenților acestora, în numerar în mărime de 100 mii lei lunar, iar altor categorii de subiecți ai legii anual. De exemplu, persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, art. 6 alin. (1) lit. b) din proiect, au dreptul să încaseze în numerar 100 mii lei cumulativ lunar, iar un avocat din cadrul unui cabinet de avocat, care la fel are statut de persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător, au dreptul să încaseze plăți în numerar în sumă ce nu depășește 100 mii lei anual.

Concomitent, conform lit. a) alin. (1) art. 6, subiecților prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiectul legii li se permite să plătească în numerar persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției/sănătății, iar ultimii,

implicit, să încaseze în numerar, 100 mii de lei cumulativ **lunar**, iar dacă este vorba despre încasarea de către avocați a plăților de la persoane fizice nespecificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiectul legii, atunci legea limitează aceste plăți în numerar la 100 mii lei **anual**.

Astfel ar rezulta că, un avocat poate încasa în numerar onorarii de la clienții săi persoane juridice și persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, și de la persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției/sănătății(subiecții prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a- f)) în sumă de 100 mii lei **lunar**, iar în cazul clienților persoane fizice altele decât cele menționate anterior, doar 100 mii lei **anual**.

Considerăm că această diferență de tratament nu are la bază criterii obiective, ci doar criterii bazate pe un anumit statut al persoanei, care în esență reprezintă criterii de ordin subiectiv care nu pot fi puse la baza unor soluții adoptate de parlament, or în caz contrar există riscul declarării neconstituționale a normelor juridice astfel adoptate. În cazul în care mecanismele existente de supraveghere a circulației numerarului în scopuri fiscale, fie în scop de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului nu sunt suficiente, acest fapt trebuie supus unei analize și identificate instrumentele administrative, legale sau de alt ordin care presupun cea mai mică ingerință în drepturile și libertățile omului, astfel încât să fie respectat principiul proporționalității măsurilor adoptate cu scopul legal urmărit. În speță, nu au fost identificate alte măsuri alternative mai puțin intruzive, precum nici nu au fost identificate problemele și cauzele acestora care sunt supuse intervenției legislative.

Cu referire la suma plăților anuale de 100 mii lei anual, nu este clar în ce mod aceasta a fost determinată de autorii proiectului drept rezonabilă. Or, de exemplu, în situația în care un avocat prestează servicii de asistență juridică, inclusiv reprezentare la faza de urmărire penală și în ședințele de judecată în cauze penale, anual pot fi programate și până la 12 ședințe cu deplasare, ceea ce raportat la onorariile orare recomandate de Consiliul Uniunii Avocaților (a se vedea: http://uam.md/media/files/files/h_19-02_27_05_2022_5485568.pdf) ar însemna o sumă de aproximativ 200 mii lei anual (170 Euro x 5 x 12).

Totodată, dacă suma plătită în numerar depășește 200 mii lei, dacă tranzacția se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care au legătură între ele, conform art. 5 alin. (1) lit. b) entitățile raportoare (băncile, avocații, după caz) sunt obligate să aplice măsuri standarde de precauție privind clienții, ceea ce preîntâmpină riscurile de spălare a banilor și alte riscuri asociate.

Totodată, cu referire la dispozițiile alin. (3) art. 6 din proiect, propunem reformularea normei juridice, astfel încât limitarea „achitării” sau plății în numerar să se raporteze nu la „valoarea de procurare”, ci la mărimea plății nemijlocite, or conform alin. (2) art. 2 din proiect prin plată, în sensul proiectului legii date, se înțelege orice „ieșire” (noțiune pseudo-contabilă și care nu are un sens juridic exact) de „mijloace bănești”. În acest mod, dacă valoarea contractului constituie 500 mii lei și reprezintă din punct de vedere juridic un contract de schimb cu plata unei sulțe de 100 mii lei, atunci, conform conceptului proiectului, astfel de tranzacție cu plata mijloacelor financiare în numerar trebuie permisă.

În caz contrar, dacă limitarea se raportează la așa-numita „valoarea de procurare” (nu reprezintă o noțiune juridică, ci mai degrabă o noțiune contabilă), atunci plata în numerar a sulteii nu va putea fi realizată în mod legal.

Cu titlu de remarcă generală menționăm că, proiectul utilizează mai multe noțiuni inexacte sau care nu reprezintă noțiuni juridice și impune o revizuire din punct de vedere a terminologiei juridice.

Cu referire la art. 7 alin. (1) lit. b) nu este clar de ce se permite efectuarea plăților („achitarea” conform noțiunii utilizate în textul proiectului) în numerar nelimitat doar pentru onorarea obligațiilor față de bănci, nu și față de alte societăți prestatorii de servicii de plată (conform noțiunii utilizate la art.11 din proiect), organizații de creditare nebanară, asociațiile de economii și împrumut. Tratatamentul diferit propus necesită o argumentare rezonabilă în nota informativă.

La lit. d) art. 7 alin. (1) limitarea plăților în numerar pentru orice cauțiuni, garanții și alte plăți doar în cadrul cauzelor penale nu ține cont de faptul că plăți similare pot fi necesare și în cazul oricăror altor cauze examinate de instanțele de judecată.

La art. 9 alin. (5), limitele minime și maxime ale amenzii stabilite, în mărime de la 500 până la 5000 lei, sunt foarte largi și permit o discreție excesivă Serviciului fiscal de stat, mai ales în condițiile în care nu sunt clare criteriile de individualizare a răspunderii juridice în temeiul acestei legi.

La art. 11, comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 6 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din sumă tranzacționată prin virament, inclusiv pentru extragerea de numerar.

În așa mod a fost limitat comisionul doar pentru tranzacțiile prevăzute la art. 6 alin. (3) din prezenta lege, iar în restul cazurilor, inclusiv pentru încasarea plăților pentru serviciile juridice care depășesc 100 000 lei anual, precum și pentru celelalte tranzacții nu a fost micșorat comisionul așa cum a fost convenit în discuțiile purtate la sediul Ministerului Justiției la subiectul limitării plăților în numerar pentru reprezentanții profesiilor libere conexe sistemului justiției, din ce se poate presupune că, prin monopolizarea circulației monetare în cadrul sistemului bancar, se pune în valoare interesul comunității bancare, în detrimentul altor activități profesionale de interes public, precum ar fi activitatea profesională a avocaților. Or, în cadrul discuțiilor avute în ședințele organizate la sediul ministerului justiției s-a discutat că vor fi micșorate obligatoriu toate comisioanele pentru toate tranzacțiile în situațiile în care urmează să fie limitate plățile în numerar.

Cu respect,

Digitally signed by Popescu Dorin
Date: 2023.08.18 11:46:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin POPESCU

Președinte al Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cîrlan

CIPSA „Salcis-Service”

IDNO 1003608001238
Sediul juridic: s.Sălcuța,
raionul Căușeni

12 din 17.08.23

anna.vacarciuc@mf.gov.md

Prin prezenta, CIPSA Salciș-Service, cu referire la anunțul privind inițierea consultărilor publice pe marginea proiectului de lege cu privire la efectuarea decontărilor în numerar, comunică următoarele:

Prin prezenta lege se observă o inițiativă aspra de control asupra operațiunilor cu numerar precum și limitarea acestuia, lucru care duce la îngreunarea desfășurării activității, în mare parte pentru cei care își au activitatea la sate, plus pentru persoanele fizice din mediul rural, care duc lipsa de bancomate în localități circulația cardurilor este foarte anevoioasă.

Ținem să atenționăm faptul ca persoanele juridice care activează în sectorul agrar, efectuează des și în mărimi mari decontări cu numerar în mod special când are loc achitarea plății de arendă pentru teren agricol.

Astfel, **solicităm respectuos, completarea art.7 Efectuarea decontărilor în numerar nelimitat cu lit. f) achitarea plății de arendă a terenurilor agricole.**

Totodată accentuăm faptul că este foarte dificil în perioada în care se efectuează această plată, să planifici cu exactitate suma de numerar necesara, mai mult, încă de ținut cont de termenii indicați în art. 7 cifra (2); art.8 cifra (1); (2).

Propunem insistent de făcut o paranteză aparte pentru persoanele juridice care activează în domeniul agricol, și anume cu eliberarea plății de arendă.

Aici e imposibil de evitat efectuarea operațiunilor cu numerar și ne repetăm, este foarte greu de planificat suma acestuia pe zile, din considerentul că persoanele cărora li se achită plata de arendă, sunt în drept să-și aleagă sub ce formă va fi această plată, fie bani, fie producție conform cererii pe care o scrie, aceasta cerere fiind scrisa în ziua în care acesta se adresează pentru ridicarea platii, data nefiind programată.

În ceea ce ține de articolul 9. Sancțiunile aplicabile. Care este sensul de a fi acest mare plafon de la 7% până la 15%, cum se va aplica el, în dependență de dorința inspectorului? Sancțiunile enumerate sunt foarte mari pentru această lege.

Totodata, se îngreunează mult lucrul contabilului și a gestionarului care raspunde de achitarea plății de arendă cu numerar.

Din cele expuse în lege la art.8, s-ar repeta aceleași operațiuni câteva ori pe lună, ținând cont că, cu excepții, plata de arendă se eliberează începînd cu luna august până în decembrie inclusiv.

Urmare a celor punctate mai sus, **rugăm insistent anularea aplicării pentru persoanele juridice ce activează în domeniul agricol, a urmatoarelor puncte:**

- Articolul 5. cifra (1) și (2);
- Articolul 7. cifra (2);
- Articolul 8. cifra (1); (2).

La final, ținem să informăm Ministerul Finanțelor că comisioanele de la bancă cresc în perioade restrânse de timp, totodată scurtându-se și perioadele de acces gratis la unele documente precum ar fi extrasele, iar prin prezenta lege, sectorul privat va alimenta și mai mult sectorul bancar.

Mizăm mult pe luarea în calcul a celor propuse și solicitate.

Rugăm ca sinteza propunerilor la legea respectiva sa fie comunicată la adresa electronica: salciservice@gmail.com

Telefon 079053650

Președinte

Tăbăcaru Dan

Parlamentul RM

Guvernul RM

Ministerul dezvoltării economice și digitalizării

Ministerul finanțelor

Proiectul Legii privind decontările în numerar¹ a uimit nespus comunitatea contabililor. Din anul 2021, când a fost abrogată HG 764/1992 privind operațiunile de casă² economia țării nu a simțit această abrogare – norma demult era desuetă și nu se verifica și nu se sancționa la controale. Care ar fi sensul de impus cerințe noi, mult mai drastice anume în perioada actualului declin economic? Oare se dorește distrugerea economiei? Să analizăm articolele proiectului.

Articolul 1 (obiectul) Pentru a stabili un cadru normativ binegîndit nu e nevoie de a "reînvia" norme abrogate, ci de a analiza și de a stabili problematica obiectului. Spre exemplu, cunoaștem așa probleme legate de bancnote false:

- care e procedura stabilirii acestor bancnote în comerț?
- care e procedura stabilirii acestor bancnote la incasarea banilor de către bănci?
- care e aspectul deductibilității fiscale?

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		2
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	23. AUG. 2023	
CODUL	1131 - A	

Articolul 3 (virament) Acest articol stabilește un dictat total asupra economiei!

Articolul 4 (moneda) nu are nicio valoare, deoarece moneda națională e reglementată de art. 479 Cod civil.

Articolul 3, 5, 7 și 8 (decontări în numerar) e o pată rușinoasă în istoria țării noastre – practic aceste norme sînt preluate din regulamentul desuet, HG 764/1992 abrogat în anul 2021, și expuse fără mari modificări (pct. 2, 7, 8, 10, 15). Care este logica abrogării normei din 1992, când situația economică era cu totul alta? De menționat, că în art. 7 alin. (1) contravine alin. (2) – unul stabilește lipsa limitei,

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-privind-efectuarea-decontarilor-in-numerar/10971>

² Pct. 3 HG 326/2021 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului și abrogarea unei hotărâri de Guvern.

dar altul stabilește limită în zile. Ce ține de limita în zile reiterăm, că este un lucru absolut inadmisibil pentru economie de piață. Aici mai apar și incertitudini – ce reprezintă plățile generate în temeiul relațiilor de muncă (art. 7 (1) a)))? Pot fi mai multe interpretări și consecințe.

Articolul 6 (limitări) introduce noi restricții privind numerarul. Businessul nu înțelege: ce sens are întreprinderea, ce posedă numerar, să "treacă" banii prin bancă ca să-i dea asociaților/acționarilor – doar ca să hrănească banca? Reiese că proiectul este un lobby în favoarea băncilor, dar nu în folosul statului? Ce ține de limitările existente preluate din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi menționăm, că limita numerarului nu e revăzută de 20 ani (limita lunară e doar 8333 lei, mai puțin ca salariul mediu lunar pe economie), și nu se face nicio divizare între entități de diferite mărimi.

În articol sînt lacune: lit. (1) b) deja include în sine lit. d) și e), în plus, în lit. d) și e) s-a scăpat cuvîntul "cumulativ". La restricțiile privind contractele de împrumut nu e clar: plăți către debitori?

Articolul 9 (sanțiuni) stabilește amenzi exorbitante pentru încălcări absolut minore! Considerăm, că încălcările minore, cum ar fi cele pentru numerar, nu trebuie să fie pedepsite nici pentru prima dată, nici pentru a doua dată, ci să fie doar avertizată persoana. Doar din a treia dată poate fi aplicată amendă, și cu sume mult mai mici, decît cele din proiect.

Articolul 11 (comisioane) pun limită "apetitului" băncilor doar la tranzacțiile între persoane fizice! Și aceasta pe fundalul nenumăratelor adresări de a limita și alte comisioane ale băncilor.

Articolul 12 (dispoziții tranzitorii) conține norme stranii – nu se exclude tot textul relevant din Legea nr. 845/1992, și nu e clară abrogarea art. 293 Cod contravențional, deoarece alin. (1) al acestui articol nu are nicio tangență cu restricțiile discutate de numerar.

Noi, membrii grupului Contabil News am dezbătut proiectul în grupă, iată doar o parte din obiecții:

- Oare sînt suficiente bancomate în țară, ca se se treacă la un astfel de regim rigid? De exemplu, zeci de localități nu au niciun bancomat³, dar multe nu au bancomate ale tuturor băncilor.
- Transportul internațional va fi sugrumat, deoarece în țările europene (care atît sînt aduse ca exemplu) nu faci multe fără numerar. Și bancomate la fel nu-s oriunde. Respectiv, nu dă Doamne să se strice mașina în drum.
- La ce bun atunci servesc aparatele de casă și control, dacă achitățile se limitează?
- Impunerea cetățenilor și companiilor să dețină la maxim banii în bancă înseamnă nu doar cheltuieli mai mari, dar și birocrație mai mare și timp mai îndelungat pentru a efectua operații.

Considerăm, că adoptarea proiectului de lege privind numerarul:

- restricționează neîntemeiat businessul și populația,
- instituie amenzi exorbitante pentru încălcări minuscule,
- este foarte crud și negîndit.

Grupul Contabil News se exprumă categoric contra adoptării proiectului discutat.

Cu respect,

Reprezentant al grupului Contabil News (facebook.com)

Elena Iavorscaia

m. Bălți str. Victoriei 38

P.S. Petiția e semnată cu semnătură mobilă (poate fi verificată pe www.msign.gov.md). Rugăm să ne comunicați nr. și data înregistrării. Răspunsul rugăm să fie expediat pe cireselena@mail.ru.

³ <https://www.facebook.com/groups/contabilnews/posts/1276272543280315/>

**MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SERVICIUL FISCAL DE STAT**

**MINISTRY OF FINANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
STATE TAX SERVICE**

Nr. 26-12/1-08-120015

23 august 2023

Ministerul Finanțelor al RM
E-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie pentru
Cancelaria de Stat a RM
E-mail: cancelaria@gov.md

Serviciul Fiscal de Stat a recepționat scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-8609 din 14.08.2023 (nr. de înregistrare la Serviciul Fiscal de Stat 565-APC din 15.08.2023), referitoare la avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), și informează despre următoarea propunere:

- completarea art. 6 alin. (1) cu lit. h) cu următorul conținut: "să încaseze plăți de la o persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în numerar în sumă ce nu depășește 100 000 lei".

Director

Digitally signed by Rotaru Petru
Date: 2023.08.23 17:08:11 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Petru ROTARU

*Executor: Irina MORARU
Tel.: 0 (22) 82-33-97*

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	1
DATA 24. AUG. 2023	
CODUL A-3009	

**SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATerea
SPĂLĂRII BANILOR**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26, Tel. (+373) 21-21-20, www.spcsb.gov.md office@spcsb.gov.md

Nr. 01/2-30-1283 din 23 august 2023

MINISTERUL FINANTELOR

E-mail: cancelaria@mf.gov.md

CANCELARIA DE STAT

E-mail: cancelaria@.gov.md

La nr. 18-69-8609 din 14.08.2023 cu privire la solicitarea avizării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (*număr unic 695/MF/2023*), autor Ministerul Finanțelor, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor legate de conținutul acestuia.

Daniel-Marius STAICU,

Digitally signed by Staicu Daniel-Marius
Date: 2023.08.23 15:31:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	1
DATA	23 AUG 2023
CODUL	11-3004

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/13275 din 23.08.2023

La nr. 18-69-8609 din 14.08.2023

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	23 AUG 2023	
CODUL	A-3006	

Ministerul Finanțelor

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege *privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)*, comunicăm următoarele.

I. Operațiunile de plăți în numerar dețin o pondere semnificativă în totalul operațiunilor financiar-contabile derulate de o entitate, acestea fiind nelipsite indiferent dacă societatea desfășoară activități economice, sau este fără scop patrimonial. Potrivit raportului SFS „Rezultatele prezentării declarațiilor cu privire la impozitul pe venit pentru anul 2022”, în anul 2022, dividendele au ocupat o pondere semnificativă (13%) în structura surselor de venit ale persoanelor fizice. Mai mult ca atât, tendința din ultimul an se manifestă prin accentuarea sursei respective în masa totală a veniturilor, și anume: de la 11% în anul 2021 la 13% în anul 2022. În total, în anul 2022, 12 692,11 mln au fost îndreptați către persoane fizice sub formă de dividende din activitatea întreprinderilor deținute. Comparativ cu anul precedent, s-a înregistrat o rată de majorare considerabilă în mărime de 34,63% (3 264,97 mln lei), adică de la 9 427,14 în anul 2021 până la 12 692,11 mln lei.

În primele 5 luni din anul 2023, dividendele achitate în folosul persoanelor fizice rezidente au constituit în total 4 274,1 mln lei. Ponderea acestor venituri rămâne a fi o sursă importantă în categoria de venituri ale persoanelor fizice. Astfel, dividendele au ocupat 10% din totalul veniturilor achitate de persoanele juridice rezidente. Totodată, datele fiscale indică un nivel semnificativ de plăți în luna mai din a.c., astfel persoanele fizice au beneficiat cu 36% (263,2 mln lei) mai mult decât în luna ianuarie și cu 14% (126,08 mln lei) mai mult decât în luna aprilie a.c.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională reține: corupția subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, lupta împotriva corupției este parte integrantă a asigurării respectării statului de drept (Hotărârile nr.4/2013, nr.22/2013, 26/2014, 7/2015). În prezent, starea criminogenă în Republica Moldova rămâne una destul de alarmantă, iar în sarcina organului de urmărire penală și a procurorului stă obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor

cauzei pentru stabilirea adevărului, asigurând astfel dreptul părților la o investigație a infracțiunilor eficientă și în termen rezonabil din partea statului. Analiza profilului criminalistico-financiar al subiectului activ al infracțiunii de corupție/finanțare ilegală a partidelor politice prin prisma cazurilor penale instrumentate de CNA (în special în perioada 2020-2023), determină premise reale de a menționa că utilizarea banilor (lei, euro sau dolari americani, cash ori pe card, plată facturi, cota parte din afacerile „protejate”, împrumut de bani), în calitate de mijloace de corupere, constituie liantul determinant al activității infracționale, în contextul implicării părților în manifestări de corupție și săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității atât în sfera publică, cât și cea privată (coruperea active/pasivă, darea/luare de mită, etc.). Concluzia dată, este reiterată de analiza strategică privind practica judiciară pe cauzele de corupție și conexe celor de corupție, în baza hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada anului 2021 (elaborată de către subdiviziunea specializată a CNA). <https://www.cna.md/public/files/ASsentintecoruptie20211b985.pdf>

Totodată, reieșind din probele administrate de către organul de urmărire penală a CNA în dosarele aflate în gestiune, în perioada a 01.01.2022 – 01.05.2023, au fost depistate și ridicate mijloace financiare impunătoare (în diversă valută USD, EUR și MDL) precum și administrate probe privind utilizarea mijloacelor financiare în numerar (cash) în scopul finanțării ilegale a unui partid politic.

Utilizarea pe scară largă a numerarului generează o vulnerabilitate din punctul de vedere al prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării ilegale a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum. Această vulnerabilitate este menționată și în Evaluarea Supranațională a Riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivelul Uniunii Europene (SNRA). Îngrijorările față de amploarea și consecințele negative ale infracțiunilor de corupție și finanțare ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum, solicită de la organul de urmărire penală o implicare reală și pregnantă, inclusiv optimizarea metodelor de monitorizare a fluxurilor financiare și a procedurilor criminalistice de descoperire a acestora.

În acest context, în scopul reducerii corupției și conformării în privința acțiunilor ulterioare ale Centrului Național Anticorupție, ca și multe alte state, Republica Moldova pe fonul eforturilor anticorupție, urmează să întreprindă mai multe măsuri de disciplină financiară privind operațiunile de încasări și plăți în numerar (eliberat de către întreprindere în favoarea persoanelor fizice).

Existența zonelor de legislație deficitară, coroborat cu inadecvarea resurselor disponibile organelor abilitate cu combaterea spălării banilor și finanțării ilegale a partidelor, poate favoriza riscul sporit de materializare a folosirii intensive a numerarului de către grupurile de crimă organizată pentru disimularea originii ilicite a banilor și reciclarea acestora, condiționând lipsa unui răspuns adecvat la realitățile sociale actuale.

Riscurile delimitate supra, sunt accentuate de insuficiența conștientizării, de către entități/persoane fizice a fenomenului infracțional la care sunt expuse, precum și o slabă sensibilizare publică în legătură cu importanța prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării ilegale a partidelor politice, fapt ce determină un grad avansat de reticență a acestora în colaborarea cu entitățile publice competente.

Carențele prenotate, periclitează eficiența măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și transparența finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

Reducerea ponderii tranzacțiilor cu numerar și eficientizarea controlului intern asupra numerarului care nu cade sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.308 din 22 decembrie 2017 (eliberat de către întreprindere în favoarea persoanelor fizice) și orientarea spre efectuarea plăților prin virament reprezintă o acțiune cu efecte pozitive, atât din perspectiva autorităților publice, precum și din perspectiva persoanelor fizice și juridice:

– pentru autorități publice: asigură creșterea transparenței și securității prin sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a evaziunii fiscale;

– pentru persoanele fizice și juridice: asigură optimizarea proceselor de lucru, efectuarea rapidă a mai multor plăți într-o perioadă scurtă de timp oferind, astfel, oportunitatea de a obține venit mai mare și, concomitent, de a economisi timpul.

În aceeași ordine de idei, Raportul referitor la infracțiunile financiare, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale Rezoluția Parlamentului European din 26 martie 2019 referitoare la infracțiunile financiare, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale (2018/2121(INI)), la capitolul 1.3. Riscurile și beneficiile legate de tranzacțiile în numerar 13. subliniază că tranzacțiile în numerar rămân un risc foarte ridicat în ceea ce privește spălarea de bani și evaziunea fiscală, inclusiv în ceea ce privește fraudă în materie de TVA, în ciuda avantajelor pe care le prezintă, cum ar fi accesibilitatea și viteza; ia act de faptul că o serie de state membre au introdus deja restricții în ceea ce privește plățile în numerar; ia act, de asemenea, de faptul că, deși normele privind controlul numerarului la frontierele externe ale UE au fost armonizate, normele de la nivelul statelor membre privind circulația numerarului între frontierele UE sunt diferite;

În cele din urmă, potrivit art. 7 al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 06.07.2007: 3. Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative și administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenții și conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a spori transparența finanțării candidaturilor la un mandat public electiv și, eventual, a finanțării partidelor politice.

Rezumând cele expuse supra, întru consolidarea măsurilor de disciplină financiară privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a fluxurilor financiare în contextul distribuirii profitului net asociațiilor în numerar, se propune excluderea prevederilor art.6 alin.(1) lit.f) al proiectului. Intervenția propusă, se încadrează în agenda legislativă a Guvernului ce vizează digitalizarea constantă a economiei și amplificarea acțiunii măsurilor de diminuare a volumului tranzacțiilor în numerar în economia națională și intervine în contextul aprecierii riscurilor aferente gradului sporit de anonimitate asigurat de tranzacțiile cu numerar.

Întru susținerea riscurilor prenotate, se invocă suplimentar concluziile Raportului auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022 (Hotărârea Curții de Conturi nr. 19/2023) https://www.ccrm.md/ro/decision_details/1213/hotararea-nr-19-din-26-mai-2023-cu-privire-la , după cum urmează:

Subsidiar, întru susținerea celor expuse supra, reținem prevederile Dispoziție CSE nr 75 din 19 iulie 2023 https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/75.dispozitia_cse_nr_75_19.07.2023.pdf și concluziile auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022 (Hotărârea Curții de Conturi nr.18 din 25 mai 2023), după cum urmează:

Achitarea dividendelor la o cotă impozabilă de doar 6%, comparativ cu celelalte impozite achitate la plățile salariale, este o metodă legală ce favorizează riscul apariției și menținerii salariilor în plic.

Utilizarea „muncii la negru” este un fenomen care generează efecte negative asupra bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, dar și, nemijlocit, asupra angajaților și angajatorilor. Acceptând „salariul în plic”, angajații riscă să fie lipsiți de o pensie decentă, de un pachet social motivant, de o asigurare medicală de calitate, de protecție socială a familiei lor, de concedii de odihnă plătite, de indemnizații decente. Achitarea dividendelor la o cotă impozabilă de doar 6%, comparativ cu celelalte impozite achitate la plățile salariale, este o metodă legală ce favorizează riscul apariției și menținerii „salariilor în plic”. Astfel, pentru perioada 2020-2022 au beneficiat de dividende 29 544 de persoane, valoarea dividendelor achitate de către operatorii economici (SRL) fondatorilor a constituit 26 555,0 mil. lei, iar impozitul pe venit reținut din dividende a constituit 1 616,0 mil. lei.

Pentru perioada 2020-2022, în cazul a 526 de beneficiari cărora li s-au achitat dividende în sumă de 547,6 mil. lei, auditul a constatat că a fost reținut impozit cu 18,6 mil. lei mai puțin, sau 56,5%, ceea ce constituie un venit ratat pentru bugetul de stat, vezi tabelul de mai jos.

La solicitarea auditului, SFS a informat că neachitarea dividendelor este motivată prin: - nereținerea (reținerea integrală) a impozitului pe venit din dividende de către contribuabilii care au îndreptat spre plată dividende (13,5 mil. lei); - neasigurarea reflectării (reflectarea deplină) acestora în nota informativă IALS21 (5,4 mil. lei). La acest aspect, SFS, prin Ordinul nr. 131 din 25.04.2023, a stabilit acțiuni și termene concrete menite să fortifice măsurile de administrare la compartimentul impozite pe venit, fiind în derulare și activități de administrare, în raport cu contribuabilii identificați, în scopul stabilirii motivelor/ divergențelor prezentării corectate a dărilor de seamă.

Deși dividendele sunt venituri din distribuirea profitului net între fondatori (acționari) în funcție de rata de participare depusă la capitalul societății, cu toate acestea dividendele pot fi utilizate spre achitarea salariilor în plic, stimularea angajaților (adaosuri la salarii, alte recompense), folosind o cale de optimizare a impozitelor și de evitare a contribuțiilor de asigurări medicale și sociale. În trimestru IV al anului 2022, potrivit datelor statistice, munca informală era prestată de cca 192,4 mii de persoane, în timp ce Inspectoratul de Stat al Muncii a depistat doar 82 de persoane ce activau fără forme legale de angajare[1].

Estimările de audit pentru perioada 2020-2022 privind calcularea contribuțiilor la BASS la valorile dividendelor achitate (26 555,06 mil. lei), indică posibile majorări ale veniturilor BASS de până la 5 139,7 mil. lei. Aceasta nu este doar o sursă a posibilelor venituri la BASS, ci și o majorare semnificativă a venitului pentru asigurarea riscurilor sociale, precum incapacitate de muncă, maternitate, șomaj, șomaj tehnic, invaliditate, pensionare etc.), iar cetățenii pot beneficia de prestații sociale corelativ obligațiilor onorate la BASS.

Unii agenți economici, care pe parcursul anilor 2020-2021 au achitat dividende în valoare de 36,4 mil. lei, în anul 2022 au intrat în procedură de insolvabilitate cu datorii la bugetul asigurărilor sociale în valoare de 2,5 mil. lei. Astfel, în 16 cazuri, agenții economici, după achitarea dividendelor, în anul următor au fost în imposibilitatea de a-și onora obligațiile față de BASS. Procedura de insolvabilitate atrage după sine riscuri semnificative la stabilirea prestațiilor (vezi pct. 7.6).

Ca rezultat al acțiunilor de control desfășurate de către Serviciul Fiscal de Stat în legătură cu intentarea procedurii de insolvabilitate, în 15 cazuri a fost sesizat organul de urmărire penală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, privind întrunirea indicilor de insolvabilitate intenționată.

Astfel, salariul în plic este un fenomen nociv și o problemă pentru fiecare cetățean care acceptă o astfel de remunerare pentru munca sa. Bani primii în plic evită plata impozitelor și contribuțiilor, dar această practică înseamnă de fapt o condamnare la un viitor nesigur, cu multe riscuri și urmări grave, care nu pot fi evitate.

II Apreciind prin prisma concluziilor analizei strategice, efectuate de către subdiviziunea specializată a CNA, privind condamnările adoptate în cursul anului 2022 în cauze de corupție și acte conexe, precum și fapte coruptibile (<https://cna.md/public/files/AS-sentinte-de-coruptie-20227ad0a.pdf>), se consideră relevantă reconsiderarea prevederilor art.6 alin.(2) al proiectului vis-a-vis de persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Condescendent, analizând prin prisma art.25 alin.(1) alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82/2017, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.08.23 15:42:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

CAMERA NOTARIALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. București 90, of.16

www.cnm.md; camera.notariala@cnm.md, (022) 000 701, (022) 000 702, 061077753

Nr. 380_ din 18_ august 2023

la nr. 02/2-23-1162 din 03.08.2023

Ministerul Justiției

mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr.82

secretariat@justice.gov.md,

cristina.rusu@justice.gov.md

copie: Ministerul Finanțelor

mun. Chișinău, str. C. Tănase 7

cancelaria@mf.gov.md

anna.vacarciuc@mf.gov.md

irina.moraru@sfs.md

Cancelaria de Stat

mun. Chișinău, MD-2033, Casa Guvernului

cancelaria@gov.md

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	18. AUG. 2023	
CODUL	A-2906	

Camera Notarială a examinat *proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)*, autor – Ministerul Finanțelor, și comunică următoarele.

Proiectul de lege stabilește persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției în calitate de destinatari ai reglementărilor propuse prin instituirea obligației de efectuare a decontărilor prin virament, și doar prin excepție în numerar, cu respectarea limitelor și condițiilor prevăzute în proiect.

În mod particular, proiectul de lege propune trecerea la efectuarea tuturor decontărilor prin virament, instituirea obligației de stabilire a unui minim necesar de numerar pentru 3 zile lucrătoare și depunere a surplusului de numerar în conturile bancare, precum și restricții de efectuare a decontărilor în numerar, dar și a încasărilor în numerar (în mod particular art. 6 alin. (2) din proiect – încasarea plăților în numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depășește 100 000 lei anual).

Obiecții de ordin general

Sub aspect conceptual, pentru fundamentarea reglementărilor propuse, se impune analiza ex-ante și de impact cu privire la dificultățile sesizate și soluțiile identificate pentru depășirea acestora prin intermediul proiectului de lege elaborat.

Nota informativă a proiectului nu conține argumente solide care să justifice selectarea reprezentanților profesiilor libere din sectorul justiției pentru limitarea plăților în numerar, inclusiv în raport cu alte categorii de liber-profesioniști care activează în alte domenii de activitate decât cele din sfera justiției și a sănătății.

Plățile în numerar în sine nu reprezintă un risc în măsura în care este asigurată evidența și raportarea corectă a acestora, aspecte care țin de domeniul administrării fiscale și prevenirii și combaterii spălării banilor. În acest sens, legislația în vigoare conține deja instrumente suficiente care vizează și notarii: sunt considerați entități raportoare prin prisma Legii nr.

308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, și sunt obligați să asigure evidența contabilă și să execute toate obligațiile fiscale prevăzute de lege.

Cadrul normativ în vigoare stabilește reguli clare privind modul de ținere a contabilității de către persoanele fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției. În temeiul art. 5 alin. (6) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, aceștia țin contabilitatea în partidă simplă în baza contabilității de casă, fără întocmirea situațiilor financiare, conform indicațiilor metodice aprobate de către Ministerul Finanțelor prin OMF nr. 216 din 28.12.2018, care indică că notarii în mod obligatoriu întocmesc documente primare aferente veniturilor și cheltuielilor, registre contabile, declarații fiscale, dări de seamă și alte rapoarte prevăzute de legislație. Totodată, notarii se regăsesc în Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea echipamentelor de casă și de control (conform anexei la Regulamentul cu privire la exploatarea echipamentelor de casă și de control pentru efectuarea decontărilor în numerar și/sau prin alt instrument de plată, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 141 din 27.02.2019), eliberând bonuri de plată.

Proiectul de lege va favoriza în mod evident prestatorii de servicii de plată (băncile comerciale) prin încasarea comisioanelor pentru depunerea și retragerea numerarului de pe conturile bancare curente. Deși autorul pretinde a crea premise favorabile prin stabilirea unui procent exact al comisionului bancar de 0,1% din suma tranzacționată, rezultă că acesta se va aplica doar asupra tranzacțiilor dintre persoanele fizice privind procurarea de bunuri imobile sau mijloace de transport. Proiectul de lege nu stabilește restricții privind mărimea comisionului bancar pentru celelalte cazuri de efectuare a plăților sau retragerilor / depunerilor de numerar, inclusiv de către persoanele fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției, ceea ce înseamnă că mărimea acestora va depinde exclusiv de politica fiecărei băncii în parte. Prin urmare, aplicarea limitelor prevăzute de proiectul de lege va genera costuri suplimentare pentru achitarea comisioanelor bancare pentru notari, cu precădere ținând cont de termenii mici stabiliți în vederea dispunerii de numerar. În aceste condiții se creează premise pentru a considera că se pune în valoare interesul comunității bancare în detrimentul altor activități profesionale de interes public, precum ar fi activitatea profesională a notarilor.

Ținem să punctăm și faptul că în cadrul discuțiilor purtate la ședințele Consiliului consultativ al Ministerului Justiției, la care participă și reprezentanții profesiilor liberale din sectorul justiției, a fost punctată necesitatea de micșorare a tuturor comisioanelor pentru toate tranzacțiile, în cazul în care urmează să fie limitate plățile în numerar, însă proiectul de lege vizează doar anumite tranzacții.

Reglementările propuse în proiect nu sunt adaptate specificului de desfășurare a activității notariale și modului de efectuare a încasărilor și achitărilor, iar modalitatea propusă impune constrângeri iraționale care va afecta activitatea curentă a notarilor.

La moment notarii practică efectuarea încasărilor și decontărilor prin virament, deținând conturi bancare curente, însă majoritatea încasărilor pentru plățile notariale au loc preponderent în numerar, în mod deosebit în raioanele țării, deoarece marea majoritatea a solicitanților actelor și acțiunilor notariale continuă a fi persoanele fizice. În mare parte cetățenii din localitățile rurale și raioane care se adresează la notar pentru întocmirea actelor notariale ocazionale (înstrăinarea de terenuri, instrumentarea procedurilor succesoriale) nu dețin instrumente electronice de plată (carduri și conturi bancare) pentru efectuarea plăților în virament, ținând cont de nivelul modest al educației financiare, motiv pentru care proiectul de lege va defavoriza anume cetățenii.

Considerăm că proiectele de lege care urmăresc trecerea la plățile prin virament trebuie să fie implementate în mod gradual, etapizat, cu diferențierea categoriilor de destinatari (începând cu persoanele juridice și investitorii, care prin natura activității lor dețin conturi

bancare deschise și efectuează plăți prin virament, și ulterior persoanele care desfășoară activitatea profesională (notarii), care nu intră în relații de afaceri și persoane fizice.

Informația despre plata pentru asistența notarială și taxa de stat încasată de către notar pentru actul sau acțiunea notarială îndeplinită este indicată inclusiv în Registrul actelor notariale (Registrul actelor notariale cu indicele 1 sau Registrul actelor și acțiunilor notariale cu indicele 2) și Registrul consultațiilor notariale, și în însuși actul notarial îndeplinit, ceea ce asigură o transparentă și evidență ce poate fi verificată și controlată, iar scopul urmărit prin proiectul de lege nu se justifică în cazul dat.

Este necesar a se reține și faptul că pe lângă plata notarială, pentru actul sau acțiunea îndeplinită, notarul încasează taxa de stat și după caz, plata pentru îndeplinirea actelor notariale (cheltuieli pentru accesarea registrelor de publicitate, expedierea notificărilor și interpelărilor). Încasările în numerar efectuate de către notar nu înglobează doar încasarea plății notariale, care reprezintă remunerarea muncii notarului pentru asistența notarială acordată, ci și alte plăți pe care notarul este obligat să le verse în termenii prevăzuți de lege în bugetul de stat, și care în majoritatea cazurilor depășesc mărimea plății notariale. În aceste condiții atingerea plafonului limitativ privind încasarea numerarului va fi accelerat din contul încasării taxei de stat.

Obiecții de ordin particular

1. Articolul 5 din proiect instituie obligația de a stabili minimul necesarul de numerar pentru efectuarea decontărilor pentru 3 zile lucrătoare cu depunerea excedentului rămas într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată.

La modul practic aceasta ar presupune ca notarul urmează să se adreseze la fiecare 3 zile lucrătoare instituției bancare pentru eliberarea numerarului necesar / depunerea excedentului de numerar, ceea ce va genera cheltuieli nejustificate de timp și resurse în detrimentul acordării asistenței notariale de calitate.

Prevederea dată este una ambiguă și interpretabilă, or mărimea minimului necesar de numerar pentru fiecare notar poate fi diferită, reieșind din numărul de acte notariale îndeplinite, categoria de solicitanți ai actelor notariale, specificul economic al teritoriului de activitate, iar stabilirea acestuia este subiectivă și relativă (pentru un notar un minim necesar de numerar ar putea fi 10 000 lei iar pentru altul 1 000 lei). Aspectul dat prezintă importanță în contextul în care la art. 9 alin. (5) din proiect sunt prevăzute sancțiuni pentru nerespectarea prevederii date sub formă de amendă de la 500 lei până la 5 000 lei. În lipsa unor criterii clare privind determinarea minimului de numerar și a marjei largi de stabilire a amenzii, se acordă o discreție excesivă Serviciului Fiscal de Stat în aplicarea sancțiunilor în condițiile în care nu sunt clare criteriile de individualizare a răspunderii juridice în temeiul acestei legi.

2. Art. 6 alin. (1) lit. a) și b) limitează dreptul persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției de a efectua plăți în numerar în raport cu alte persoane juridice sau fizice în sumă ce nu depășește 100 000 lei **lunar**, pe când art. 6 alin. (2) stabilește dreptul notarului de a încasa plăți în numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depășește 100 000 lei **anual**.

Considerăm nejustificat și discriminatoriu modul în care proiectul de lege permite anumitor categorii de persoane plăți, implicit încasări contragenților acestora, în numerar în mărime de 100 mii lei lunar, iar altor categorii de subiecți ai legii anual. De exemplu, persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, art. 6 alin. (1) lit. b) din proiect, au dreptul să încaseze în numerar 100 mii lei cumulativ lunar, iar un notar, care la fel are statut de persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător, are dreptul să încaseze plăți în numerar în sumă ce depășește 100 mii lei anual.

Concomitent, din prevederile indicate ar rezulta că subiecților prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiect li se permite să plătească în numerar persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției/sănătății, iar ultimii, implicit, să încaseze în numerar,

100 mii de lei cumulativ **lunar**, iar dacă este vorba despre încasarea de către notari a plăților de la persoane fizice nespecificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiect, atunci legea limitează aceste plăți în numerar la 100 mii lei **anual**.

Astfel ar rezulta că, un notar ar putea încasa plăți în numerar de la solicitanții actelor notariale persoane juridice și persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în sumă de 100 mii lei **lunar**, iar în cazul solicitanților persoane fizice altele decât cele menționate anterior, doar 100 mii lei **anual**.

Considerăm că această diferență de tratament nu are la bază criterii obiective, ci doar criterii bazate pe un anumit statut al persoanei, care în esență reprezintă criterii de ordin subiectiv care nu pot fi puse la baza unor soluții adoptate de legislativ. Mai mult ca atât, nu este clar în ce mod și din care considerente autorul a apreciat drept rezonabilă plafonul plăților anuale de 100 mii lei anual.

Se va reține și faptul că în cazul notarilor, limita dată de încasare a numerarului pe parcursul unui an de la un singur solicitant al actelor notariale nu se justifică și implică ținerea unei evidențe suplimentare privind cuantumul total al plăților notariale achitate de către o persoană fizică pe parcursul unui an, pentru a monitoriza dacă s-a ajuns sau nu la limita de 100 000 lei prevăzută de lege. Reiterăm că notarii nu țin o evidență a actelor notariale îndeplinite după fiecare solicitant pentru a putea realiza o monitorizare pe anumite intervale de timp (anual), ci doar înregistrarea actelor și acțiunilor îndeplinite. Prin urmare, mecanismul propus de plafonare nu este potrivit specificului activității notariale și se impune revizuirea acestuia.

3. La art. 6 alin. (3), proiectul prevede dreptul persoanelor fizice de a efectua achitarea în numerar pentru procurarea de bunuri imobile / mijloace de transport doar dacă valoarea de procurare nu depășește suma de 300 000 lei.

Pentru implementarea prevederii date este necesar a se puncta unele aspecte practice, or majoritatea tranzacțiilor imobiliare depășesc valoarea de 300 000 lei. Instituțiile bancare nu autorizează efectuarea transferurilor fără a se prezenta un contract care l-ar justifica, iar notarii ar evita autentificarea unui contract de înstrăinare în lipsa dovezilor privind achitarea prețului prin virament (la achitarea prin numerar, părțile prezintă înscrisuri confirmative privind transmiterea prețului în numerar sau se achită în fața notarului), ceea ce va crea un cerc vicios și impedimente cetățenilor la procurarea de mijloace de transport și imobile. Pentru a evita îndeplinirea unor formalități excesive există probabilitatea că cetățenii vor evita să declare prețul real de vânzare, în mod intenționat sub limita de 300 000 lei, condiții în care scopul urmărit privind combaterea evaziunii fiscale va fi greu de realizat.

4. Art. 8 din proiect stabilește anumite restricții privind modul de eliberare a numerarului spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărire, și anume în termene de nu mai mult de 15 zile, cu restituirea numerarului neutilizat în casieria entității în termen de 5 zile lucrătoare după expirarea termenului pentru care a fost eliberat, cu prezentarea dărilor de seamă privind sumele utilizate.

Considerăm prevederea conținută în alin. (1) neclară și se impune clarificarea referirii la termenul de 15 zile. Reglementările date vor îngreuna semnificativ modul de organizare de către notari a cheltuielilor operaționale și de gospodărire (achiziționarea biroticii, tehnicii de calcul, consumabile) prin impunerea unor formalități nejustificate și absurde. În acest sens, este necesar a se reține că notarii nu dețin o casierie în sensul clasic, fiind catalogați prin lege drept persoane în drept de a efectua încasări în numerar fără aparat de casă. Cheltuielile operaționale și de gospodărire sunt efectuate de regulă tot de către notar, iar parcurgerea unor etape birocratice pentru a dispune de propriile resurse bănești la care are acces tot notarul (eliberare de numerar, prezentarea dării de seamă pentru sumele utilizate, întocmirea documentelor primare) nu se justifică și vor genera doar îndeplinirea de înscrisuri suplimentare. În esență se va limita posibilitatea notarului de a-și gestiona propriile resurse

bănești pentru acoperirea cheltuielilor necesare desfășurării activității profesionale, dar și a celor personale, ceea ce va restricționa direct autonomia financiară a notarilor.

În concluzie, Camera Notarială susține tendința de digitalizare și utilizare a serviciilor electronice în efectuarea plăților (ex. implementarea posibilității de achitare de către solicitant a taxei de stat pentru actele notariale prin intermediul serviciului guvernamental de plăți MPay), precum și limitarea numerarului, în special la înstrăinarea bunurilor imobile, cu indicarea prețului real, întru garantarea siguranței raporturilor juridice. Însă, în mare parte, reglementările propuse, în vederea trecerii la efectuarea decontărilor prin virament, vor duce la folosirea irațională a timpului notarilor în detrimentul îndeplinirii actelor și acțiunilor notariale. În cazul în care mecanismele existente de supraveghere a circulației numerarului în scopuri fiscale, fie în scop de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului nu sunt suficiente, acest fapt trebuie supus unei analize, ulterior fiind identificate cele mai eficiente instrumente legale, astfel încât să fie respectat principiul proporționalității măsurilor adoptate cu scopul legal urmărit.

Președintele Camerei Notariale

Digitally signed by Chirtoacă Lilia
Date: 2023.08.18 16:27:21 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia CHIRTOACĂ

Ex. Onofrei Diana (022) 000 701 / (022) 000 701

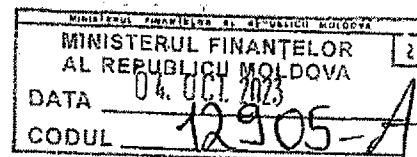
Ministerul finanțelor RM

La scrisoarea nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023 vă răspundem următoarele.

1. În Sinteza obiecțiilor și propunerilor nu ați ținut cont de obiecțiile grupului Contabil News (cu excepția obiecției la art. 9 din proiect).
2. În proiect nu este nicio clauză de armonizare – înseamnă aceasta oare că se dorește aprobarea unei legi care intră în contradicție cu regulile UE?
3. Colegii din grupul Contabil News au susținut petiția anterioară și completează obiecțiile privind proiectul:
 - a) limita de 3 zile din art. 5 (1) economic nu e acceptabil, deoarece comisioanele bancare de la încasarea numerarului se ridică la sume enorme,
 - b) art. 5 (2) vine în contradicție cu HCEC 1102/2023, care stabilește încasarea cotizațiilor în numerar,
 - c) la fel în proiect este omis momentul aflării în casierie a monedei de schimb (разменная монета), astfel art. 7 (1) ar fi rezonabil de adăugat lit. f) cu textul "soldul la începutul zilei în monede de schimb, suma căruia se indică în documentele interne ale entității",
 - d) limita din art. 6 (a) și (b) ar fi mai rezonabil să fie anuală (*12),
 - e) art. 6 (3) discriminează – restricția trebuie pusă pentru sume ce depășesc 300 mii lei, și apoi oare obligația persoanelor fizice să aibă cont bancar nu e o dictatură?
 - f) tot în art. 6 (3) – oare contractul nu poate prevedea că achitarea va avea loc în rate timp de 1 an, sau chiar 5-10 ani, și apoi plata poate fi prealabilă,
 - g) eliberarea numerarului să fie pe o perioadă de o lună și restituirea să fie în în 5 zile lucrătoare de la termenul limită (art. 8 (1)),
 - h) nu se leagă termenele din art. 8 – 5 zile și 15 zile? Mai mult ca atât, când e sezonul de colectare a producției agricole, persoana împuternicită apare la sediul întreprinderii o data la sfîrsitul lunii, în rest această persoană se află în teritoriu și nu se încadrează în acești termeni,
 - i) amenzile din art. 9 de 7-15% sînt exagerate, e suficient 1-5%.

Cel mai important, despre ce scriu toți colegii – plafonarea comisioanelor bancare percepute de la persoanele juridice care primesc plăți de la persoanele fizice prin card bancar. La moment sunt comisioane enorme care depășesc și peste 2% - de ce persoanele juridice nu sînt susținute? Considerăm, că în art. 11 trebuie de indicat, că comisionul nu trebuie să depășească 0,5%.

Cu respect,
Reprezentant al grupului Contabil News (facebook.com)
Elena Iavorscaia
m. Bălți str. Victoriei 38

P.S. Petiția e semnată cu semnătură mobilă (poate fi verificată pe msign.gov.md). Rugăm să ne comunicați nr. și data înregistrării. Răspunsul rugăm să fie expediat pe cireselena@mail.ru.

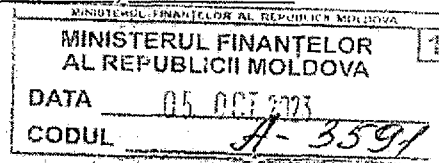
Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова

Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152

email: uniunea.avocatorilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/645/2023 din 02.10.2023

La nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

Urmare examinării proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic **695/MF/2023**), remis spre avizare repetată, constatăm că observațiile comunicate anterior asupra proiectului dat, cu o singură excepție, nu au fost luate în considerare și fără a prezenta argumente viabile pentru respingerea acestora. O simplă referire la existența unei acțiuni incluse într-un document de politici nu reprezintă un argument în susținerea soluției, precum nici referința la categoria specială a subiecților, fără a menționa în ce constă distincția pertinentă pentru soluția propusă prin proiect, nu poate reprezenta un argument în acest sens. Din aceste motive, în continuare reiterăm observațiile care au fost respinse în mod nejustificat de autorul proiectului.

Sub aspect conceptual, proiectul nu are la bază o analiză serioasă ex-ante și de impact cu privire la problemele soluționate prin proiect și cauzele ce au generat problemele care se propun a fi soluționate prin intermediul proiectului de lege elaborat și supus avizării.

Mai mult, plățile în numerar în sine nu reprezintă un risc în măsura în care este asigurată evidența corectă și raportarea acestora, care țin de domeniul administrării fiscale și prevenirii și combaterii spălării banilor. În privința celor din urmă există deja legislație care conține instrumente specifice, iar avocații, entități raportoare, sunt subiecți ai Legii nr. 308/2017, precum și sunt obligați să asigure evidența contabilă și să execute toate obligațiile fiscale la care sunt supuși.

Pe de altă parte, atunci când se decide limitarea plăților în numerar pentru anumite categorii de liber profesioniști și exceptarea altor categorii de liber-profesioniști care activează în alte domenii de activitate decât cele din sfera justiției și a sănătății, nota informativă a proiectului trebuie să prezinte argumente serioase care să justifice o asemenea soluție selectivă, or nu este clar de ce anume reprezentanții profesiilor libere din sectorul justiției sunt vizați de aceste limitări.

În același context, considerăm drept nejustificat și discriminatoriu modul în care proiectul de lege permite anumitor categorii de persoane plăți, implicit încasări contragenților acestora, în numerar în mărime de 100 mii lei lunar, iar altor categorii de subiecți ai legii **anual**. De exemplu, persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, art. 6 alin. (1) lit. b) din proiect, au dreptul să încaseze în numerar 100 mii lei cumulativ lunar, iar un avocat din cadrul unui cabinet de avocat, care la fel are statut de persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător, au dreptul să încaseze plăți în numerar în sumă ce depășește 100 mii lei **anual**.

Concomitent, conform lit. a) alin. (1) art. 6, subiecților prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiectul legii li se permite să plătească în numerar persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției/sănătății, iar ultimii,

implicit, să încaseze în numerar, 100 mii de lei cumulativ **lunar**, iar dacă este vorba despre încasarea de către avocați a plăților de la persoane fizice nespecificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f) din proiectul legii, atunci legea limitează aceste plăți în numerar la 100 mii lei **anual**.

Astfel ar rezulta că, un avocat poate încasa în numerar onorarii de la clienții săi persoane juridice și persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, și de la persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției/sănătății(subiecții prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. a- f)) în sumă de 100 mii lei **lunar**, iar în cazul clienților persoane fizice altele decât cele menționate anterior, doar 100 mii lei **anual**.

Considerăm că această diferență de tratament nu are la bază criterii obiective, ci doar criterii bazate pe un anumit statut al persoanei, care în esență reprezintă criterii de ordin subiectiv care nu pot fi puse la baza unor soluții adoptate de parlament, or în caz contrar există riscul declarării neconstituționale a normelor juridice astfel adoptate. În cazul în care mecanismele existente de supraveghere a circulației numerarului în scopuri fiscale, fie în scop de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului nu sunt suficiente, acest fapt trebuie supus unei analize și identificate instrumentele administrative, legale sau de alt ordin care presupun cea mai mică ingerință în drepturile și libertățile omului, astfel încât să fie respectat principiul proporționalității măsurilor adoptate cu scopul legal urmărit. În speță, nu au fost identificate alte măsuri alternative mai puțin intruzive, precum nici nu au fost identificate problemele și cauzele acestora care sunt supuse intervenției legislative.

Cu referire la suma plăților anuale de 100 mii lei anual, nu este clar în ce mod aceasta a fost determinată de autorii proiectului drept rezonabilă. Or, de exemplu, în situația în care un avocat prestează servicii de asistență juridică, inclusiv reprezentare la faza de urmărire penală și în ședințele de judecată în cauze penale, anual pot fi programate și până la 12 ședințe cu deplasare, ceea ce raportat la onorariile orare recomandate de Consiliul Uniunii Avocaților (a se vedea: http://uam.md/media/files/files/h_19-02_27_05_2022_5485568.pdf) ar însemna o sumă de aproximativ 200 mii lei anual (170 Euro x 5 x 12).

Totodată, dacă suma plătită în numerar depășește 200 mii lei, dacă tranzacția se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care au legătură între ele, conform art. 5 alin. (1) lit. b) entitățile raportoare (băncile, avocații, după caz) sunt obligate să aplice măsuri standard de precauție privind clienții, ceea ce preîntâmpină riscurile de spălare a banilor și alte riscuri asociate.

Totodată, cu referire la dispozițiile alin. (3) art. 6 din proiect, propunem reformularea normei juridice, astfel încât limitarea „achitării” sau plății în numerar să se raporteze nu la „valoarea de procurare”, ci la mărimea plății nemijlocite, or conform alin. (2) art. 2 din proiect prin plată, în sensul proiectului legii date, se înțelege orice „ieșire” (noțiune pseudo-contabilă și care nu are un sens juridic exact) de „mijloace bănești”. În acest mod, dacă valoarea contractului constituie 500 mii lei și reprezintă din punct de vedere juridic un contract de schimb cu plata unei sulte de 100 mii lei, atunci, conform conceptului proiectului, astfel de tranzacție cu plata mijloacelor financiare în numerar trebuie permisă.

În caz contrar, dacă limitarea se raportează la așa-numita „valoarea de procurare” (nu reprezintă o noțiune juridică, ci mai degrabă o noțiune contabilă), atunci plata în numerar a sulteii nu va putea fi realizată în mod legal.

Cu titlu de remarcă generală menționăm că, proiectul utilizează mai multe noțiuni inexacte sau care nu reprezintă noțiuni juridice și impune o revizuire din punct de vedere a terminologiei juridice.

La lit. d) art. 7 alin. (1) limitarea plăților în numerar pentru orice cauțiuni, garanții și alte plăți doar în cadrul cauzelor penale nu ține cont de faptul că plăți similare pot fi necesare și în cazul oricăror altor cauze examinate de instanțele de judecată.

La art. 9 alin. (5), limitele minime și maxime ale amenzii stabilite, în mărime de la 500 până la 5000 lei, sunt foarte largi și permit o discreție excesivă Serviciului fiscal de stat, mai ales în condițiile în care nu sunt clare criteriile de individualizare răspunderii juridice în temeiul acestei legi.

La art. 11, comisioanele sau alte plăți percepute de prestatorii de servicii de plată, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova, pentru tranzacțiile efectuate între persoane fizice conform art. 6 alin. (3) din prezenta lege, nu pot depăși 0,1% din sumă tranzacționată prin virament, inclusiv pentru extragerea de numerar.

În așa mod a fost limitat comisionul doar pentru tranzacțiile prevăzute la art. 6 alin. (3) din prezenta lege, iar în restul cazurilor, inclusiv pentru încasarea plăților pentru serviciile juridice care depășesc 100 000 lei anual, precum și pentru celelalte tranzacții nu a fost micșorat comisionul așa cum a fost convenit în discuțiile purtate la sediul Ministerului Justiției la subiectul limitării plăților în numerar pentru reprezentanții profesiilor libere conexe sistemului justiției, din ce se poate presupune că, prin monopolizarea circulației monetare în cadrul sistemului bancar, se pune în valoare interesul comunității bancare, în detrimentul altor activități profesionale de interes public, precum ar fi activitatea profesională a avocaților. Or, în cadrul discuțiilor avute în ședințele organizate la sediul ministerului justiției s-a discutat că vor fi micșorate obligatoriu toate comisioanele pentru toate tranzacțiile în situațiile în care urmează să fie limitate plățile în numerar.

Cu respect,

Digitally signed by Popescu Dorin
Date: 2023.10.04 23:49:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin POPESCU
Președinte al Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cirlan

**SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATEREA
SPĂLĂRII BANILOR**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26, Tel. (+373) 21-21-20, www.spcsb.gov.md, office@spcsb.gov.md

Nr. 02/2-23-1504 din 05.10.2023

**Doamnei Olga GOLBAN
Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor**

Stimată doamnă Golban,

La solicitarea nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023 privind examinarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Cu stimă,

Andrian MUNTEANU

director adjunct

Digitally signed by Munteanu Andrian
Date: 2023.10.05 16:31:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	05.10.2023
CODUL	A-3606

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ CENTRALĂ
A ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT**

MD-2069, Republica Moldova
mun. Chișinău, str. Ion Creangă 10/5
Tel: +373 22 59 54 30
www.aei.md

**NATIONAL CENTRAL ASSOCIATION
OF SAVINGS AND CREDIT ASSOCIATIONS**

MD 2069, Republic of Moldova
Chisinau, Ion Creangă street, 10/5
Phone: +373 22 59 54 30
www.aei.md

Nr. 25 din 06 octombrie 2023

La numărul unic 695/MF/2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Direcția reglementarea sectorului financiar

Prin prezenta, Vă informăm că urmare a consultării repetate a proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar, propunerea aferentă din partea Asociației Naționale Centrale a AEÎ (ANC) care a fost expediată în adresa Dvs prin scrisoarea nr. 19 la data de 11 septembrie 2023 rămâne în vigoare:

Articolul 7, alineat 1, litera (b) de expus în următoarea redacție:

" b) efectuarea decontărilor cu băncile și asociațiile de economii și împrumut;".

Argumentele și datele statistice în favoarea propunerii noastre au fost prezentate în scrisoarea noastră menționată mai sus pe care o anexăm.

Cu respect,

Director executiv

Efim LUPANCIUC

Digitally signed by Lupanciuc Efim
Date: 2023.10.06 11:44:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Asociația Băncilor
din Moldova

Moldovan Banks
Association

str. Tighina 49/3, of. 44, MD-2001, mun. Chișinău, Republica Moldova,
tel/fax (+373 22) 88 80 63; tel. (+373 22) 88 82 94
E-mail: info@abm.md

nr. 02-07/235
din 06.10.2023

Ministerul Finanțelor

Re: examinare repetată a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar

Prin prezenta, Asociația Băncilor din Moldova (ABM) menționează că din conținutul proiectului plasat spre examinare repetată, se deduce neacceptarea propunerilor și recomandărilor înaintate de către comunitatea bancară, inclusiv urmare ședinței și argumentelor expuse în cadrul ședinței organizate anterior.

Astfel, pe această cale, ABM reiterează propunerile menționate anterior și solicită respectuos organizarea unei noi ședințe de lucru asociate subiectului.

Cu respect, Digitally signed by Noroc Dorel
Date: 2023.10.06 16:04:22 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorel NOROC
PREȘEDINTE

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	2
DATA 06. OCT. 2023	
CODUL 13064-A	

MEDIATION COUNCIL
REPUBLIC OF MOLDOVA
MD-2001, mun. Chişinău
bd. Ştefan cel Mare, 124 B, of. 216

Tel./fax 022 820 887
E-mail: mediere@justice.gov.md
www.mediere.gov.md

CONSILIUL DE MEDIERE
REPUBLICA MOLDOVA
MD-2001, mun. Chişinău
bd. Ştefan cel Mare, 124 B, of. 216

Tel./fax 022 820 887
E-mail: mediere@justice.gov.md
www.mediere.gov.md

Nr. 05/ 86 din 06.10.2023
la nr. 187 din 29.09.2023

Ministerul Finanţelor
cancelaria@mf.gov.md

Urmare a examinării proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (*număr unic - 695/MF/2023*), Consiliul de mediere a testat unele ambiguităţi în formularea sintagmei din norma art. 6 (2): „*Persoanele specificate la art. 2 (1) lit. f) sunt în drept să încaseze numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depăşeşte 100 000 lei cumulativ anual.*”

Nu este clar ideea: autorul vrea să limiteze încasarea numerarului de la un singur beneficiar pe parcursul anului sau de la toţi beneficiarii pe parcursul anului?

Astfel, propunem sş fie reformulată norma menţionată în așa mod încît să se aplice la mai multe situaţii similare de acest fel/ tip.

În rest, proiectul propus nu creează careva obiecţii sau afecţiuni asupra operaţiunilor de decontare în numerar pentru activitatea mediatorilor în raport cu beneficiarii sau alţi prestatori de servicii.

Cu respect,

Preşedintele Consiliului de mediere

Felicia CHIFA

Ex.: Elena Damaschin
022-82-08-87

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	08.09.2023
CODUL	A-3688

**MEDIATION COUNCIL
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2001, mun. Chişinău
bd. Ştefan cel Mare, 124 B, of. 216

Tel./fax 022 820 887

E-mail: mediere@justice.gov.md
www.mediere.gov.md

**CONSILIUL DE MEDIERE
REPUBLICA MOLDOVA**

MD-2001, mun. Chişinău
bd. Ştefan cel Mare, 124 B, of. 216

Tel./fax 022 820 887

E-mail: mediere@justice.gov.md
www.mediere.gov.md

Nr. 05/ 89 din 18.10.2023
la nr. 187 din 29.09.2023

Ministerul Finanţelor
cancelaria@mf.gov.md

Urmare a reexaminării proiectului de lege *privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic - 695/MF/2023)*, Consiliul de mediere trimite un aviz nou, după cum urmează:

1. În formularea sintagmei din norma art. 6 (2): „*Persoanele specificate la art. 2 (1) lit. f) sunt în drept să încaseze numerar pentru serviciile prestate de la un beneficiar de servicii sau reprezentant al acestuia în sumă ce nu depăşeşte 100 000 lei cumulativ anual*”, au fost testate unele ambiguităţi.

În așa redare se va înţelege că, o persoană specificată la art. 2 (1) lit. f) poate încasa pentru serviciile sale de avocat, mediator, etc., prestate *unui beneficiar concret sau reprezentantului acestuia*, și nu de la toți beneficiarii pe parcursul anului, o sumă care nu depăşeşte 100 000 lei cumulativ anual.

2. Astfel, propunem revizuirea sintagmei pentru a formula o mai clar.

Alte obiecții sau propuneri la proiectul examinat nu sunt.

Prin urmare, *solicităm respectuos*, să fie înlocuit primul aviz al Consiliului de mediere trimis prin scrisoarea nr. 86 din 06.10.2023 cu prezentul noul.

Cu respect,

Președintele Consiliului de mediere

Felicia CHIFA

Ex.: Elena Damaschin
022-82-08-87

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

DATA 18 OCT 2023

COPUL A-3804

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr.08/2-3106

din 06.10.2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

Cu referire la demersul nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023 privind examinarea repetată a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), în limita competențelor funcționale comunicăm lipsa de propuneri și obiecții.

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2023.10.09 17:54:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		7
DATA	10. OCT 2023	
CODUL	A-3652	

Ex: I. Fratea
tel. (022) 250-635

11-002/106/4861/023 Banca Națională a Moldovei 0.2023

Ministerul Finanțelor
str. Constantin Tănase, 7
MD-2005, mun. Chișinău

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	10.09.2023
CODUL	A-3656

Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023), remis spre reexaminare prin scrisoarea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, reiterează următoarele propuneri din scrisoarea nr. 31-002/106/4861 din 04.09.2023, cu câteva precizări suplimentare.

Cu referire la art. 11 din proiectul de lege, menționăm că Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate în mod automatizat plățile în lei moldovenești ale/prin intermediul participanților (inclusiv prestatori de servicii de plată) pe teritoriul Republicii Moldova. În conformitate cu art. 50 alin. (7) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Legea nr. 114/2012), Banca Națională a Moldovei prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 180/2019, a stabilit valorile maxime a comisioanelor aplicate de prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile ce presupun utilizarea SAPI în cazul ordinelor de plată recepționate în mod electronic, și anume: 3,50 lei (operațiuni de mică valoare, adică până la 500 000 lei) sau maxim 20 de lei (operațiuni urgente și de mare valoare). Astfel, plafonul comisionului propus la art. 11 din proiectul de lege vine în contradicție cu valoarea maximă stabilită de Banca Națională a Moldovei în baza art. 50 alin. (7) din Legea nr. 114/2012.

Suplimentar, observăm că proiectul de lege nu conține dispoziții cu privire la aplicabilitatea proiectului de lege autorităților publice, sau exceptarea acestora de la prevederile proiectului de lege, așa cum sunt exceptate instituțiile bugetare în virtutea art. 2 alin. (1) lit. b) din proiectul de lege. În acest context, menționăm că, nu este clar comentariul autorului din sinteza obiecțiilor și propunerilor care însoțește proiectul de lege, unde acesta face referire la Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-

fiscale nr. 181/2014, ca lege aplicabilă atât autorităților și instituțiilor bugetare, cât și autorităților publice la efectuarea/încasarea plăților în numerar. Remarcăm în acest sens că, această lege la art. 62 alin. (1) stabilește că "Încasările la și plățile de la bugetele componente ale bugetului public național în monedă națională se efectuează prin virament prin contul unic trezorerial, iar cele în valută străină – prin conturi deschise în Banca Națională a Moldovei și instituțiile financiare, în conformitate cu legislația valutară", astfel nu toate autoritățile publice sunt finanțate de la bugetele componente ale bugetului public național și se încadrează în prevederile menționate *supra*. În aceeași ordine de idei, urmează a fi aduse precizări cu referire la faptul, dacă subiecții care nu sunt enumerați la art. 2 din proiectul de lege pot efectua decontări în numerar în mod nelimitat (de exemplu, dacă autoritățile publice sau instituțiile bugetare pot efectua plăți în numerar în favoarea persoanelor fizice fără restricții).

În continuare, cu referire la sintagma „prestatori de servicii de plată” menționată în proiectul de lege, atenționăm repetat că art. 5 din Legea nr. 114/2012 include în lista prestatorilor de servicii de plată atât băncile, societățile de plată, furnizorii de servicii poștale licențiați conform Legii nr. 114/2012, societățile emitente de monedă electronică, cât și Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor. În acest sens, propunem precizarea în proiectul de lege a prestatorilor de servicii de plată la care se referă autorul, eventual, includerea unei trimiteri la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 114/2012 cu inserarea literelor corespunzătoare. La fel, cu referire la sintagma „decontări în numerar” utilizată pe tot parcursul proiectului de lege, reiterăm propunerea de precizare a conținutului acestei prevederi și de reglementare clară dacă această decontare în numerar se referă doar la eliberări de numerar așa cum prevede art. 6 alin. (1) lit. a)-g) sau cuprinde și încasările de numerar prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. h) din proiectul de lege). Suplimentar urmează a fi revizuit textul proiectului de lege întru uniformizarea trimiterilor la „decontarea în numerar”, astfel, observăm că textul proiectului de lege operează cu termeni diferiți cu o semnificație, aparent, similară (spre exemplu: decontări aferente operațiunilor de plată (art. 1), decontări (art. 3, 5), decontări în numerar (art. 4, 6, 7), tranzacții în numerar (art.5), eliberări de numerar pentru decontări (art. 6), eliberări de numerar spre decontări (art.8) decontări prin transfer (art. 6 alin. (3), art. 11), decontări/încasează în numerar (art. 9)). În acest context, propunem evaluarea oportunității definirii acestui termen la art. 1 și uniformizarea terminologiei utilizate cu privire la operațiunea de decontare în numerar în proiectul de lege. Adicional, cu referire la textul utilizat la art. 6 alin.(1) lit. a)-g), în contextul operațiunii de decontare în numerar, și anume: "să efectueze eliberări de numerar pentru decontări", opinăm că redacția acestei prevederi în prima versiune a proiectului de lege pare mai potrivită.

La art. 6 alin. (3), propunem excluderea din propoziția a doua a cuvântului „imobile” cu inserarea unei trimiteri la prevederile primei propoziții, astfel încât obligația notarilor de a se asigura că decontarea are loc prin transfer în procesul de autentificare a contractelor

de vânzare-cumpărare să se aplice nu doar pentru bunurile imobile ci și pentru mijlocele de transport, în cazul în care acestea sunt vândute prin intermediul notarului.

La art. 7 din proiectul de lege, urmează a fi exclusă derogarea de la art. 6 alin. (1) lit. b)-e), observăm că norma deja derogă de la prevederile art. 3 care include o exceptare expresă de la aplicarea prevederilor art. 6 din proiectul de lege. Suplimentar, la art. 7 alin. (1) lit. b) urmează a fi precizat în ce constă onorarea obligațiilor care decurg din depunerea depozitelor, nu este clară intenția autorului în acest sens.

La art. 8 din proiectul de lege, observăm că operațiunea de eliberarea de numerar spre decontare pentru cheltuieli operaționale și de gospodărie nu a fost inclusă în niciunul din articolele care reglementează limitele de efectuarea a decontării în numerar (art. 6 sau art.7), urmează a fi precizată intenția autorului în acest sens.

Cu referire la nota informativă a proiectul de lege, observăm că aceasta nu a fost ajustată conform prevederilor proiectului, astfel autorul utilizează în continuare sintagma "efectuarea plăților prin virament". Propunem substituirea acestei sintagme cu textul „efectuarea plăților prin intermediul instrumentelor de plată definite conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”. La fel, urmează a fi completată nota informativă a proiectului de lege cu informații care justifică plafoanele stabilite în proiectul de lege (pentru efectuarea eliberării/încasării de numerar, sancțiunile aplicate). Menționăm că, deși în sinteza obiectivelor și propunerilor care însoțește proiectul de lege a fost menționat faptul elaborării analizei impactului de reglementare și completării notei informative în mod corespunzător, nici nota informativă, nici analiza impactului nu justifică plafoanele stabilite prin proiectul de lege.

Suplimentar, în vederea impulsivării plăților fără numerar, considerăm în continuare oportună:

1. Adoptarea/promovarea unor măsuri suplimentare, cum ar fi măsuri pentru sporirea incluziunii financiare a populației, creșterea transparenței privind costurile la acceptarea plăților, etc. Menționăm că, conform practicii internaționale, susținerea/realizarea obiectivului de promovare a plăților fără numerar presupune atât măsuri restrictive, cât și aplicarea măsurilor de stimulare;
2. Revizuirea art. 30 alin. (3) din Legea salarizării nr. 847/2002, care se referă la posibilitatea achitării salariilor prin „sisteme de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei”. În acest context, propunem substituirea textului „sisteme de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei” cu textul „societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale licențiați de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”. Această propunere rezultă din necesitatea de ajustare a acestor prevederi, termenilor utilizați în legile speciale.

Adresa: Bulevardul Grigore Vieru nr. 1, MD-2005, Chișinău, Republica Moldova

Tel: (+373) 22 822 606, Fax: (+373) 22 220 591, email: official@bnm.md, web: www.bnm.md

3. Totodată, dat fiind faptul că art. 880 alin. (1) din Codul Civil al Republicii Moldova vine în contradicție cu prevederile art. 7² din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, propunem completarea proiectului de lege cu aspecte de ajustare corespunzătoare a art. 880 alin. (1) din Codul Civil în sensul excluderii posibilității perceperii comisioanelor pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată și asigurării prețurilor egale indiferent de metoda de plată.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Digitally signed by Armașu Octavian
Date: 2023.10.09 17:55:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: I. Bivol
Tel: (022) 822-118

Zimbra

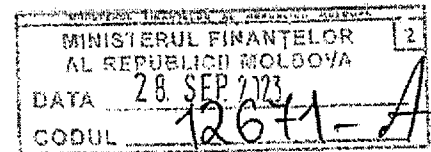
cancelaria@mf.gov.md

**proiectul de lege privind efectuarea decontarilor în numerar cu nr. unic
695/MF/2023****From :** Sergiu Ursachi <sursachi@mail.ru>

Thu, Sep 28, 2023 12:09 PM

Subject : proiectul de lege privind efectuarea decontarilor in
numerar cu nr. unic 695/MF/2023**To :** cancelaria@mf.gov.md**Reply To :** Sergiu Ursachi <sursachi@mail.ru>

Buna ziua,

Ma numesc Ursachi Sergiu, sunt fondatorul Cabinetului Avocatului „Ursachi Sergiu”.

Referitor la proiectul de lege privind efectuarea decontarilor in numerar cu nr. unic 695/MF/2023, elaborat de către Ministerul Finanțelor, am următoarele observații, ce țin de aplicabilitatea lui față de persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției.

1. Aplicabilitatea prevederilor art. 5 față de persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției contravine prevederilor actelor normative, care reglementează statutul acestor persoane și obligațiilor lor fiscale și contabile. Subiecți ai raporturilor juridice civile sunt persoane — fizice și juridice. Doar persoanele sunt titulari ai drepturilor, obligațiilor și a patrimoniului. Persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției sunt entități separate convențional de calitatea lor de persoana fizica, în scopul reglementării obligațiilor lor profesionale, fiscale și contabile. Dar aceste entități, cu toate că dispun de careva semne de persoană (denumire proprie, adresa, cont bancar aparte etc.), ei nu au patrimoniul separat de patrimoniul personal. Adică, persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției dispun de banii incasați din activitatea lor, inclusiv de banii din conturile lor profesionale, la fel ca și de banii personali, fără a fi necesară efectuarea a cărorva formalități de repartizare a dividendelor s.a.m.d. Mai mult ca atât, persoanele fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției sunt incluși în Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 141 din 27.02.2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor. Adică ei nu au obligația de a utiliza echipamentele de casă și control la incasarea plăților în numerar, și banii incasați de la clienți pot pune direct în portofelul personal. Iar D-stră prin proiectul de Lege propuneți ca aceste persoane cel puțin odată în 3 zile lucrătoare să treacă pe la bancă și să depună banii din portofel în contul profesional, din care ei pot să-i scoată deodată? Adică pot nici să nu depună banii în cont, dar să facă deodată 2 ordine pe aceeași sumă — de incasare și de eliberare din cont . Care-i sensul?
2. Prevederile art. 6 alin. (2), pe lângă faptul că sunt discriminatorii față de persoane fizice care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției, ei sunt și greu realizabile, în special pentru notari. Dacă avocații și executorii judecătorești încă ar putea să ducă evidența în așa mod ca să asigure respectarea acestor prevederi, în cazul notarilor acest lucru pare

imposibil. Cum notarul să ducă evidența tuturor clienților săi ca să urmărească respectarea limitei impuse?

Și care este sensul acestei norme, dacă ea se va aplica numai persoanelor care desfășoară activități profesionale în sectorul justiției, dar nu se va aplica agenților economici? De ce legalizarea copiilor trebuie să fie urmărită mai strict decât procurarea produselor alimentare, de exemplu?

Cu respect,
Sergiu Ursachi
079403202

M. 10.23 nr. 450 - 03/14

La proiectul cu nr. unic 695/MF/2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM) vă asigură de înalta sa considerație și, urmare examinării repetate a proiectului de Lege privind efectuarea decontărilor în numerar solicită luarea în considerare a următoarelor.

Reiterăm propunerea de a substitui conținutului alin. (2) al art. 7, cu următorul text: *„Persoanele specificate în art.2 alin. (1) lit. a-f) sunt în drept să păstreze în casierie numerarul extras pentru efectuarea plăților menționate la alin. (1) până la utilizarea acesteia în totalitate.”*

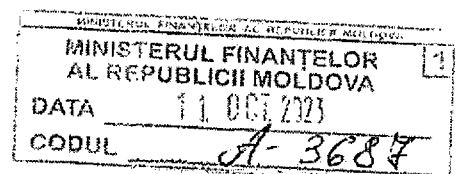
Propunerea se bazează pe faptul că în cazul efectuării plăților urgente, în lipsa directorului/administratorului, devine imposibilă efectuarea acestora în timp real. Respectiv, modificarea propusă permite folosirea numerarului din casieria unității economice în cazul plăților în regim de urgență la momentul necesar. Termenul propus de "cel mult 5 zile lucrătoare" nu salvează întreprinderea de efectuarea plăților cu întârziere.

Ne exprimăm convingerea în faptul că relațiile de colaborare dintre instituțiile noastre se vor intensifica pentru dezvoltarea și îmbunătățirea mediului de afaceri.

PREȘEDINTE

Serghei HAREA

Ex. Diana Russu
Tel: 02222498

Certificat nr. 11150 ISO 9001

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/ 552-1434 din 13 octombrie 2023

Nr. 14-03/155/1402 din 26 septembrie 2023

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
cancelaria@mf.gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 12 octombrie 2023, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)* și, având în vedere că, cuantumurile comisioanelor/taxelor aplicate pentru efectuarea decontărilor în numerar, prevăzute în proiectul de lege, nu au fost argumentate și prezentate prin calcule și analize economice, inclusiv și în cadrul Analizei de Impact de Reglementare al proiectului transmis, Consiliul Concurenței, își reiterează opinia expusă pe marginea acestuia, în avizul Plenului Consiliului Concurenței Nr. DJ-06/ 456-1272 din 30 august 2023 care se atașează (1 filă).

Anexă:

Avizul Plenului Consiliului Concurenței Nr. DJ-06/ 456-1272 din 30 august 2023.

Alexei Gherțescu
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2023.10.13 15:20:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Cristian SAVCA, Controlor de Stat
076060186